

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Dürüst Yalancı Tove Jansson

Çeviren: Yonca Mete Soy

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Kuzey'in en parlak yıldızı Tove Jansson'dan kendimize ve diğerlerine söylediğimiz yalanlara dair bir roman: *Dürüst Yalancı*. Milyonlarca okura ulaşan çocuk kitaplarıyla tüm dünyada tanınan Jansson, yetişkinler için yazdığı bu romanda iki kadının kurduğu çıkar ilişkisini ele alıyor. Kuzey'de bir sahil köyünde tarifsiz bir ayaz kol gezerken Katri Kling adlı bir kadın, feraha çıkma umuduyla bir plan yapıyor ve ormanın gerisinde bir başına oturan çocuk kitabı yazarı Anna Aemelin'in yaşamına buzda yürürcesine adım atıyor. İki kişilik bir oyun bu ve kar hiç durmadan yağarken avla avcı, kurtla tavşan birbirine karışıyor.

Jansson, doğaya ve havaya neredeyse roman kahramanları kadar etkin bir rol biçiyor ve fırtınalarla dolu insan ruhunu olduğu gibi, belirsizlikleri ve tutarsızlıklarıyla resmediyor. Ağırlığı bir türlü silinmeyen geçmişin, ilişkilerin ezici doğasının ve sanatın sunduğu tesellinin hikâyesi bu anlatılan ve içinde bir yerlerde vahşi bir hayvan, belki bir kurt geziyor.

Dürüst Yalancı Tove Jansson'un dehasını yansıtan, minimalizmin ihtişamıyla duru, naif ve sarsıcı bir roman.

ISBN: 978-605-5903-86-2

ZAMANIN RUHU

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://www.pdfkitaparsivi.com>

Tove Jansson

1914 yılında Helsinki’de dünyaya geldi. Anadili İsveççe olan bir ailede, heykeltıraş bir baba ve illüstratör bir anneyle büyüyen Jansson, sanatla iç içe yetişti. Stockholm, Helsinki ve Paris’te öğrenim gören Jansson, bugün dünya çapında bilinen ve sevilen Mumi çocuk hikâyeleriyle tanınır. Jansson’un Mumi karakterleri ilk olarak İkinci Dünya Savaşı sırasında antifaşist mesajlar taşıyan karikatürlerde belirmiş, buradan dünyanın dört bir yanında milyonlarca çocuğa ulaşan kitaplara uzanmıştır. Yaşamı boyunca, ona dünya çapında ün ve başarı kazandıran çocuk hikâyeleri bir yana çizimle, resimle, tiyatroyla, edebiyatla da uğraşan ve pek çok ödülle onurlandırılan Jansson, kültürel bir ikon olarak anılır. 2001 yılında hayata veda eden Tove Jansson, yirminci yüzyılın sanat ve edebiyat dünyasına damga vurmuş en özgün ve en yaratıcı isimlerden biridir.

Dürüst Yalancı Jansson’un yetişkinler için yazdığı romanlar arasında gerilimli kurgusuyla öne çıkar. Aşırı sert geçen bir kış mevsimi sırasında iki kadının kurduğu çıkar ilişkisini ele alan bu roman, insanlar arasındaki bağları Kuzey coğrafyasına ait benzersiz kış kesitleri eşliğinde, kıştan bahara uzanan bir zaman diliminin içinde betimler. Kurt ile tavşanın birbirine karıştığı, avcının ava dönüştüğü bu roman, aldatmaya ve aldanmaya dair bir sorgulama niteliği taşır ve Jansson’un pek çok diğer metninde olduğu gibi doğayı ve havayı roman kahramanları kadar canlı, etkin ve belirleyici bir karakter olarak öne çıkarır.

Yonca Mete Soy

1978 yılında İstanbul’da doğdu. Yeditepe Üniversitesi’nde Karşılaştırmalı Edebiyat alanında yüksek lisans eğitimi gören Yonca Mete Soy, halen aynı üniversitede İngilizce okutman olarak çalışmaktadır.

İngilizce ve İsveççeden yaptığı yayımlanmış çevirilerinden bazıları: *Yedi Eksik Bir*, Arne Dahl; *Altı Çarpı İki*, Arne Dahl; *Bataklik*, Malin Persson Giolito; *Kaybolan*, Caroline Eriksson; *Gözcü*, Caroline Eriksson.

Den ärliga bedragaren

© 1982, Tove Jansson

Bu kitabın Türkçe yayın hakları Siren Yayınları'na aittir. Yayıncının izni olmaksızın hiçbir surette ve hiçbir ortamda paylaşamaz.

Bu kitap, Finnish Literature Exchange (FILI) ve Finlandiya Eğitim ve Kültür Bakanlığı desteğiyle yayımlanmıştır.

**F I
L I**

© Siren Yayınları, 2020

Siren Yayınları - Roman

Sertifika No: 16232

ISBN: 978-605-5903-86-2

Birinci Baskı: Kasım 2020

Yayın Yönetmeni: Sanem Sirer

Yayın Koordinatörü: Erol Aydın

Çeviren: Yonca Mete Soy

Kapak Tasarım: Nazlım Dumlu

İç Tasarım: ademserel.com

Baskı: Ayhan Matbaası

Mahmutbey Mah. 2622. Sok. No: 6/31

Bağcılar-İstanbul Sertifika No:44871

Asmalı Mescit Mah. Ensiz Sokak No. 9/312

Beyoğlu-İSTANBUL

t (212) 243 45 65 **f** (212) 251 05 32

www.sirenyayinlari.com

info@sirenyayinlari.com

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

sireninsesi.blogspot.com

TOVE JANSSON

DÜRÜST YALANCI

Türkçesi: Yonca Mete Soy

Sıradan, karanlık bir kış sabahıydı ve kar hâlâ yağıyordu. Köyün hiçbir penceresinde ışık görünmüyordu. Katri kahve demlerken erkek kardeşini uyandırmamak için lambayı örtüp termosu onun başucuna koydu. Oda çok soğuktu. Kapının yanında yatan koca köpek burnunu patilerinin arasına almış onu izliyor, dışarı çıkarılmayı bekliyordu.

Kıyıda bir aydır kar yağıyordu. Hiç kimse geçmişte kapılara pencerelere dayanan, çatıları çökerten ve asla, bir saat bile durmadan yağan böyle yoğun bir kar hatırlamıyordu. Yürüyüş yolları kürenir kürenmez yeniden karla kaplanıyordu. Ayaz kayık-hanelerdeki çalışmayı durdurmuştu. Artık sabah olmadığından herkes geç uyanıyordu. Çocuklar dışarı çıkıp karda tüneller, mağaralar kazarak çığlık çığlığa koşturana değin köy el değmemiş karın altında öyle sessizce yatıyordu. Çocukların Katri Kling'in penceresine kartopu atması yasaktı ama onlar yine de atıyorlardı. Katri marketin üzerindeki çatı katında erkek kardeşi Mats ve isimsiz koca köpeğiyle yaşıyordu. Her sabah gün ağarmadan önce köpekle dışarı çıkıp köyün ana caddesinden geçerek deniz fenerine yürürdü. Her sabah yapardı bunu, uykularından uyanan insanlar da karın hâlâ yağdığını, Katri'nin de yine üzerinde kurt kürklü paltosu ve yanında köpeğiyle dışarıda dolaştığını söylerdi. İnsanın köpeğine isim vermemesi normal değildi, her köpeğin bir ismi olmalıydı.

Katri'nin rakamlardan ve erkek kardeşinden başka hiçbir şeyi önemsemediği söylenirdi. Sarı gözlerini kimden aldığı da merak edilirdi. Mats'ın gözleri aynı annelerinininki gibi maviydi; babalarının dış görünüşünü pek hatırlayan yoktu, adam

kereste satın almak için kuzeye gidip dönmeyeli çok uzun zaman olmuştu, buranın yerlisi değildi. Buralarda çoğu kişinin gözleri mavinin farklı tonlarındaydı, ama Katri'nin gözleri neredeyse köpeğinin gözleri kadar sarıydı. Etrafına kısık gözlerle bakardı, bu yüzden de bu tuhaf, griden ziyade bal sarısına çalan göz rengi nadiren fark edilirdi. Gelgelelim bu gözler, her an karababilen müzmin bir kuşkuculukla bazen koskocaman açılır, bakışlar dosdoğru karşısındakine dikilirdi, bazı ışıklarda gerçekten de sarıya çalan bir bal rengiydi gözleri, herkesi tedirgin ederdi. İnsanlar Katri Kling'in kendisinden ve altı yaşından beri büyütüp baktığı erkek kardeşinden başkasına güvenmediğini, başkasını umursamadığını hissedebiliyorlardı; hem bu yüzden hem de isimsiz köpeğin kuyruk salladığını asla görmediklerinden ondan uzak dururlardı. Bir de Bayan Kling ve köpeğinin kimsenin dostluğunu kabul etmemesi yüzünden.

Annesinin ölümünden sonra Katri marketin işlerini devralmış, hesapları da tutmaya başlamıştı. Çok zeki bir kadındı. Yine de ekim ayında işi bıraktı. Marketin sahibinin onu binadan çıkartmak istediği fakat bunu söylemeye bir türlü cesaret edemediği ileri sürülüyordu. Ancak bu, kardeşi Mats için geçerli değildi. Mats on beş yaşındaydı, ablasından on yaş küçüktü; uzun boylu, güçlü kuvvetli bir gençti, biraz saf olduğu söylenirdi. Köyde ne iş olsa yapardı ama çoğunlukla, soğuktan işlerin durmadığı zamanlarda Liljeberg kardeşlerin kayıkhanesinde vakit geçirirdi. Liljeberg'ler ona çok mühim olmayan ufak tefek işler verirdi.

Västerby'de uzun zamandır kimse balık tutmuyordu. Balıkçılık para getirmiyordu. Tekne yapımında kullanılan üç kayık-hane vardı köyde. Bunlardan biri kışın karaya çıkarılıp bakıma alınan tekneler için barınak olarak da kullanılıyordu. Yöredeki en iyi tekne imalatçıları Liljeberg kardeşlerdi. Dört kardeşlerdi ve hiçbiri evli değildi. En büyüklerinin adı Edvard'dı; o, teknelerin çizimini yapardı; ara sıra da posta arabasıyla kasabaya

gider, yoldan marketin siparişlerini alırdı. Araba marketindi, köydeki tek araç.

Västerby'deki tekne imalatçıları kendileriyle gurur duyardı. Teknelerine, sanki köy eski günlerdeki gibi Wästerby olarak anılıyormuş gibi W damgası vururlardı. Köyün kadınları da geleneksel tığ desenleriyle işledikleri yatak örtülerine birer W harfi kondururlardı. Derken haziran gelir, haziranla birlikte yazlıkçılar çıkagelirdi. Yazlıkçılar köyün teknelerinden ve yatak örtülerinden satın alır, sıcak hava elverdiği sürece yazı orada geçirirdi. Ağustos sonlarına doğru ortalık yeniden sessizleşir, her şey yine normale dönerdi. Sonra da kış yavaş yavaş kendini gösterirdi.

Sabah karanlığı laciverte çalmaya, kar örtüsü parlamaya başlamıştı şimdi. Mutfak lambaları yanmış, çocuklar sokağa salınmıştı. Günün ilk kartopları cama vurmuştu ama Mats huzurlu huzurlu uyumaya devam ediyordu.

Ben, Katri Kling, geceleri yattığım yerde hep düşünürüm. Düşüncelerim olağan gece düşünceleri için fazlasıyla gerçekçidir. Daha çok para diye düşünürüm, çok para. Çabucak, zekice, dürüstçe nasıl para kazanılır onu düşünürüm. O kadar çok param olmalı ki artık para düşünmem gerekmemeli. Sonra öderim geri. Öncelikle Mats teknesine kavuşacak. Büyük, denize yakışır, kamaralı, içten motorlu bir tekneye. Hem de bu perişan köyde şimdiye kadar yapılmış en güzel tekne olmalı bu. Geceleyn kar tanelerinin pencereye vuruşunu, denizden esen rüzgârla birlikte uçuşan karın fısıltısını duyarım, iyi gelir bana. Tüm köyün karla kaplanıp silinmesini ve nihayet tertemiz olmasını isterdim... Hiçbir şey uzun kış karanlığı kadar huzur verici, o kadar sonsuz olamaz; süreğen, karanlığın kimi zaman geceye karıştığı, kimi zaman da alacakaranlığa kavuştuğu bir tünelde yaşamak gibi; her şeyden uzak ve güvende, hiç olmadığın kadar yalnızsındır. Bekleyip saklanırsın, bir ağaç gibi. Paranın kokusu

olduğunu söylerler, ama bu doğru değil. Para da rakamlar kadar temizdir. Asıl kokan insanlar. Her insanın kendine has, gizli bir kokusu var, koku kızdıklarında, utandıklarında ya da korktuklarında daha da keskinleşiyor. Köpek bu kokuyu hemen alır, anında tanır. Köpek olsaydım çok şey bilirdim. Bir tek Mats koku moku almaz, bir tek o kar kadar saf ve temizdir. Köpeğim kocaman ve çok güzel, ayrıca çok söz dinler. Beni sevmiyor, ama saygı duyuyoruz birbirimize. Köpeklerin gizemli yaşantılarına, büyük köpeklerin içlerindeki o doğal yabanılığa saygı duysam da güvenmiyorum onlara. Sürekli tetikte olan büyük köpeklere nasıl güvenir insan? Neredeyse insani nitelikler atfediliyor bu hayvanlara, asil ve alımlı nitelikler. Köpekler dilsizdir; söz dinlerler, fakat bizi gözetler, tanırırlar. Ne kadar zavallı olduğumuzun kokusunu alırlar. Köpeklerimiz bizi takip edip sözümüzü dinlemeye devam ettikleri için şaşırmalı, etkilenmeli, büyülenmeliyiz. Belki bizi küçük görüyorlardır. Belki bizi affediyorlardır. Ya da belki hiçbir sorumluluklarının olmamasından hoşnutlardır. Asla bilemeyiz. Belki de bizi fazla büyümüş, çirkin, talihsiz bir ırk gibi görüyorlardır, tıpkı kocaman, miskin böcekler gibi. Tanrı gibi görmüyorlardır belki bizi. İçimizi okumuş olmalı köpekler, binlerce yıllık itaatkârlığın bastırdığı ezici bir içgörüleri olmalı. İnsanlar niçin köpeklerinden korkmuyor? Bir zamanlar vahşi olan bu hayvan yırtıcılığını daha ne kadar inkâr edebilir? İnsanlar evcil hayvanlarına tapıyorlar, aynı zamanda da bir köpeğin doğal hayatını hor görerek ona tepeden bakıyorlar; pirelerini ısırmaları, çürük kemikleri gömmeleri, çöplerin içinde yuvarlanmaları, kof bir ağaca karşı sabaha kadar havlamaları... Peki ya kendileri ne yapıyorlar? Onlar çürüyecek şeyleri karanlıkta, gizlice gömüyorlar, sonra çıkarıp yeniden başka yere gömerek kof ağaçların altında boş boş konuşup duruyorlar. Yok. Köpeğim ve ben nefret ediyoruz onlardan. Biz kendi hayatımızda, en mahrem vahşiliğimizde gizlenmiş, saklanmışız...

Köpek dört ayağının üzerine dikilmiş, kapıda bekliyordu. Merdivenlerden beraberce inip marketin içinden geçtiler. Katri girişte çizmelerini giydi. Tetiklenmeksizin, kendiliğinden aklına düşüveren tekinsiz gece düşünceleri zihnini kurcalamaya devam ediyordu. Soğuğa çıkıp tertemiz kış havasını içine çekerek bekleyince, onunla bütünleşmiş gibi duran ulaşılmaz köpeğinin yanında bir anlığına uzun siyah bir heykel gibi göründü. Köpek asla tasma takmazdı.

Köyün çocukları birden sustular ve karda bata çıka uzaklaştılar. Köşe başındaki ilk evin arkasında yeniden çığlıklar atıp dövüşmeye başladılar. Katri deniz fenerine doğru yürüdü. Liljeberg daha dün fenere gaz tüpleri taşımıştı ama izlerin üzeri çoktan karla kaplanmıştı. Buruna yaklaştıkça kuzeybatı rüzgârı doğrudan denizden esmeye başlıyordu, yaşlı Bayan Aemelin'in evinin bulunduğu tepeye giden kestirme de buradaydı. Katri duraksayınca köpeği de hemen durdu. Rüzgârın estiği açıdan bakıldığında her ikisi de kardan bembeyazdı ve üzerlerine düşen kar yavaş yavaş eriyordu.

Katri bir süredir her sabah deniz fenerine giderken yaptığı gibi karşısındaki evi inceledi. Anna Aemelin o evde yalnız, paralarıyla bir başına yaşıyordu. Kadın koca kış mevsimi boyunca hemen hiç dışarı çıkmazdı. İhtiyaçlarını market gönderiyordu, haftada bir gün de Bayan Sundblom gelip temizliğini yapıyordu. Anna Aemelin'in açık renk paltosunu ancak baharın gelişiyle birlikte orman sınırında, ağaçların arasında ağır ağır yürüdüğü sırada seçebilirdiniz. Anne ve babası uzun ömürleri boyunca ormanlarındaki hiçbir ağacın kesilmesine izin vermemişlerdi ve öldüklerinde akla hayale sığmaz ölçüde zenginlerdi. Ormana şimdi bile kimse dokunamıyordu. Ağaçlar zaman içinde yavaş yavaş büyüyerek yeşermiş, köyde “tavşan ev” olarak anılan evin arkasında sur gibi dikilmişti. Ev, beyaz cumbalı pencereleri olan gri boyalı ahşap bir villaydı, karla kaplı ormanın oluşturduğu yüksek fon kadar gri beyaz bir yapı. Bina gerçekten de

büyük, çömelmiş bir tavşana benziyordu: kare biçimli ön dişleri andıran beyaz teras perdeleri, kardan kaşların altında beliriveren saçma cumbalar, tetikteki kulaklar misali bacalar. Tüm pencereler karanlıktı. Tepeye giden yol kürenmemiştir.

O, burada yaşıyor işte. Mats ve ben de orada yaşayacağız. Ama beklemeliyim. Anna Aemelin denen bu kadına hayatımda önemli bir yer açmadan önce iyi düşünmeliyim.

Anna Aemelin'in iyi insan olduğunu söylemelerinin sebebi kimseye kötü yüzünü göstermek zorunda kalmamasındandı belki, onu rahatsız eden şeyleri unutma konusunda sıra dışı bir kabiliyeti olmasından. Bütün tatsızlıkları kendine özgü belli belirsiz, fakat azimli bir tavırla geçiştirmeyi çok iyi biliyordu. Aslında şımarıklık raddesindeki iyi niyeti ürkütücüydü, fakat bunu kimse henüz fark edememişti. Tavşan eve birilerinin geldiği nadir durumlarda onları dalgınlıkla karışık bir nezaketle çabucak postalar, sanki küçük bir anıtın huzuruna çıkmışlar gibi hissettirirdi. Anna'nın tavırlarıyla kendini koruyacak bir duvar ördüğü söylenemezdi, gerçek yüzünü sakladığını iddia etmek de doğru olmazdı, o, kendini ancak yegâne yeteneği çizime adadığında tam manasıyla yaşadığını hissediyordu ve çizim yaparken haliyle hep tek başınaydı.

Anna Aemelin monomaninin o yüce ve ikna edici gücüne, sadece tek bir şeyi görüp onu kucaklama, sadece tek bir şeye ilgi duyma yeteneğine sahipti. O tek şey ormandı, orman örtüsü. Anna Aemelin ormanı öyle bir sadakat ve doğrulukla çizirdi ki en ufak bir çam iğnesini bile atlamazdı. Sulu boyaları ufak ve acımasızca doğaldı, insanların ormanda gezerken üzerinde yürüyüp nadiren gözlemlediği canlı yosun tarlaları ve hassas bitki örtüsü kadar güzel. Anna Aemelin insanların gözlerinin açılmasını sağlardı. İnsanlar gözlerini açar, ormanın nasıl bir yer olduğunu hatırlar ve bir an için onlara umut aşıl原因an hoş bir hasret duygusuna kapılırlardı. Ne yazık ki Anna resimlere tavşanlar, daha doğrusu Anne, Baba ve Yavru Tavşancık'ı ekleyerek onları

mahvediyordu. Üstelik tavşanların üzerine küçük çiçek desenleri çizerek derin ormanın gizemini bozuyordu.

Tavşanları çocuk kitapları sayfasında pek çok kere eleştirilmişti ve bu Anna'yı derinden yaralamış, kendine olan güvenini sarsmıştı ama elinden ne gelirdi ki? Tavşanlar çocukların ve yayınevinin hatırına var olmalıydı. Hemen hemen iki yılda bir yeni bir çocuk kitabı çıkarıyordu. Metni yayınevi yazıyordu. Bazen Anna'ya öyle bir ilham geliyordu ki sadece orman zeminini, bodur bitkileri, ağaçların köklerini çiziyordu, hem de en ince ayrıntısına kadar, en küçük ölçekte, yakından. Bitki örtüsünün derinliklerine inmesiyle o kahverengi-yeşil minyatür dünya böceklerle dolu kocaman bir cengele dönüşüyordu. Tavşanlar yerine bir karınca ailesi de hayal edilebilirdi ama artık çok geçti. Anna, zihnindeki o boş, özgür manzara resmini sildi. Mevsimlerden kıştı ve toprağın çıplak yüzünü görmeden asla çalışmazdı. O günün gelmesini beklerken, tavşanların nasıl olup da çiçekli tüyleri olduğunu merak eden küçük çocuklara mektuplar yazardı.

Gelgelelim Anna ve Katri'nin gerçek hikâyesinin başladığı gün Anna mektup yazmıyordu. Oturma odasında oturmuş *Jimmy'nin Afrika'daki Maceraları*'nı okuyordu, çok eğlenceli bir kitaptı bu. Bir önceki kitapta Jimmy Alaska'ya gitmişti.

Anna'nın geniş, alçak tavanlı odaları karın aydınlığında muhteşem görünüyor, mavi-beyaz çinili sobaları, seyrek biçimde yerleştirilmiş açık renk mobilyaları Bayan Sundblom'un haftada bir cilaladığı parkelere yansıyor. Anna'nın babası oldukça iri bir adamdı, hareket edebileceği geniş alanlar isterdi. Mavi rengi çok severdi; evin tamamı özenle açık bir maviye boyanmış, bu renk yıllar içinde giderek solmuştu. Tavşan evin tamamına derin bir sessizlik, bir son duygusu hâkimdi.

Günün ilerleyen saatlerinde Anna kitabını bir kenara bırakıp marketi araması gerektiğine karar verdi, sevmediği bir şeydi

bu. Hat meşgul olunca terasa bakan pencerenin kenarında oturup beklemeye koyuldu. Dışarıda, yaz terasının üzerinde, kuzeybatıdan esen rüzgârın taşıdığı bariz biçimde yuvarlanmış bir kar yığıntısı vardı, hem davetkâr hem de ürkütücü görünüyordu. Bıçak keskinliğindeki kenarları kaplayan kar, ince ve şeffaf bir girdabın içinde uçuşuyordu. Bu yığın her kış aynı hattı oluşturur, her seferinde de aynı güzellikte olurdu. Ne var ki yığın Anna'nın fark edemeyeceği kadar büyük, basitti. Tekrar aradı, bu sefer dükkân sahibi cevap verdi. Liljeberg markete geri dönmüş müydü acaba? Anna tereyağ ve bezelye çorbası sipariş etmeyi unutmuştu, büyüklerinden değil, küçük konserve kutulardan. Adam Anna'nın ne dediğini duyamıyordu, onun yerine yolların henüz temizlenmediğini ve posta aracının yola çıkamadığını, bu seferlik kayaklarla kasabaya giden Liljeberg'in mektuplarıyla beraber ona taze ciğer de getireceğini söyledi.

“Duyamıyorum!” diye bağırdı Anna Aemelin. “Cayır mı? Cayır cayır yanan bir şey mi var?”

“Kasabadan ciğer getirecek,” diye tekrar etti adam. “Liljeberg bana taze ciğer getiriyor ve özellikle sizin için, Bayan Aemelin, en iyi parçayı ayıracağım...” dedi ve sesi birden kar fırtınasının içinde kayboldu, hatlarda yine sorun vardı herhalde. Anna perdeleri çekerek dış dünyayla ilişkisini kesti ve hafiflemiş halde kitabına döndü. Aslında bezelye çorbası ve posta çok da umurunda değildi.

Edvard Liljeberg kasabadan geri döndüğünde kayaklarını çıkardı ve sırt çantasını marketin basamaklarına bıraktı. Sırtı ağrıyordu, kimseyle laflayacak hali yoktu. Patronun siparişlerini bir kolinin içine koyup marketin içine taşıdı. Çoğu kardan sıırılsıklamdı.

“Geciktin,” dedi marketin sahibi tezgâhının arkasında dolanarak. Yardımcısını kaybettiği için hâlâ öfkeliydi. Liljeberg cevap vermeden girişteki masaya gitti ve postaları düzenledi.

Katri Kling onun kayaklarıyla geldiğini pencereden görmüştü, şimdi de marketin kapısında bitivermiş Liljeberg'i izliyor, her zamanki gibi elinde sigarasıyla dumanın gerisinden mektuplara bakıyordu.

“Bunlar Bayan Aemelin’in mektupları,” dedi Katri.

Mektupların ona geldiğini anlamak kolaydı; zarfların üzerindeki adresler çocuk el yazısıyla yazılıydı ve çoğuna çiçek desenleri çizilmişti.

“Onları hemen götüreceksin misin Aemelin’e?” diye sordu.

“Müsaadenle biraz dinleneyim,” dedi Liljeberg. “Köyün postacısı olmak kolay değil.”

Aslında hoşluk olsun diye havadan sudan bahseden insanlar gibi ona hava şartlarının kayak için çok çetin olduğunu söyleyebilir ya da önünü nasıl görebildiğini sorup yolların bir türlü temizlenmediğinden dem vurabilirdi, ama hayır, Katri Kling öyle yapmadı. Öylece dikilmiş sigara dumanının gerisinden kısık gözlerle ona baktı, masaya eğilirken siyah saçları yüzünü bir yele gibi örtüyordu. Soğuğa karşı bir battaniye sarınmış, kenetlediği elleriyle buna sımsıkı tutunmuştu. Tam bir cadıya benziyor, diye düşündü Liljeberg.

“Bayan Aemelin’in postasını ben götürebilirim,” dedi Katri.

“Olmaz. Dağıtımı postacı yapar. Bu iş bir bakıma güven işi.”

Katri başını kaldırıp gözlerini kocaman açarak Liljeberg’e baktı. Gözleri girişteki keskin ışığın altında gerçekten de bal sarısıydı. “Güven,” dedi. “Bana güvenmiyor musun?” Biraz bekledikten sonra tekrar etti: “Aemelin’in postasını götürebilirim. Ciddiye alıyorum bu işi.”

“Yardımcı olmaya mı çalışıyorsun?”

“Amacımın yardım etmek olmadığını sen de biliyorsun,” dedi Katri. “Bunu tamamen kendim için yapıyorum. Bana güveniyor musun, güvenmiyor musun?”

Liljeberg daha sonra düşününce Katri'nin köpekle yürüdüğü yol oradan geçtiği için böyle söylemiş olabileceğini varsaydı ve dert etmedi. Ama en azından dürüsttü, teslim etmek gerekirdi.

*

Anna marketi bir kez daha aradı. “Bu sefer sizi daha iyi duyuyorum,” dedi adam. “Bezelye konservesi ve tereyağı demiştiniz. Liljeberg postalarla geldi, size taze ciğer getirdi, tabir caizse tam da en güzel yeriymiş! Özellikle size ayırdım, ama bu sefer Liljeberg değil, Bayan Kling getirecek. Zaten o tarafa gidecekmiş.”

“Kim?”

“Eski yardımcım Katri Kling. Sizin ciğerinizi o getirecek, yola çıktı bile.”

“Ama ciğerin...” diye karşı çıktı Anna fakat çok yorgundu. “... Ciğerin görüntüsü berbat, pişirmesi de çok zahmetli... Bu bahsettiğiniz Bayan Kling... mutfak kapısından gireceğini biliyor mu?”

Derken telefon hattı kışın alışlageldiği üzere parazitlenmeye başladı. Anna durup bir süre dinledi. Sonra mutfağa gidip kendine kahve yaptı.

Mats hava kararırken kayıkhaneden eve geldi. Västerby'nün erkekleri kışın yakıttan tasarruf etmek için sadece ılık havalarda çalışırlardı. Kayıkthane hava kararırken elektrik tasarrufu için kapanıyordu. Tutumlu adamlardı. Mats hep en son çıkardı.

“Demek çıkmaya izin verdiler,” dedi market sahibi. “Emimin kal deselerdi karanlıkta oturup zımpara yapmaya devam ederdin.”

“Bu sıra kaplama yapılıyor,” dedi Mats. “Bizim hesaba bir Coca-Cola yazdırabilir miyim?”

“Tabii, hemen! Sevgili ablanın artık bana yardımcı olmak istememesi ne kadar üzücü. Gerçekten yazık. Zehir gibiydi

dükkânda. Demek kaplama yapılıyor. Yok artık! Sen kaplama da mı yapıyorsun? Bak şu işe!”

Mats onu dinlemeden başını sallayıp tezgâhta ağır ağır Coca-Cola’sını yudumladı. Bu ufak, tıka basa dolu yerde iri yarı görünüyordu. Saçı uzundu, fazlasıyla uzun, rengi de aynı ablasınıninki gibi kömür siyahıydı. Köyün yerlilerinin saçları gibi değildi onların saçları. Mats yalnız olmadığını unutmuş gibiydi. Katri merdivenlerden aşağıya indiğinde arkaya döndü ve kardeşler birbirlerine belli belirsiz bir baş selamı verdi, sadece ikisine ait bir dayanışma işareti. Köpek Katri’yi beklemek üzere kapının kenarına uzandı.

“Duyduğuma göre tavşan evin postasını siz bırakacakmışsınız. Siparişleri burada. Ciğere dikkat edin de damlamasın,” dedi adam.

“O ciğer sevmez ki,” dedi Katri. “Gayet iyi biliyorsunuz. Kan pudingini Bayan Sundblom’a vermiş.”

“Ciğer başka, kan pudingi başka. Ayrıca kendi sipariş etti. Mutfak kapısından girmeyi unutma. Bayan Aemelin misafirleri konusunda kuralcıdır.”

Aralarında geçen konuşma sakın ve düşmancaydı. Her an saldırmaya hazır iki hayvan gibiydiler.

Asla unutmuyor, esnaf parçası. Olanlardan ötürü asla affetmedi beni. Hırsı çizmeyi aşmıştı, ben de çenemi tutamadım. Tarafsız olamadım. Tarafsızlığımı kaybettiğimde işler çığırından çıkıyor. Buradan bir an önce gitmeliyim.

*

Alacakaranlığın ilk saatlerinde kar masmaviydi. Katri köpeğine dönemeçte beklemesini işaret edip sırtına esen rüzgârla tepeye yürüdü. Kimse karları kürememişti.

Anna Aemelin mutfak kapısını açtı ve “Bayan Kling. Ne kadar nazıksınız. Bu havada gerçekten hiç gerek yoktu...” dedi.

İçeri giren kadın uzun boyluydu, üzerinde kürklü kaba bir palto vardı ve merhaba derken bile gülümsememişti.

Bu ev güvensizlik kokuyor. Çok uzun zamandır sessiz kalmış burası. Tam tahmin ettiğim gibi görünüyor bu kadın... tavşan kılıklı.

Anna tekrarladı: “Mektupları getirmeniz ne kadar nazik bir davranış... Demek istediğim... aslında benim için çok önemli ama yine de...” Anna söyleyeceklerini düşünmek için biraz duraksadı ve devam etti: “Biraz kahve demlemiştim, içersiniz, değil mi?”

“Hayır,” dedi Katri kibarca. “Kahve içmem.”

Anna şaşırdı. İncinmiş değil de afallamış gibiydi. İkram edilirse herkes kahve içerdi, kural böyleydi, ev sahibinin hatırına içilirdi. “Peki çay?” diye sordu.

“Hayır, teşekkür ederim,” diye cevap verdi Katri.

“Bayan Kling,” dedi Anna birden. “Çizmelerinizi kapıya bırakabilirsiniz. Islaklık halılara zarar verir.”

Şimdi onu daha çok seviyorum. Bırakayım da kafa tutsun bana, dirensin, onunla mücadele edeyim, amin.

Birlikte oturma odasına girdiler.

Onun kitaplarından birini satın almalıydım. Yok, yapamazdım. Dürüst bir hareket olmazdı bu.

“Bazen,” dedi Anna Aemelin, “Bazen düşünüyorum da, oturma odasını duvardan duvara halıyla kaplatmak iyi bir fikirmiş gibi geliyor. Açık renk, yumuşacık bir halı. Sizce de öyle değil mi Bayan Kling?”

“Hayır. Bu kadar güzel bir zemine yazık olur bence.”

Doğal olarak pofuduk bir zemin istiyor. Halıyla ya da halısız, zaten burası yeteri kadar pofuduk. Sıcak, havasız. Belki üst kat daha ferahdır. Geceleri pencereleri aralamamız gerekecek, yoksa Mats uyuyamaz.

Anna Aemelin'in gözlüğü ince bir zincirle boynuna asılıydı. Gözlüğü eline alıp camlarını nefesiyle buğulandırdı ve masa örtüsünün kenarıyla ovaladı. Camlar tüylenmişti muhtemelen.

“Bayan Aemelin, siz hiç tavşan beslediniz mi?”

“Efendim?”

“Hiç tavşan beslediniz mi?”

“Hayır, beslemedim, neden? Liljeberg’lerin tavşanları var. Ama anladığım kadarıyla zor hayvanlar...” diye cevap verdi Anna otomatik olarak o sakin, cümlelerin sonunu getiremeyen ses tonuyla. Sonra kahve demliğine doğru yürüyüp hatırladı: Karşısında kahvesini içmeyen bir misafir vardı. Kendini hemen toparlayıp sordu: “Neden Bayan Kling? Neden tavşanlarım olsun? Sizin var mı?”

“Hayır, yok. Benim bir köpeğim var. Alman çoban.”

“Köpek mi?” Anna’nın dikkati başka yöne çevrildi. “Köpeklerin sağı solu belli olmaz...”

El değmemiş kahve servisi ev sahibini rahatsız etti. Işığa ihtiyaçları olduğunu söyleyip ayağa kalktı. Yine karanlık çökmek üzereydi, loş lambaları birbirini ardına yakmaya başladı. Sonra Katri’ye bir imza verebileceğini söyledi. El yazısı çok zarifti. İmzasını attıktan sonra her zamanki gibi bir tavşan resmi çizmeye başladı; önce kulakları çizdi, sonra duraksayıp yeni bir kâğıt aldı. Katri mutfağa gidip postayı masanın üzerine, siparişleri de mutfak tezgâhına bıraktı. Ciğer paketinin içinden pembe bir su akmıştı.

“Ne korkunç,” dedi Anna arkasından. “Kan mı o? Kan görmeye dayanamam...”

“Bırakın. Ben kaldırıyorum.”

Ancak Anna paketi çoktan açmıştı ve ciğer olduğu gibi meydandaydı; kahverengimsi kırmızı renkte, içi kan dolu, etin içindeki beyaz sinirler meydanda. Birden benzi soldu.

“Bayan Aemelin, bunu köpeğime vereyim. Kaldırayım. Çıkıyorum şimdi.”

Anna hemen açıklamalar yapmaya başladı; yiyeceklerin kokmasından korktuğunu, kaldırılıp unutulduklarını, sonra kokmaya başlayınca da bozuldukları korkusuyla atıldıklarını... “Bugünün dünyasının hali düşünülürse yemekleri öyle çöpe atamayız.”

“Anlıyorum,” dedi Katri. “Saklanan yiyecekler zamanla kokuşmaya başlar. Peki zamanla kokuşan yiyecekler almaktan neden vazgeçmiyorsunuz? Eğer sakatattan hoşlanmıyorsanız söyleyin. Ne demeye ciğer ısmarlıyorsunuz ki?”

“Ben ısmarlamadım! O, gönderme nezaketinde bulunmuş...”

“Market sahibi,” dedi Katri yavaşça. “Şunu unutmayın... o, iyi biri değil. Kötü niyetli bir adam. Sizin ciğerden korktuğunuzu biliyor.”

Katri arka bahçeye çıkıp bir sigara yaktı. Karanlık hızla çöküyordu şimdi.

Anna Aemelin terasa bakan pencereye koştu. Misafiri uzun, karanlık bir siluet olarak tepeden aşağıya doğru çoktan yol almıştı. Yolun aşağısında birden iki siluet oldu, karanlığın içinden bir kurt çıkıp kadına yanaştı sanki. Yan yana köye geri dönüyorlardı. Anna adını tam koyamadığı bir endişe duygusuyla pencerenin başında bekledi. Belki bir fincan kahve tam da şu an ona iyi gelirdi... ama birden istemediğini fark etti. Bu ufak, ancak kesin bir seziydi. Kahve sevmiyordu. Hatta hiçbir zaman kahve sevmemişti.

Katri eve geldiğinde üzerinde paltosuyla yatağına oturdu. Çok yorgundu. Kazanç hanesine ne yazılmıştı? Kaybı neydi? İlk görüşme hayati önem taşıyordu. Katri gözlerini kapatıp olanları canlandırmaya çalıştı ama beceremedi. Loş lambaları, şık ve düzenli odası ve birbirleriyle çekingen çekingen konuşmaları tıpkı Anna Aemelin'in kendisi gibi yumuşak, dağınık bir şekilde gözünün önünden kayıp gitti. Ama mutfak tezgâhının üzerindeki ciğer somut bir şeydi, gerçektir. Gözüne girmek için mi aldım yanıma ciğeri? Hayır. Kendi adıma puan kazanmak için mi? Hayır, hayır. Hiç sanmam. Bu pratik bir davranıştı; ortada onu korkutan kanlı bir şey vardı, kaldırılması gerekiyordu. İkiyüzlülük ya da sahtekârlık değildi benimkisi. Gerçi insan bunu asla bilemez, kendini sevdirmek için şaibeli bir şeyler yapmaya kalkışıp kalkışmadığından emin olamazdı – yaltaklanmacı, boş sözler, insanların her zaman, her yerde istediklerini elde etmek için gönül indirdikleri tüm o iğrenç haller; istediklerini elde etmek, belki kazanç sağlamak için, çoğu zaman da herkes böyle yapıyor diye, mümkün olduğunca makul bir izlenim yaratmak ve paçayı... Yok, hayır, makul göründüğümü sanmıyorum. Fırsatı kaybettim. Hiç değilse dürüst oynadım, haysiyetimden ödün vermedim.

Mats yeni çizimler yapmıştı. Her zamanki gibi masadaydı çizimleri. Çizimlerinden hiç bahsetmez, ama Katri'nin onları görmesini isterdi. Çizimleri, ölçülerin kolay hesaplanmasını sağlayan mavi kareli kağıtlara yapardı, tekne modelleri de hep aynıydı; geniş, içten motorlu, tek kabinli tekneler. Katri teknenin gövde kıvrımını değiştirdiğini fark etti. Kabin

de her zamankine göre biraz alçalmıştı. Katri, Mats'ın aldığı notları dikkatle inceledi; ahşabın fiyatı, motorun fiyatı, işçilik - kandırılmadığından emin olması için Katri'nin dikkat etmesi gereken şeyler. Çizimler çok güzeldi. Sadece bir erkek çocuğunun hayalindeki teknenin çizimi değil, gerçek bir işçilik harikasıydı. Katri bu çizimlerin uzun ve sabırlı bir gözlemciliği yansıttıklarını biliyordu; bir nesneye, kapsayıcı bir fikre duyulan sevgi ve özeni.

Katri Mats için kasabadaki kütüphaneden kitaplar ödünç almıştı. Teknelerle ilgili, tekne yapımıyla ilgili kitaplar, denize açılan maceraperestlerle ilgili kitaplar. Bulduğu kitaplar daha çok erkek çocuklarına hitap ediyordu. Katri, aynı zamanda neredeyse yalvararak, edebiyat diye nitelendirdiği kitaplar okumasını da teşvik ediyordu erkek kardeşinin.

“Elbette okuyorum,” dedi Mats. “Ama bana bir şey ifade etmiyor. Olup biten pek bir şey yok bu kitaplarda. Çok güzeller, biliyorum ama beni sadece üzmele kalıyorlar. Konuları hep sorunlu insanlar.”

“Ya senin denizciler? Gemi kazasına uğramış denizciler? Onların hiç mi sorunu yok?”

Mats başını hayır dercesine sallayıp gülümsedi. “O farklı, onlar sorunlarını o kadar dile getirmiyorlar,” dedi.

Ama Katri devam etti. Eğer Mats kendi kitaplarından dördünü okuduysa, o zaman bir tane de Katri'nin kitaplarından okuyacaktı, sadece bir kitap. Kardeşinin, hayatın acı gerçeklerinin yanıltıcı ölçüde tutarlı maceraların arkasında gizlendiği bir dünyada kaybolup gitmesinden korkuyordu. Mats, Katri'nin kitaplarını sırf o mutlu olsun diye okur, ama onlardan hiç bahsetmezdi. Katri başlarda sorular sorardı, Mats da o zaman sadece, “Evet, çok güzeldi,” derdi. Katri bu nedenle soru sormayı bırakmıştı.

Birbirleriyle nadiren konuşuyorlardı. Huzurlu ve dolambaçsız bir sessizlik benimsemişlerdi beraberce.

Mats eve geldiğinde hava çoktan kararmıştı. Liljeberg'lerin oradaydı herhalde. Katri bundan pek hoşlanmıyordu. Mats teknelerden konuşacaklarını umarak Liljeberg'lerle takılıyordu. Mats'a iyi davranıyorlardı, bir insanın evcil hayvanına karşı olabileceği kadar iyi. Onu yanlarına alıyor ama adam yerine koymuyorlardı. Katri'nin kardeşini sayan yoktu. Katri sofrayı hazırladıktan sonra her zamanki gibi ikisi de kitaplarını yanlarına alarak yemeklerini yediler.

Bu yemekli okuma saatleri günün en sakin vakitleri oluyordu; tam anlamıyla mutlak ve derin bir huzur zamanı. Ancak o akşam Katri kitap okuyamadı. Sürekli kendini Anna Aemelin'in evinde buluyor, kendini yenilgi içinde onun evinden çıkarken görüyordu. Mats için her şeyi mahvetmişti. Katri, hiçbir şey anlamadan okuduğu kitaptan başını kaldırıp kardeşine baktı. Aralarında duran lambanın gölgesi bir çatlak vardı ve oradan yayılan ışık demeti kardeşinin yüzüne öyle bir gölge oyunuyla vuruyordu ki kadının aklına yaprak gölgeleri ya da kuma yansıyan güneş ışınları geliyordu. Katri'den başka hiç kimse kardeşinin ne kadar güzel olduğunu göremiyordu. Birden, kardeşiyle aklından hiç çıkmayan o amansız hedef hakkında konuşma isteği duydu, dürüstlük konusundaki fikrini ona açmak istiyordu, kendini savunmak, ya da hayır, savunmak değil, açıklamak, onun dışında hiç kimseyle konuşamayacağı şeylere dair konuşmak, o kadardı istediği.

Ama yapamam. Mats'ın sakladığı bir sır yok. Bu yüzden gizemli biri o. Onu kimse rahatsız edemez. Bu saf ve tertemiz dünyasında kimse onu rahatsız etmemeli. Belki de anlamaz ve benim sorunlarım olduğunu düşünüp kaygılanır sadece. Zaten açıklanacak ne var ki? Yapmam gerekeni biliyorum ben.

Alacaklarımı dürüstçe almalı, elimden geldiğince onurlu bir biçimde savaşmalıyım.

Mats kitaptan başını kaldırıp, “Ne oldu?” diye sordu.

“Yok bir şey. Kitabı beğendin mi?”

“Harika,” dedi Mats. “Deniz savaşlarının anlatıldığı bölüme geldim.”

Köy akşamleyin sessizliğe bürünüyor, sadece birkaç sokak köpeğinin havlaması duyuluyordu. Herkes akşam yemeğini evde, birlikte yerken pencereler ışık saçıyordu. Ve her zamanki gibi kar yağıyordu. Çatılar karla ağırlaşmıştı, gün içinde üzerinden geçilmiş yollar yeniden karla kaplanıyordu, yol kenarlarında giderek yükselen kar kümeleri oluşmuştu. Kümelerin içinde çocukların fırtınadan korunmak için kazdıkları derin, daracık tüneller göze çarpıyordu; dışarıda da kardan adamlar, kardan atlar, teneke ve kömür parçalarıyla dişler, gözler yapılmış tuhaf yaratıklar. Don bastırdığında eserlerinin buza dönüşmesi için üzerlerine su döküyorlardı.

Katri bir sabah çocukların yaptığı eserlerden birinin önünde durakaldı; gördüğü birebir kendisiydi. Gözleri için bal sarısı cam parçaları bulmuş, başına eski bir kürk şapka geçirmişlerdi. Daracık ağzını ve dimdik, vakur duruşunu bile yansıtmayı becerebilmişlerdi. Kardan kadının yanına kocaman bir de köpek kondurmuşlardı; işçiliği pek iyi sayılmazdı ama köpek olduğu belliydi, hem de tehditkâr görünen bir köpek. Kadının etek ucunda çömelmiş, başının üzerinde kırmızı bir mutfak bezi bulunan küçücük, cüce gibi bir şekil duruyordu. Mats kışın kırmızı yün bir bere giyerdi.

Katri bu küçük figüre tekme atarak onu yerle bir etti, eve geldiğinde de erkek kardeşinin beresini sobaya atıp ona mavi renkte yeni bir bere ördü. Çocukların karikatürümsü yapıtından aklında kalan yegâne şey, kardan kadının kalbine tahta bir çubukla sıkıştırılmış rakamlarla dolu kâğıt parçasıydı, takdir etmişti bunu. Bu, her şeye rağmen köyün ona saygısından

sonuçta. Belli ki çocuklar konuşulanları dinlemişlerdi, Katri'nin hesap kitap işlerinde iyi olduğunu, kalbinin rakamlarla dolu olduğunu biliyorlardı.

Yıllar boyunca insanlar Katri'den hesap işlerinde yardım istemişlerdi. Zor hesaplamaların, yüzdelerle ilgili soruların kolayca altından kalkardı. Sonuçlar her zaman yerinde, her zaman doğru olurdu. Market siparişlerine bakıp tahsilat işlemlerini idare ettiği zamanlarda farkına varmıştı yeteneğinin. O zamanlar matematiğe yatkınlığı ve kıvrak zekâsıyla da ün yapmaya başlamıştı. Köydeki tedarikçilerin çoğunun market sahibini dolandırdığını o saptamıştı. Daha sonra adamın da onları dolandırdığını anladı ama kimse bilmiyordu bunu. Katri Kling, tutarların nasıl adilce tahsil edileceği ve çetin meselelerin farklı yollarla nasıl çözümleneceği hususunda da şaşmaz öngörülere sahipti. Köylüler vergi beyannameleri, faturalar, vasiyetnameler ya da arazi hudutları hakkında konuşmak üzere hep ona koşarlardı. Kasabada bir avukat vardı, ama Katri'ye daha çok güveniyorlardı, hem avukata para saçmaya ne gerek vardı ki?

“Çayırılık araziyi onlara verin,” dedi Katri. “İşinize yaramaz, zaten verimsiz de. Ancak sözleşmeye buranın imara açık olmadığına dair bir madde ekleyin, yoksa er ya da geç dibinizde biterler. Bu da hiç hoşunuza gitmez.”

Katri sonra taraflardan diğerine çayırın değersiz olduğunu bildirmiş, ancak huzur bulmak istiyorlarsa komşu çocuklarının seslerini sürekli duymamak için çayırın etrafına bir çit çekip, ‘Girilmez’ tabelası asabileceklerini söylemişti. Katri'nin bu yaptığı köyde hararetle tartışıldı, nihayetinde de çok doğru ve kurnazca bulundu. Bu önerinin bu kadar etkili bulunmasının nedeni, herkesin komşularına karşı doğal bir düşmanlık beslediği varsayımından yola çıkmasıydı belki de. Katri'nin görüşmeleri nedense tuhaf bir mahcubiyetle sonlanırdı çoğu zaman. Sebebini anlamak zordu çünkü Katri her zaman adildi. Yıllardır

birbirine düşman olan bu iki ailenin vakasında, Katri, durumu toparlamaları için onlara yardımcı olmakla kalmamış, husumetlerini göstermelerini de mümkün kılmış, bunun altını çizmişti. Katri insanların dolandırıldıklarını anlamalarına da yardımcı olurdu. Husholm'lı Emil'in vakasında takındığı tutum herkesi hoşnut etmişti. Emil, onu epey masrafa sokan ve iş hayatından uzun bir süre uzak kalmasını gerektiren şiddetli bir sepsisemi geçirmişti. Katri bunun bir iş kazası olduğunu, şirketin tazminat ödemesi gerektiğini ve işverenin onun adına istihdam bürosuna başvuruda bulunabileceğini iddia etti.

“Ama pek öyle değil,” diye itiraz etti Emil. “Tekne imalatı sırasında gelmedi bu başıma. Morina balığı temizlerken oldu.”

“Ne zaman anlayacaksınız? İş iştir. Ha morina ha manivela, ne fark eder? Baban balıkçıydı değil mi? Ve balıkhanede çalışıyordu. Çalışırken ne sıklıkla yaralanırdı?” demişti Katri.

“Arada bir.”

“Pek tabii. Ve hiç tazminat almamıştır. Eminim devlet onu tahmin edemeyeceği kadar çok kez dolandırmıştır. Şimdi ödeşme zamanı.”

Katri Kling'in keskin zekâsına dair birçok örnek verilirdi. Taşları yerine oturtmayı iyi bilirdi. Öğütlerine şüpheyile yaklaşanlar, evraklarını kasabadaki avukata gösterebilirlerdi nasılsa. Ancak avukat Katri'nin aldığı hiçbir kararı sorgulamamıştı: “Sizinki nasıl da bilge bir cadı, nereden öğrenmiş bunları?”

Başlangıçta insanlar Katri'ye hizmetinin karşılığını ödemek istemişler, ancak Katri soğuk bir tavır sergileyince kimse ona ücret ödeme bahsini açmamıştı. İnsanların sıra dışı durumlara dair sorunlarıyla böyle kolayca baş edebilen birinin günlük hayatta onlarla muhatap olamaması tuhaftı. Katri'nin sessizliği herkesi huzursuz ediyordu. Sıradan sorulara cevap veriyor, onun dışında hiç konuşmuyordu. En kötüsü de tanıştığı

insanlara asla gülümsememesiydi, onları ne yüreklendirir ne de sohbet çabasına girerdi.

“Peki neden ona koşuyorsunuz?” diye sordu yaşlı Bayan Nygård. “Geri döndüğünüzde değişmiş oluyorsunuz. İşlerinizi yoluna sokuyor belki ama siz bir daha kimseye güvenemiyorsunuz. Ondan uzak durun ve erkek kardeşine karşı nazık olmaya çalışın.”

İnsanların bazen Mats’ı sordukları da olurdu, ancak bu bile Katri’yi yumuşatmazdı. O, kıstığı bal sarısı gözlerini karşısındakine dikip, “Teşekkür ederim, iyi,” derdi sadece. Soru soracak olanları hayatına burunlarını sokmuşlar gibi hissettirirdi. Sorunları için ona başvuranlar bir an önce yanından uzaklaşmaya bakarlardı.

Kesintisiz kar yağışı beraberinde ne alacakaranlığa ne de şafağa benzeyen, tanımını güç bir karanlık getirmişti ve bu, insanları bunalıma sürüklüyordu. Keyifle yapılabilecek işler mecburiyete dönüşmüştü. Edvard Liljeberg kış buhranı geçiriyordu. Kayıkhanede işler tamamlandıktan sonra eve gitmekten başka yapacak şey yoktu. Liljeberg kardeşlerin dördü de evlerine dönüyor, akşam yemeklerini hazırlayıp uzun gece boyunca radyo dinliyorlardı. Edvard Liljeberg posta arabasını gözden geçirmeye karar verdi, bu genelde onu keyiflendirirdi. Belediye karı küredığı zaman kullanmak üzere motoru hazır etmenin zararı yoktu nasılsa.

Edvard eskiden öğrencileri kasabaya kadar taşır, kilo üzerinden para kazanırdı fakat şimdi köyün küçük sınıflar için kendi okulu vardı, büyük çocuklar da kasabada ev kiralamaya başlamışlardı. Son zamanlarda pek öğrenci de kalmamıştı zaten. Marketin sahibi araç yüzünden zarar etmemişti bunlara rağmen; yetkililer ona, köyden deniz fenerine uzanan bölgede gaz tüpü ve posta gibi şeyler için ulaştırma parası ve benzin masrafı ödüyordu. Yine de o, Liljeberg'in maaşını sayarak verdiği her seferde topluma hizmetin ne kadar zor olduğundan dem vuruyordu. Edvard Liljeberg aracı zaman içinde kendi malıymış gibi görmeye başlamıştı. Yeşil bir Volkswagen'di, Västerby'deki tek araç.

Garajın lambasını yakıp beresini kulaklarını örtecek şekilde aşağıya çekti. İçerisi dışarıdan daha soğuktu. Aracın işleri ona özeldi, başka kimseleri ilgilendirmezdi. Gelgelelim çocuk yine gelmiş kapının dibinde bekliyor, gözlerini Liljeberg'e dikerek

ona vicdan azabı yaşıyordu. Duyduğu sıkıntı çocuktan mı kaynaklanıyordu yoksa ablasından mı? Bu ikisini hak etmek için buradakiler ne yapmıştı? İşlerin normal gitmemesi için nasıl bir günah işlenmişti? Liljeberg şöyle bir kaykılıp, “Demek yine buradasın? Araba motorları hakkında asla hiçbir şey öğrenemeyeceksin!” dedi.

“Evet,” dedi Mats. “Biliyorum.”

“Nygård'lara gidip odun kestini mi?”

“Evet.”

“Peki ne istiyorsun? Bana yardım etmek mi?”

Mats cevap vermedi. Her seferinde aynı şey oluyordu. Çocuk garaja süzülüyor ve Liljeberg'in ensesindeki tüyler diken diken olup konsantrasyonu bozulana değin sessizce onu izliyordu, ama adam yine de kaba davranmayı başaramıyordu ona, çok sinir bozucuydu. “Bu kısmı zor bu işin, o yüzden konuşmam,” dedi.

Başını sallayan Mats Kling olduğu yerde durdu. Kız kardeşine ne kadar da benziyordu; aynı basık surat, tek fark gözlerinin mavi olmasıydı. Ablası hep yanı başındaydı, Mats da onun bir adım gerisinde. Bu da dayanılmazdı, Edward Liljeberg sonunda pes edip, “İstersen ortalığı toparlayabilirsin, burada adım atmak bile zorlaştı,” dedi.

Çocuk sinir bozucu bir yavaşlıkla etrafı toplamaya başladı. En uzak köşeden başlayıp eşyayı belli bir düzende yerleştirerek ortalığı süpürdü, etrafı düzenledi. Sessiz olmaya çalışıyordu ama gücü bu biraz. Sanki duvarın arkasında bir fare varmış gibi; hışırtı, sonra sessizlik, bir kazıma ya da tıslama sesi, sonra yeniden sessizlik. Sonunda Liljeberg dönüp, “Bırak! Buraya gel. Seni görebileceğim bir yerde dur. Bak, arabayı tamir ediyorum. Yaptıklarımı izle. Öğreneceğin falan yok tabii, ben de anlatmaya çalışmayacağım. Konuşma benimle,” dedi.

Mats başını salladı. Liljeberg yavaş yavaş sakinleşti ve izleyicisinin varlığını aklından çıkardı, sonunda da işinin bölündüğünü unutup motoru çalışır hale getirdi.

*

Fakat Mats çoğu zaman kayıkhanedeydi. Onulmaz bir yavaşlıkta çalışırdı, yavaşlığında müthiş bir itina ve sabır vardı. Ona, yapacağına inandıkları ufak tefek işlerin sorumluluğunu çekimeden verebilirlerdi. Çoğunlukla varlığını bile unuttur, Mats'ı vida başlarını taşıma ya da doldurma gibi sıkıcı işlere koşarlardı. Derken çocuk kimse fark etmeden ortadan kayboluverirdi. Bazen bir tamir işi için komşuya giderdi, bazen de öylesine ormana. Orası belli olmazdı. Mats Kling'in çalışma saatleri düzenli değildi, istediğinde gelir, istediğinde çıkardı. Bu da ona saat ücreti ödenmesini imkânsız kılıyordu. Arada bir, kafalarına estiğinde Liljeberg'ler ona azar azar para veriyorlardı. Mats'ın işi daha çok bir oyun olarak gördüğünü, oyun oynayan birine para ödemenin gereksiz olduğunu düşünüyorlardı. Mats bazen uzun süre ortalıkta görünmezdi ve nerede olduğu bilinmese de kimse bunu umursamazdı.

Hava soğuyunca çalışmaya devam etmenin bir anlamı yoktu. Kayıkhanenin yalıtımı yapılmamıştı, soba da yeteri kadar yanmıyor, donan ellerini bile zor ısıtıyordu. Kapıyı kilitleyip evlerine gidiyordu adamlar. Ancak teknelerin çekildiği kayıkhanenin denize bakan kapısında kolayca açılabilen bir mandal vardı. Mats sahil ıssızlaşınca elinde morina kancasıyla buzda yürüyerek buraya geri dönerdi. Bazen işine devam ederdi, yaptıkları o kadar ufak tefek işlerdi ki kimse tamamlandıklarını fark etmezdi. Ama çoğu zaman karın huzurlu ışığında sessizce otururdu sadece. Asla üşümezdi.

Edvard Liljeberg kayaklarla kasabaya gidip posta ve market alış-verişiyle geri döndüğünde Katri Kling Anna Aemelin'e posta götürmek üzere yine oradaydı. Ricada bulunmadı, açıklama yapmadı. Sadece kadının postasıyla erzağı götürmeye gönüllü oldu. Tıpkı erkek kardeşi gibi, o da orada öylece durup Edvard'ın tamam demesini bekledi.

“Tamam o zaman,” dedi Liljeberg. “Al götür. Fakat unutma, posta havaleleri konusunda gözünü dört açmalısın. En ufak bir kâğıt parçası bile saklanacak. Yaşlı Bayan Aemelin tarafından imzalanıp paraf atılmışsa parayı ben çekiyorum. Para geldiğinde Bayan Aemelin'e kuruşu kuruşuna ödenecek.”

“Beni şaşırtıyorsun,” dedi Katri, sesi buz gibiydi. “Rakamlarla kafama göre iş yaptığımı ne zaman gördün?”

Liljeberg bir an sessiz kalıp devam etti, “Düşünmeden konuştum. Bu tip işlerde senden başka kimseye güvenemem.” Sonra ekledi: “Hakkında söylenecek çok şey var ama en azından dürüstsün.”

Katri markete girdi ve dükkân sahibinin nefret dolu bakışlarıyla karşılaştı. “Aemelin'e postasını götüreceğim. Başka sipariş verdi mi, onu da götüreyim?”

“Hayır. Bayan Aemelin sadece konserve yer, yemek pişiremez. Ama Liljeberg kasabadan biraz böbrek getirdi.”

“O sizin olsun,” dedi Katri. “İstedığınız kadar böbrek ve ciğer yiyin, ama zavallı bir kadına kötü muamele etmekten vazgeçin.”

“Ama ben ona kötü muamele etmedim ki,” diye bağırdı adam, kırılgan bir tavırla. “Bütün köye satıyorum bunları, şimdiye kadar kimse kötü muameleden bahsetmedi.”

Katri adamın sözünü kesti. “Bir paket spagetti, bulyon, iki bezelye çorbası konservesi ve bir kilo şeker. Ben götüreceğim. Hesabına yazarsın.”

Adam usulca, “Asıl kötü olan sensin,” dedi.

Katri raflar boyunca ilerledi. “Bir paket pirinç,” dedi. “Kolay pişenden. Kendinizi küçük düşürmeyin,” diye ekledi. Adamın bir zamanlar Katri’ye duyduğu arzuyu nefrete dönüştüren o kayıtsız, saygısız tavrın aynısıydı bu, sanki bir köpeğe emir yağdırırmış gibi.

Katri tavşan eve gittiği ikinci seferde köpeğini arka bahçeye bağladı. Anna Aemelin onun tepeden çıkıp yaklaştığını görmüş ve hemen kapıyı açmıştı. Soluk soluğa kalmış kadınla selamlaştıktan sonra sustu, ne yapacağını bilemedi. Katri çizmelerini çıkardı ve yiyecekleri mutfağa götürdü.

“Et getirmedi, sadece konserveler ve pişirmesi kolay yiyecekler getirdim. Posta bugün Liljeberg’le birlikte öğleden sonra geldi.”

“Ne hoş,” dedi Anna heyecanla. Coşkusu ne postayla ne de konservelerle ilgiliydi, bu tuhaf kadının sonunda sohbet konusu olabilecek bir şey söylemesine sevinmişti. “Ne hoş... Konserveler çok iyi, özellikle de küçüklerse, bozulmuyorlar öyle hemen... Size çiğ etin beni endişelendirdiğini söylemiş miydim? Bilirsiniz ya, taze tutması zor oluyor, evdeki bitkiler gibi, bir nevi sorumluluk gerektiriyor, öyle değil mi? Ya az su vermiş olursunuz ya da fazla, asla kestiremezsiniz...”

“Evet, asla kestiremezsiniz. Ama burası çok sıcak. Bitkiler sıcağı sevmez.”

“Evet, evet, doğru,” dedi Anna usulca. “İnsanlar neden evimde bitkilerim olduğunu varsayıyorlar bilmiyorum.”

“Bitkiler, çocuklar, köpekler.”

“Pardon?”

“Yani, bitkileri, çocukları ve köpekleri seviyor olmalısınız. Ama sevdiğinizi sanmıyorum.”

Anna başını kaldırıp keskin bir bakış attı, ancak karşısındaki kadının çehresine rahat, sakin bir ifade sinmişti. Soğukkanlı bir ses tonuyla, “Ne tuhaf bir yorum bu, Bayan Kling. Oturma odasına geçelim mi? Kahve istemiyorsunuz gerçi ama.”

Oturma odasına girdiler. Aynı loş aydınlatma, aynı boşluk ve değişmezlik duygusu, bir kâbusun zoraki yavaşlığı. Anna oturup sustu.

“Bayan Aemelin,” dedi Katri hızlıca. “Bana hak ettiğimden daha iyi davranıyorsunuz.” Sonra birden, nedenini nasılını hiç düşünmeden tavşan evden çıkmak istedi. Postayı Anna’nın önüne bırakıp mektupların arasında imzalanması gereken bir posta havalesi olduğunu belirtti. Anna gözlüklerini kaldırıp Katri’ye baktı. “Gördüğüm kadarıyla zaten paraf atılmış. Bu da kim? Ne tuhaf bir isim? Köye yabancı biri mi taşındı?”

“Hayır, ben uydurdum. Oldukça sıra dışı bir isim, değil mi?”

“Anlamadım,” dedi Anna. “Normal prosedür böyle değil.”

“Zaman kazanmak için yaptım.”

“Ama burada üzerinde aynı tuhaf ismin bulunduğu birkaç evrak daha var.”

Katri gülümsedi; aniden parlayıp sönen bir neon gibi hızlı, biraz da korkutucu bir gülümsemeydi bu. “Bayan Aemelin, ben imza konusunda çok iyiyimdir. İnsanlar bazen bana gelip kendi isimleriyle evraklarına imza atmamı isterler. Arzu ederseniz sizin imzanızı da atabilirim.”

Katri Kling, Anna Aemelin'in ismiyle evrağı imzaladı, imza aynı ona verdiği imza gibiydi.

“İnanılır gibi değil,” dedi Anna. “Müthiş! Çizim yapabiliyor musun?”

“Sanmıyorum. Hiç denemedim.”

Rüzgâr şiddetini artırmıştı. Uzun süredir köydeki insanların yakasına yapışmış rüzgâr şimdi müthiş bir uğultuyla pencerelere kar vuruyordu. Ani gümbürtülerin arasında sessizlikler oluyordu.

“Ben gideyim artık,” dedi Katri.

Anna mutfak kapısını açınca dışarıda bekleyen köpeği gördü. Tüyleri kar taneleriyle örtülmüştü, koca hayvan açık ağzından kar dumanı soluyordu. Çılgık atıp kapıyı örtmeye çalıştı.

“Tehlikeli değildir,” dedi Katri. “Çok iyi huylu bir köpektir.”

“Ama çok kocaman! Ağzı açıktı...”

“Tehlikeli değil. Sıradan bir çoban köpeği.”

Kadın ve köpek, ikisi de aynı ölçüde gri ve aynı ölçüde tüylü görünüyordu. Anna gidişlerini izledi. Hâlâ korkudan titriyordu, ama üzüntüsü, duyduğu ani heyecanla, merakla renklenmişti. Katri Kling'in maceraperest biri olduğunu düşündü. Diğerleri gibi değildi. Peki kime benziyordu? Özellikle de gülümsediğinde... Anna'nın tanıdığı ya da bir zamanlar tanıdığı hiç kimseyi andırmıyordu. Hayır, hayır, bir resme benziyordu kadın, bir kitap sayfasındaki resme. Anna birden kendi kendine kaha kaha atmaya başladı. Kürk şapkasını takmış gülümseyen Katri Kırmızı Başlıklı Kız'daki kurda benziyordu.

*

Anna Aemelin, hemen hemen iki yılda bir küçük çocuklar için resimli küçük bir kitap çıkarırdı. Metni yayıncı yazıyordu. Şimdi yayıncı telif raporunu göndermiş, yanına da gazetelerde çıkan

yazılardan parçalar eklemişti; kaybettikleri, daha önce gönderemedikleri için özür dileyerek sevgilerini iletiyordu. Anna gazete kupürlerini alıp gözlüklerini taktı.

“Aemelin, orman zeminine, sadece ona ait olan bu küçük dünyaya samimi, neredeyse sevgi dolu yaklaşımla bizi bir kez daha büyülüyor. Titizlikle tasarlanmış her ayrıntı bizler için hem keşif hem sürpriz niteliğinde. Bize gerçekten görmeyi, gözlemlemeyi öğretiyor. Metin, okumayı yeni öğrenmiş çocuklar için açıklama niteliği taşıyor, konular bir kitaptan diğerine çok değişmiyor. Ancak Aemelin’in suluboya resimleri her seferinde yenileniyor. Yerden göğe bakarak ormanın havasını, sessizliğini ve karanlığını hem naif hem de maharetli bir biçimde yansıtıyor. İlkel, kimsenin henüz ayak basmadığı bir orman bu. Ancak en genç okurlar, bu bitki örtüsünün üzerine basmaya cesaret edecekler. Tavşanlar olsun ya da olmasın, şuna ikna olduk ki, tüm çocuklar...”

Anna bahis tavşanlardan açıldığında okumayı bırakıyordu. İkinci gazete kupüründe her zaman kullandıkları bir fotoğraf vardı. Karikatür iyimserdi ancak çizen kişi tavşanı Anna’dan daha çok düşünmüş olmalıydı. Dikkati Anna’nın ön dişlerine çekmeye çalışmıştı; dişler kareydi ve araları biraz açık bırakılmıştı; pofuduk, solgun, dalgın görünüyordu. Saçmalamanın sırası değil, diye düşündü Anna. Sonuçta herkes gazeteye çıkmıyor. Bir dahaki sefere dişlerimi göstermem, çenemi de yukarı kaldırıram. Gülümsememiz için neden ısrar ederler ki?

“Anna Aemelin’in kapakları yıkanabilen küçük, kullanışlı kitapları her zaman sevinçle karşılanır. Bu kitaplar pek çok dile çevrildi. Bu yılki hikâyenin konusu böğürtlenlerin, yabancılara karşı tepkilerinin toplanması. Bayan Aemelin Kuzey ormanlarını sürükleyici ve gerçekçi bir biçimde sunuyor bize, yine de insan bu bir bakıma basmakalıp tavşanların...”

“Evet,” dedi Anna kendine kendine. “O kadar kolay değil bu işler, ne bana ne de başkasına...”

Çocukların mektupları daha sonra okunmak üzere bekleyecekti. Anna odasında güven içinde uzanıp battaniyeyi üzerine çekti ve günüşiği yiterken lambayı yakıp kaldığı yerden kitabını okumaya devam etti. *Jimmy’nin Afrika’daki Maceraları’nı* okuduğu sırada içi yeniden huzurla doldu, tam da bunu dilemişti.

Soğuk müthiş şiddetlenmişti. Liljeberg, Bayan Sundblom ağrıyan bacaklarıyla Aemelin’e temizliğe giderken rahat yürüyebilsin diye yolu temizleyip duruyordu. Bayan Sundblom temizliğe sadece haftada bir gün gidiyordu, evin üst katı uzun süredir kapalıydı, yine de yaşlı biri için fazlaydı bu kadarı. Bayan Sundblom sık sık kadere isyan ediyordu.

“Yatak örtüsü işleyerek de geçiminizi gayet güzel sağlıyorsunuz,” dedi Bayan Nygård. “Bayan Aemelin’e temizliğin size ağır geldiğini söyleyin. Bu işi yapabilecek gençler var. Katri Kling marketteki işini bıraktı, tavşan evin postasını o götürüyor. Onunla bu konuyu konuşun bence.”

“Onunla ha?” diye çıkıştı Bayan Sundblom. “Katri Kling’le öylece gidip konuşulmayacağını siz de biliyorsunuz. En azından ben konuşamam. İlkelerim var.”

“Ne gibi?” diye sordu Bayan Nygård.

Fakat Bayan Sundblom onu duymazdan geldi. Keskin bakışlarla pencereden dışarı bakıp kar hakkında biraz lafladıktan sonra evine gitti. Bayan Nygård ziyarete gelenleri her zaman sallanan sandalyeye oturturdu. Bir tek Bayan Sundblom bundan rahatsız olup endişeleniyor, sallanmaya tahammül edemiyordu; daha çok kapının yakınındaki kanepede oturuyordu o. Her kuşaktan insanın girip çıkmasına rağmen bu büyük mutfak-ğın insanı mutlu eden, telaşını unutturan bir huzurla dolu olduğunu hissedemeyen tek kişi oydu belki de.

Bayan Nygård çoğunlukla büyük fırının etrafında dolanır ya da ocağın başına geçer, ellerini karnının üzerinde birleştirip otururdu. Köydeki diğer herkes fazla yer kapladığından

ocakları kaldırmıştı ama şimdi mutfakları kasvetli, soğuktu. Nygård'ların mutfağı eskisi gibiydi. Kızlarıyla gelinleri tığ işi yaparken bir zamanlar Bayan Nygård'un desenlerini ve onun büyükannesinin seçtiği renkteki desenleri kullanırlardı. En çok da Nygård'ların yatak örtüleri satılırdı. Bir ara, yatak örtüsü satmak için çarşıda dükkân açmaktan bahsedilmişti ve insanlar her zamanki gibi fikir almak için Katri Kling'e danışmışlardı. Ancak Katri Kling, "Hayır, hayır, aracıya yer yok. Çok yüksek komisyon alıyorlar. Bütün paranızı kaybedersiniz. Bırakın insanlar buraya gelsin, işlerini zorlaştırsın. Aradıklarını bulmak zorunda kalsınlar, aradıklarının peşine düşsünler."

Katri de herkes gibi tığ işlerdi. Ama o parlak renkler ve çok fazla siyah renk kullanırdı.

Derken kar birden iyiden iyiye bastırdı. Etrafta kar küreme sesi duyulmuyordu artık, Liljeberg de hoşuna gitsin gitmesin çarşıya kayaklarla gitmek zorundaydı. İyi biriydi o, çarşıdan insanların ufak tefek ihtiyaçlarını da alıyordu; ilaç, iç çamaşırı, çiçek gübresi ya da stokları biten kadınlar için yün gibi ıvır zıvır. Sırt çantasına ve kızağa hepsini sığdıramıyor, önceliği postaya ve market sahibinin yiyeceklerine veriyordu. İnsanlar siparişlerini marketin girişinde teslim alıyorlardı. Kütüphaneye gitmeyi reddediyordu Liljeberg. Katri'ye Mats için istediği kitapları Aemelin'den ödünç alabileceğini, onda kitaplarla dolu koca koca rafların bulunduğunu, bunu kendi gözleriyle gördüğünü söylemişti.

Fakat Katri Anna Aemelin'le kitaplar hakkında konuşmak istemiyordu. Artık tavşan eve postayı götürmek için gittiğinde çizmelerini de çıkarmıyordu. Nezaketen selam verip bir süre mecburen lafladıktan sonra köpeğiyle yoluna devam ediyordu sadece. Pes etmişti. Anna Aemelin'e yaklaşmak için gerekli olan ve kendi çizdiği sınırları hayli hayli aşan samimiyeti asla sergileyemeyeceğini biliyordu.

Bayan Nygård Anna'yı arayıp kahveye çağırdı. Ev oldukça yakındı, oğullarından biri getirebilirdi onu.

Bayan Nygård'u pek seven Anna, "Çok nazıksınız," dedi. "Ama hava çok soğudu, biliyorsunuz, dışarı çıkmak çok zahmetli oldu artık..."

"Evet, biliyorum. İnsanlar ancak mecbur kalınca dışarı çıkıyor ya da gerçekten canları istediğinde. O zaman bekleyelim bakalım. İyi misiniz? Her şey yolunda mı?"

"Evet, iyiyim," dedi Anna. "Aradığınız için teşekkür ederim."

Bayan Nygård bir süre sessiz kaldıktan sonra ekledi:

"Babanız sık sık köyde yürürdü. Onu gayet iyi hatırlıyorum. Pek hoş bir sakalı vardı."

Aynı gün Katri elinde postayla çıkageldi.

"Lütfen hemen gitmeyin," diye yalvardı Anna. "Lütfen. Bayan Kling, bana çok yardımcı oldunuz. Size annemle babamın evini gezdirmek istiyorum."

Evin içini oda oda, karış karış gezdiler. Her odanın kendine ait kati bir düzeni vardı. Katri bu odalar arasında büyük bir farklılık görmedi, hepsi solgun bir maviye boyalıydı ve hafif iç karartıcı bir havaları vardı. Anna anlatıp duruyordu, "Bu babamın gazetesini okuduğu sandalyeydi, babamdan başka kimse gidip marketten gazete alamazdı, posta nadiren gelse de gazeteleri hep sırasına göre okurdu... Bu da annemin gece lambası, nakışını kendi işledi. Bu fotoğraf Hangö'de çekildi..."

Katri çok sessizdi, ama bazen kaba saba yorumlarda bulunuyordu. Derken soğuğun kendini iyice hissettirdiği en üst kata çıktılar. "Bu kat hep soğuk olurdu," dedi Anna. "Gerçi burada sadece hizmetçi yaşıyordu. Misafir odaları neredeyse her zaman boştu. Babam misafir ağırlamayı sevmezdi, günlük

rutinini bozardı misafirler, anlarsınız ya. Ama birçok mektup yazıp dükkândan kendisi gönderirdi. Biliyor musunuz, Bayan Kling, babam köyde kimseyi tanımasa da insanlar onun yanından geçerken şapka çıkarırlardı, öylesine, kendiliğinden.”

“Öyle mi?” dedi Katri. “Peki o şapkasını çıkarır mıydı?”

“Şapkası,” diye tekrar etti Anna düşünceli bir şekilde. “Tabii, şapka takmışsa... Çok tuhaf, şapkası olup olmadığını bile hatırlamıyorum,” dedi ve evi gezdirmeye devam etti.

Katri, Anna’nın gergin olduğunu hissetti. Çok konuşuyordu. Şimdi de Noel zamanı köyde fakirlere beyaz ekmek dağıtan annesinden bahsetmeye başlamıştı.

“İçerlemiyorlar mıydı?” diye sordu Katri.

Anna hızlıca başını kaldırıp Katri’ye baktı, sonra hemen uzaklara döndü. Ardından azimli bir tavırla babasının pul albümünü, annesinin yemek tarifleri yazdığı defteri, köpekleri Teddy’nin minderini ve babasının yılbaşı gecesini gözden geçirmek amacıyla yıl boyunca yapılan iyilik ve kötülükleri not ettiği takvimi gösterdi. Anna annesiyle babasının evinde dört bir yana koşuyor, her şeyi sergiliyordu ve böylelikle bu objelerin değerini, cazibesini irdeliyordu. Hızını alamayıp devam etti. Ezici tabuları sorgulamanın verdiği tuhaf özgürlük hissiyle gönülsüz misafirini daha fazla şey görmeye ve babası hakkında daha fazla hikâyeye dinlemeye zorladı; daha Katri’nin sessizliğine maruz kalmadan anlamsızlaşan hikâyeler. Kilisede kahkaha atmak gibiydi. Dokunulmazlar büyük, hain bir saldırıya açık haldeydi şimdi ve Anna bunun gerçekleşmesine izin veriyordu. Yüksek sesi tiz çıkmaya başladı, kapı eşiklerinde tökezledi. Sonunda Katri nazikçe kolunu tutup, “Bayan Aemelin, ben artık gideyim,” dedi. Anna birden susmuştu. “Anneniz ve babanız pek muhterem insanlarmış belli ki,” dedi Katri nazikçe.

Bahçeye çıkınca bir sigara yaktı ve köpeği de alarak yola koyuldu. Kuşku hissi geri dönmüştü. Tekrar tekrar sordu kendine: Ne demeye söyledim ki bunu? İyiliği için mi? İdollerine ihanet ettiğini hissetmesin diye mi? Hayır! Peki kendim için mi? Tabii ki hayır! Kontrolden çıkmıştı ve durdurulması gerekiyordu, fazla ileri gidiyordu, durdurulmalıydı, o kadar.

Katri ayrıldıktan sonra Anna üşümeye başladı. Birden bütün ev insanlarla dolmuştu sanki. İçinde tuhaf bir şekilde birilerine telefon etme isteği vardı, ama ne diyecekti ki, anlattığı onca şeyden başka söyleyecek ne kalmıştı? Aslında, diye düşündü Anna, açık etmediğim tek bir şey var, ona işlerimi göstermedim.

Ama bunun annesi ve babasıyla alakası yoktu.

*

Çarşamba günü temizlik bittikten sonra Bayan Sundblom tavşan evden çıktı ve tepede Katri'yle köpeğine rastlayıp duraksadı. “Büyütülecek bir şey değil ancak Bayan Aemelin’e haftalardır taze gıda ulaşmamış. Ona hep ben götürürdüm,” dedi.

“Bayan Aemelin sakatat sevmiyor.”

“Nereden biliyorsunuz?”

“Kendisi söyledi.”

“Buzdolabını neden yeniden düzenlediniz?”

“Çünkü kirliydi.”

Bayan Sundblom’un yüzü giderek kızarıyordu, cevap verirken çatlayacak gibi oldu. “Bayan Kling,” dedi. “Temizlik benim işim, nasıl alıştıysam öyle temizlerim. Bir başkasının işime burnunu sokmasını sevmem.”

Katri cevap vermeden gülümsedi. Karşısındakini yoldan çıkarabilecek türden sinsi bir gülümsemeydi bu. “Eh! Peki! Sanırım bazıları yaşlı kadın kocadı diye yanına yanaşmaya çalışıyor ama anlaşıyor,” diye bağırdı Bayan Sundblom ve tepeden aşağıya indi.

Katri tavşan eve girdiğinde torbalarını girişe bıraktı ve hemen gitmesi gerektiğini söyledi.

“Hiç mi zamanınız yok, birazcık bile mi?”

“Yok, zamanım var. Ama kalamam.”

“Bayan Kling, kalmak mı istemiyorsunuz?”

“İstemiyorum,” dedi Katri.

Anna, her zamanki şaşkın halinden hiçbir iz olmadan hafifçe gülümsedi. “Biliyor musunuz, Bayan Kling? Siz oldukça özgün bir kişiliğiniz. Hiç sizin kadar korkunç... korku verici demek istiyorum bu kelimeyi kullanırken... hiç sizin kadar korkunç derecede dürüst birini daha tanımadım. Bunu duymanızı isterim, çünkü söyleyeceklerimin önemli olduğunu düşünüyorum. Çok gençsiniz, belki de henüz hayat hakkında çok fazla şey bilmiyorsunuz, ama inanın bana, hemen hemen herkes olduğundan farklı rollere bürünür.” Anna biraz düşündükten sonra devam etti: “Bayan Nygård öyle değil, o da ayrı bir vaka... Anlıyor musunuz? Ben insanların sandığından çok daha fazlasının ayırdına varıyorum. Beni yanlış anlamayın, elbette niyetleri kötü değil. Hayatım boyunca hiçbir zaman iyilikten başka bir şeyle karşılaşmadım. Ancak... Bayan Kling, siz her zaman kendinizsiniz ve bu çok...” Anna bir an tereddüt ettikten sonra devam etti, “farklı bir his. Size güven duyuyorum.”

Katri, dostane bir samimiyetle tavşan evin meşru fethi için ona yeşil ışık yakan Anna’ya baktı.

Anna devam etti, “Beni yanlış anlamayın Bayan Kling ama nedense sizden bekleneni söylememeniz beni büyülüyor. Affınıza sığınarak söylemek istiyorum ki nezaketten eser yok sizde. Hem zaten nezaket de bir tür aldatma değil midir zaman zaman? Ne demek istediğimi anlıyor musunuz?”

“Evet,” dedi Katri. “Anlıyorum.”

*

Katri köpeğiyle buruna doğru gitti. Zemindeki kar tabakası üzerinde yürümek için oldukça sertti. Bahar yakındı, Katri Kling'e ait bir bahar. Zor ve onurlu bir oyunun ilk raundunu kazanmış, ulaşabileceği mesafede elde etmek istediği her şeye sahip bir Katri Kling olmuştu nihayet. Yeni bir güç doğmuştu içinde. Kırıdaki kar yığınının üzerinde koştu, kar tabakasını dalıp geçti, diz boyu karın içinde durup ellerini göğe açarak kahkaha atmaya başladı. Deniz feneri yolunda bekleyen köpeğinin boğazından derin bir uyarı hırıltısı yükseldi. “Sakin,” dedi Katri. “Bekle.” Kendine emir veriyordu. Şimdi önemli olan sükûnetti, odaklanma. Oyun devam edebilirdi. Şimdi kendi silahlarıyla savaşabilirdi. Bunların saf olduğundan hiç şüphesi yoktu şimdi.

“Elimde imzalı ve paraflı bazı posta havaleleri var, ancak en iyisi, Bayan Aemelin, göndermeden önce siz de bir göz atın. Ve işte Liljeberg’in geçen sefer çektiği para.”

“Çok nazıksınız,” dedi Anna parayla dolu zarfı yazı masasının üzerine bırakıp.

“Saymayacak mısınız?”

“Neden sayayım?”

“Doğru olup olmadığından emin olmak için.”

“Sevgili Bayan Kling,” dedi Anna. “Eminim ki doğrudur. Liljeberg kasabaya hâlâ kayaklarla mı gidiyor?”

“Evet, kayaklarla gidiyor.” Katri duraksadıktan sonra devam etti: “Bayan Aemelin, sizinle konuşmak istediğim bir konu var. Liljeberg sizden karın kürenmesi ve kanalizasyon çalışması için fazla para almış. Hem işçilik hem de malzemedeki. Ona söyledim ve farkı geri aldım. İşte buyurun, burada.”

“Olamaz ama,” diye haykırdı Anna. “O kadar kolay mı o işler... Nasıl emin olabilirsiniz?”

“Normal fiyatları öğrendim ve size ne kadara fatura ettiğini sordum, bu kadar basit.”

“Buna inanmıyorum,” dedi Anna. “Hem de hiç. Liljeberg’lerin hepsi beni çok sever, biliyorum. Beni çok severler...”

“İnanın bana, Bayan Aemelin, sizi dolandırıyorlarsa o kadar da çok sevmiyorlardır.”

Anna başını hayretle iki yana salladı. “Utandım, hem de nasıl utandım,” dedi. “Tam da çatının penceresinden içeri kar yağarken...”

“İnanın bana,” diye tekrarladı Katri. “Utanmaya hiç gerek yok. Liljeberg dilediğiniz zaman gelip çatının camını tamir eder, hem de yeni bir saygıyla, makul bir fiyata.”

Ama Anna bir türlü sakinleşemedi. Bu olayın çok can sıkıcı ve gereksiz olduğunu, Liljeberg’le birbirlerine karşı bir daha asla doğal davranamayacaklarını söylüyordu. Paranın her zaman sanıldığı kadar önemli olmadığını ekledi.

“Fiyatlar, bedeller çok da önemli olmayabilir,” dedi Katri. “Asıl önemli olan dürüst olmak, karşındakini aldatmamak, kuruşu kuruşuna hesap vermeyi başarmak. Başka birinin parasını almanın tek adil gerekçesi, onu çoğaltıp kârı paylaştırmak olabilir ancak.”

“Canım, bu konuda söyleyecek ne çok şeyiniz varmış sizin,” dedi Anna, aklı başka yerde.

Katri pervasız bir tavır takınmıştı. Sohbetten rahatsız olmuş halde, “Yeri gelmişken, Bayan Sundblom’a ne kadar ödüyorsunuz?” diye sordu.

Anna kendini toparlayıp bir zamanlar babasının hizmetli-lerle konuştuğu ses tonuyla sert bir şekilde cevap verdi: “Çok sevgili Bayan Kling, bu gerçekten de hatırlayamadığım bir ayrıntı.”

Mats Kling ve Liljeberg köy yolunda karşılaştılar.

“Demek köpeğini gezdiriyorsun,” dedi Liljeberg.

“Evet. Yaşlı Bayan Aemelin’e gidip çatı camı hakkında konuşacağım.”

“Tamir edeceğini duydum. Kar camdan içeri giriyormuş.”

“Lavabo da tıkanmış.”

“Evet,” dedi Liljeberg. “Aslında ablanın işi ama olsun. Kar erimeye başlamışken kayıkhanedeki işlere geri dönmeyi düşünüyoruz biz. Senin için de ufak tefek işlerimiz var. Bu arada deniz tarafından içeri girip çıktığını fark ettim.”

“Ama diğerlerine söylemedin.”

“Hayır, neden söyleyeyim? Sonunda belediye yollardaki karı küredir.”

Mats başıyla onayladı.

“Bayan Sundblom da Bayan Aemelin’in evinde temizliği bırakacakmış,” diye devam etti Liljeberg. “Tepeyi çıkarken bacakları zorlanıyor diyorlar ama bazılarının farklı düşünceleri var.”

Mats ona kulak asmadan yine başını salladı.

Sonra vedalaşıp yollarını ayırdılar.

Çam ağaçları tavşan evin o kadar yakınındaydı ki arka bahçe hep gölge altındaydı. Ne ıssız bir yer, diye düşündü Mats. Ne yalnız bir ev, belki de çok büyük olduğundan. Köpek, burnunu yine patilerinin arasına alarak mutfak basamaklarının önüne uzandı.

“Demek Mats sensin,” dedi Anna Aemelin. “Teşekkür ederim geldiğin için. Gördüğüm kadarıyla aletlerin de yanında. Ama pencerenin acelesi yok... Çizmelerini çıkar da içeri gir.” Anna köpeğe baktı. “Onu neden içeri sokmuyorsunuz, ısınırdı biraz. Ablan onu asla içeri almıyor.”

Mats köpeğin dışarıda durmasının daha iyi olacağını söyledi.

“Belki susamıştır? Yoksa kar mı yiyor?”

“Sanmıyorum.”

“Tatlı bir köpek,” diye sevdi Anna köpeği. “Adı ne?”

“Lütfen onu kafanıza takmayın siz. Keyfi yerinde,” dedi Mats çizmelerini çıkarıp.

Oturma odasında kahve içtiler. Mats ev sahibiyle sohbet etmeye çalışmıyordu, ama ara sıra Anna’yı mutlu eden bir gülümsemeyle memnun memnun etrafına bakınıyordu.

“Karın aydınlığı,” dedi Anna. “Karın aydınlığı her şeyi güzelleştiriyor.” Anna, Mats Kling’i sevmiştir. Daha içeri adımını atarken ısınmıştı ona. İki kardeş nasıl da farklı olabiliyordu! Gerçi ikisi de pek konuşkan değildi.

“Biliyor musun?” dedi Anna. “Başlarda ablandan korkmuştum. Ne saçma, değil mi?”

“Hem de çok,” dedi Mats, yine hafifçe gülümseyerek.

“Tıpkı hiç kıpırdamadan duran bir köpekten korkmak gibi. Şimdiyse bana temizlikte yardım edeceğine söz verdi diye o kadar mutluyum ki...”

Bayan Sundblom’un heybetli gölgesi bir an aralarından geçti. Anna onu üzerinden silkip iç çekti ve oda yeniden sessizliğe büründü.

“Demek, *Jimmy’nin Afrika’daki Maceraları*’nı okuyorsunuz. İyi kitaptır.”

“Evet, iyi.”

“*Jimmy’nin Avusturalya’daki Maceraları* çok daha iyidir ama.”

“Öyle mi diyorsun? Orada da Jack yanında mı?”

“Hayır. Jack Güney Amerika’da kalıyor.”

“Yani,” dedi Anna. “Çok yazık. Demek istediğim, eğer iki arkadaş maceraya çıkıyorsa bütün yolu birlikte yürümeliler, diğer türlü ihanetten farksız olur.” Sonra ayağa kalktı. “Gel de kitaplarım bir göz at. Forester’ın deniz hikâyelerini okudun mu?”

“Hayır.”

“Ya Jack London?”

“Onu biri almıştı kütüphaneden.”

“Sevgili genç arkadaşım,” diye çıkıştı Anna. “Onları okumadan bana maceradan bahsetme. Macera hakkında tek kelime bilmiyorsun henüz!”

Mats kahkaha attı. Anna’nın kitaplığı yüksek, beyaz ve süslüydü, köşe kolonları oymalı. Birlikte çok önemli meseleler irdeleyen insanlar gibi sorularla, yorumlarla dikkatlice tüm kitapların üzerinden geçtiler. Anna’nın kitaplığında macera kitaplarından başka kitap yoktu. Hepsi ya karada ya denizde ya uçan balonda ya da dünyanın ve denizlerin diplerinde geçen kitaplardı. Çoğu eskiydi. Anna’nın babası bu istisna haricinde mantığa aykırı fantezilere yer vermeyen uzun ömrü boyunca toplamıştı bunları. Anna bazen babasının ona saygı göstermeyi öğrettiği onca şeyin arasında en güzelinin bu kitap koleksiyonu olduğunu düşünürdü. Ama bu düşüncesinden biraz utanır, babasının ona kattığı diğer şeylerin gölgede kalmasını istemezdi.

Mats bir yığın kitapla eve dönerken çatı penceresinin bahsi bile geçmemişti. Ertesi gün *Jimmy’nin Avusturalya’daki Maceraları* adlı kitapla geleceğine söz verdi. Anna da kasabadaki kitapçıyla uzun bir telefon görüşmesi yaptı.

*

Mats pencereyi ve lavabo giderini tamir etti. Evinin önündeki karı temizleyip odun kesti, Anna'nın şık sobasında ateş yaktı. Ama ondan kitap ödünç almak için geliyordu aslında. Anna'yla Mats arasında özenli, neredeyse utangaç bir dostluk filizlenmişti. Tek konuştukları konu kitaplardı. Okudukları hikâyelerde yeniden beliren kahramanları sanki tanıdıklardan bahsedermiş gibi Jack, Tom ya da Jane diye anıyor, eş dost dedikodusu yaparcasına o şunu yaptı, bu bunu dedi diyorlardı. Onları bazen yerin dibine sokuyor, bazen yüceltiyor, bazen de yaptıkları karşısında dehşete kapılıyorlardı. Bazense mutlu sonları konuşuyorlardı; adil bir biçimde pay edilen miras, muradına eren çiftler, kötü adamların hazin sonları.

Anna kitaplarını baştan okuyordu. Sanki birden birçok maceraperest arkadaşı olmuş gibi hissediyordu. Daha mutluydu. Akşamları Mats geldiğinde mutfakta çay eşliğinde kitap okuyor, kitaplar hakkında sohbet ediyorlardı. Katri geldiğinde sessizce oturup çıkmasını bekliyorlardı. Derken bahçe kapısının kapanma sesi duyuluyor, Katri gitmiş oluyordu.

“Ablan da bu kitapları okuyor mu?”

“Hayır, o edebiyat okur.”

“Olağanüstü bir kadın,” dedi Anna. “Ayrıca müthiş bir matematik kafası var.”

İlkbaharın ilk fırtınası denizden karaya esiyordu; güçlü, ılık bir rüzgâr. Kar çoktan ağırlaşmış, fırtınalı ormanda dallardan savrulup yere saçılmıştı. Birçok dal özgürlüğüne kavuştuğu sırada kırılmıştı. Orman kımıl kımıldı. Akşam olunca Anna evin arkasındaki ağaçların altına girdi ve durup etrafı dinledi. Her zamanki gibi doğa kendini ilkbahara hazırlarken Anna'nın içini güçlü bir huzursuzluk sarıyordu. Ormana kulak verirken tavşan suratu değişti. Daha gergin, daha ciddi bir ifade yerleşiyordu sanki çehresine. Rüzgârın ağaçlara saldırmasıyla birlikte oluşan hareketler, çeşitli sesler, değişik müzik ve haykırışlar meydana getiriyordu. Anna başını salladı; uzun bahar yoldaydı.

Yakında toprağa yaklaşabilecekti.

*

Fırtına ertesi gün de sürdü. Katri eve gelip ayaklarının altındaki kar yığınına basamaklarda temizledi. Market müşteri doluydu ve içerisi ekşi ter ve gerginlik kokuyordu. Ani bir sessizlik esnasında Bayan Sundblom birden, “Kimleri görüyorum, iyi günler. Bayan Aemelin nasıllar bugün? İmza vermiyor mu artık kendisi?” deyiverdi.

Market sahibi güldü. Katri yanlarından geçip merdivenlere yöneldi.

“Evet, dediğim gibi,” dedi Husholm'lü Emil. “Zaman kötülük zamanı, dikkatli olmalıyız. Buraya da gelebilirler, çok uzakta değiller. Yakında geceleri kapılarımızı kilitlememiz gerekecek.”

“Polisler ne diyor?” diye sordu Liljeberg.

“Ne diyebilirler ki? Sadece ortalıkta dolanıp sorular soruyor, sonra da eve gidip rapor yazıyorlar. Dediklerine göre amortisör kordonunu bile götürmüşler.”

“Tanrım, sen yardımcımız ol,” dedi birden Bayan Sundblom. “Ah, evindeki hiçbir kapıda doğru dürüst kilidi olmayan zavallı Aemelin’ciğim. Bundan sonra o da gözünü dört açmalı.”

Katri merdivende durdu.

“Adamcağız hiçbir şey görmemiş mi?” diye sordu Liljeberg.

“Görmemiş. İçeriden sesler geldiğini duyup girmiş. Derken ne olduğunu anlayamadan kafasına bir darbe almış. İşte böyle yapıyorlar bu işi.”

Mats, evde yatağına uzanmış kitap okuyordu. “Selam,” dedi. “Gemi terminalinin oradaki soygunu duydun mu?”

“Duydum,” dedi Katri paltosunu asıp.

“Ne heyecanlı ama, değil mi?”

“Evet, çok,” dedi Katri. Pencerenin kenarındaki masada oturup Mats’a sırtını dönerek rastgele onun kitaplarından birini açtı ve sessizce okumaya başladı. Düşüncelere dalmışken karıştırdığı kitabın adının “Kalle Polisi Mat Ediyor” olduğunu bile fark etmemişti. Zaten espriyi anlayacak halde değildi.

Katri tavşan eve hırsız girmesi kurgusunun planlarını yaparken bu teşebbüsün çocuksu olduğunu hiç düşünmedi. Tek bildiği rüzgâr yön değiştirmeden ve köydeki heyecan dinmeden değerlendirmesi gereken bir fırsat, bir şans olduğuydu.

Katri köpeğine onu takip etmesi için işaret ettiğinde gecenin geç bir saatiydi. Bir cep feneri, bir çift eldiven ve bir patates çuvalı alıp kar fırtınasının içine daldı. Rüzgâr, ancak dört dörtlük bir macera kitabında uğuldayabileceği gibi kıyı boyunca uğulduyordu. Yolunu bulmakta zorlandı. Cep fenerinin pek faydası olmadı; ara ara yol kenarındaki kar yığınlarının içine giriyor, sonra tekrar çıkıyordu. Ağır ilerledi. Sapması gereken yeri

kaçırınca geri dönüp tekrar yolunu bulması gerekti. Köpek yine mutfak kapısının dışında her zamanki yerinde bekledi, ama Katri bu sefer çizmelerini çıkarmadı. Tam tersine, içerideki halılara mümkün olduğu kadar fazla kar taşıdı. İçerideyken fırtına daha yakındaymış gibiydi. Rüzgâr sert esiyordu; uğursuz bir güç gibi kasten, şiddetle hücum ediyordu üzerine. Katri cep fenerini aile gümüşlerinin dizili olduğu büfenin üzerine bıraktı. Onları kendi elleriyle cilalamıştı. Işık demeti daracık alanı aydınlatırken hepsini patates çuvalının içine doldurdu; kahve demliğini, şekerliği, krema kabını, semaveri, tatlı kasesini, hepsini. Sonra dikkatlice birkaç çekmece çekip içlerinde ne var ne yoksa yere döktü. Evi terk ederken mutfak kapısını açık bıraktı.

Eve girmesi çok kolay olmuştu. Katri bunu dramatize etmeden, ahlaki açıdan sorgulamadan öyle, sıradan bir olay gibi ele almıştı. O sadece para oyununda piyonunu ilerletip seyri değiştirmişti; Anna yeni bir hamle yapması beklenen rakip oyuncudan fazlası değildi.

Katri yolda patates çuvalını bir kar yığınının içine fırlatıp evine gitti. O gece uzun zamandır ilk kez kederden, endişeden uzak, adeta rüyalarla dolu bir beşiğin içinde uyudu.

Anna hırsızlığı şaşılacak bir sakinlikle karşıladı, ancak köylüler çok gergindi. Anna Aemelin'i tanımıyorlardı. Evden dışarı çıkmadığı için nasıl göründüğünü bilmeseler de onlar için bir kavramdı Anna, evvel eski orada olan eviyle yörenin simgelerinden biri. Yaşlı Bayan Aemelin'in tavşan evine el sürmek bir mabedi kırıp dökmekten farksızdı. Komşuları birbiri ardına uğrayıp üzüntülerini dile getirdiler, daha önce eve adım atmamış olanlar için bu bir fırsattı aynı zamanda. Büfenin çekmece-leri çıkarıldığı gibi yerde duruyordu ve polis memuru gelene kadar kimsenin onlara ya da başka bir şeye dokunma izni yoktu. Anna üzerlerinde parmak izi olabileceğini söyledi. İçi gümüşlerle dolu patates çuvalı mutfak kapısının yanındaydı, ona da

kimse dokunamıyordu. Gelen misafirlerin çoğu kek getirmiş, Liljeberg'ler de ufak bir şişe konyakla çıkagelmişti.

Anna köy polisiyle olan görüşmesinden çok memnun kalmıştı. Ona bütün hikâyesini anlattı ve polisin olanları zihninde yeniden birleştirmesi için uğraştı. Katri herkese kahve pişirirken konuklar Anna'ya akıl veriyorlardı, hayatı boyunca aldığından daha fazla tavsiye aldı. Herkesin görüşünü özetleyen Bayan Nygård oldu: Buralar güvende olmadığı sürece Anna Aemelin yalnız kalamazdı, köy bunun sorumluluğunu alamazdı. Bayan Nygård bir süreliğine Katri Kling'in Anna'nın yanında kalmasını önerip köpeğin de kapıda durmasının iyi bir fikir olacağını söyledi. Bayan Nygård köyün yaşlılarından, fikirleri çok önemsenirdi. Polis memuru da haklı olduğunu düşündü ve kahveler içildiğinde raporunu yazmak için kasabaya döndü. Köy halkı da kendi işlerine döndükten sonra evde sadece Anna ve Katri kaldı.

“Evet,” dedi Anna. “Şu curcunaya bak hele! Polisin neden parmak izi almadığını anlamadım gerçi. Çoğu zaman alırlar. Ve kimse hırsızın çuvalı neden bir kenara fırlattığını çözemedi. Neden korkmuş olabilir ki? Buralarda geceleri kimse dolanmaz. Bir köpek mi gördü acaba? Vicdana gelmiş olamaz... Sizce karşısına bir köpek çıkmış olabilir mi?”

“Bence mümkün,” dedi Katri.

Anna bir süreliğine oturup düşündükten sonra birden Katri'ye dedektiflik romanları okuyup okumadığını sordu.

“Hayır, okumam.”

“Biz de okumayız... Bayan Nygård'un söylediklerini düşünüyorum da... Sabahları cesur olmak o kadar zor değil ama karanlık bastırınca işler değişiyor. Köpeğinle yanımda kalma sözü vermek çok nazik bir hareket. Birkaç gece için sadece. Sonra bütün bu olanları unutmuş olurum muhtemelen. Çok kolay unuturum ben...”

Katri tavşan eve taşındı, köpeği de mutfak kapısının önünde, kapı ağzında yerini aldı. Katri ilk gün o kadar gergindi ki yaptığı en basit iş bile zahmetli geldi ona. Ama bir şeyden emindi: evin içinde sessizce dolaşmalı, mümkün olduğunca görünmez olmalıydı; Anna'nın korunaklı ve şımarık yaşamına asla düşmeyen bir gölge gibi. Zamanı azdı üstelik, geçen her saat önemliydi. Katri'nin evi ele geçirmesi ve Anna'yı yalnız kalmadan da bağımsız olabileceği konusunda ikna etmesi için birkaç günü vardı. Gelgelelim Anna sadece sobanın yanında oturuyor, üşümüş bedenini ısıtmaya çalışıyordu. Soğuğu iliklerine kadar hissetti ve evinin ona neden daha önce hiç bu kadar boş ve terk edilmiş görünmediğini düşündü.

Katri iyi geceler dilemek için içeri girdi. “Kilidin,” dedi sakin bir tavırla. “Kilidin pek işe yaradığını sanmıyorum...”

“Nasıl?” dedi Anna birden ayağa fırlayıp. “Hangi kilit?”

“Demek istediğim, kapıda doğru dürüst bir kilit yok. Ama kendinizi şimdi eve kapatmaya başlarsanız bu bir alışkanlık haline gelebilir, yeni bir endişe durumu ortaya çıkabilir... Yeni bir kaygı.”

Anna duyduklarından rahatsız oldu. “Siz neden bahsediyorsunuz?” dedi. “Kendimi neden eve kapatacaktım? Burası yeteri kadar kapalı bir alan zaten. Şimdi lütfen sakın olun ve gidin yatın.”

*

Katri sabahleyin izini hiç belli etmeden Anna'nın yatağının başucuna kahvaltı tepsisini koydu. Sobanın ateşi yakılmış, bir

kâseye menekşeler yerleştirilmiş ve sabahlığının etekleri dikilmişti. Anna'nın tabağının yanında okuduğu kitabın sayfası bile açıktı. Gün boyunca etraftaki ufak tefek şeylerin bakımı yapıldı, Katri de görünmezliğini sürdürdü. Anna'nın huzursuzluğu giderek artıyordu, evde bir ruh geziyordu adeta, masallardaki şatolara musallat olan, büyüyle esir alınmış itaatkâr periler, hani şu hep ortalıkta gezinen ancak hiçbir zaman görünmeyen yaratıklar gibi. Bir anlık hareketlerini yakalardınız ama sonra dönüp baktığınızda ortalıkta kimseler görünmez, sadece sessizce kapanan bir kapı sesi duyulurdu.

Anna, yalnız hayatında ilk defa evin sessizliğinin farkına vardı, bu da tüylerini ürpertti. Akşam olduğunda aklı başından gitmiş halde mutfağa girdi. Köpeğin etrafında sessizce dolandı. Mutfak boştu. Merdivenlerden yukarı çıkıp Katri Kling'in kapısının önünde ona seslenmeye başladı: “Bayan Kling! İçeride misiniz? Ya da neredesiniz?”

Katri kapıyı açtı. “Ne var?” diye sordu. “Bir şey mi oldu?”

“Bir şey olmadı,” dedi Anna. “Tuhaf olan da bu ya, bir şey olmadı. Etrafta dolanıyorsunuz ve sizin nerde olduğunuzu bulamıyorum. Duvarın arkasındaki fareler gibi!”

*

Katri Kling taktik değiştirdi. Artık çevik adımları evin her yerinde duyuluyordu. Bulaşıkları yıkarken tabakları şangırdatıyor, bahçede halıları dövüyor ve pek çok konuda Anna'dan fikir alıyordu. Sonunda Anna, “Pek sevgili Bayan Kling, kendi başınıza değerlendirebileceğiniz şeyler için neden bana soru soruyorsunuz? Kendiniz gibi davranmıyorsunuz. Huzursuz olmanıza gerek yok, sizi temin ederim, endişe edecek bir durum değil bu,” dedi.

“Bayan Aemelin, anlamıyorum.”

“Hırsızlığı diyorum elbette,” dedi Anna sabırsızca. “Hırsızımızı.”

Katri kahkahalarla gülmeye başladı. Kahkahasının o ürkütücü gülümsemesiyle hiç alakası yoktu. Bütün yüzü muhteşem dişlerini ön plana çıkararak katıksız bir keyifle açılıveriyordu.

Anna dikkatle Katri'ye bakıp, "Sizi hiç kahkaha atarken görmemiştim. Nadiren mi kahkaha atarsınız?" diye sordu.

"Evet, nadiren."

"Peki sizi böyle güldüren nedir? Hırsızlık mı?"

Katri başını salladı.

"Eh, komikse komik. Ama sebebi her neyse, siz yine de eskisi gibi değilsiniz. Başlarda çok daha naziktiniz."

Saat tam üçte telefon çaldı, Katri cevap verdi.

"Ah, demek sizsiniz," dedi market sahibi. "Bayan Aemelin kendi telefonlarına bakmıyor mu artık? Ona polisin hırsızları yakaladığını söyleyin. Başka bir eve daha girmişler. Korumalık işleri nasıl gidiyor?"

Katri, "İki şişe süt, biraz da maya hazırlayın ve hesaba yazın," dedi.

"Hamur işine de mi giriştiniz? Tavşan ev büyük bir işletmeye dönüşüyor galiba."

"Evet, o kadar, başka siparişimiz olursa ararım," dedi Katri telefonu kapatırken ve mutfığa yöneldi.

"Market neden arıyor ki?" diye seslendi Anna arkasından. "Hiç aramazdı."

"Biraz maya istedim. Un var zaten." Katri yarı aralık kapının önünde durup Anna'ya baktı. "Onları yakalamışlar."

"Ne dediniz?"

"Hırsızları yakalamışlar. Tehlike geçti."

"Bu harika bir haber," dedi Anna. "Çok şaşırdım. O polis memurunun pek becerikli olduğunu düşünmemiştim. Bu arada unutmadan, Mats'a söyler misiniz, odanızdaki sobayı bir kontrol etsin. Daha önce hiç çalıştırmamıştık. Havalar böyle giderse

üşütürsünüz,” diye kayıtsız bir tavırla ekledi ve kitabına geri döndü.

Akşama doğru Katri oturma odasındaki soba için odun getirdi. “Çok ıslak,” dedi. “Odun yığınının üzerinde bir çatı olmalı. Bir kulübe.”

“Olmaz. Babam istemezdi.”

“Ama çok yağış alacağız.”

“Sevgili Bayan Kling,” dedi Anna. “Odunlarımızı hep evin yanında muhafaza ettik biz. Kulübe evin silüetini bozacaktır.”

Katri o gaddar gülümsemesini takınıp, “Eh, bu ev o kadar da güzel sayılmaz. Gerçi o dönemde yapılmış daha kötü evler olduğuna eminim,” dedi.

Odunlar nihayet tutuştuğunda Anna sobanın başına oturup, “Ateş yakmak ne güzel,” dedi. Sonra da, “Eski halinize dönüyor olmanız pek hoş,” dedi ortaya.

Ertesi gün Anna üçü için ufak bir kutlama düzenlemek istediğini söyledi. Katri mutfakta yemeyecekti yemeğini. Gümüşleri çıkarıp şarap içecek, mumları yakacaklardı.

Anna masanın kurulmasını takip etti, Katri’nin yaşından ve yetişme biçiminden dolayı haliyle öğrenmemiş olduğu bazı ufak tefek hususlarda ayarlamalar yaptı. Mats çağrıldığı saatte çıkageldi, oldukça güler yüzlü, ancak biraz tedirgindi. Masanın etrafına oturdular. Anna bu geceye özel giyinip kuşanmıştı. Ev sahipliği konusunda hiç zorlanmamıştı ancak içgüdüleri, hisleri olması gerektiği gibi değildi. Sohbeta dönüşmeyen birkaç kopuk yorumdan sonra misafirlerinin suskunluklarının farkına varmaksızın akşam yemeğini akışına bıraktı. Katri servis yapmak için her ayağa kalktığında Anna başını kaldırıyor, ama gözlerini ondan kaçırıyordu. Masa tüm lambaları yanan kristal avizenin altında muhteşem görünüyordu. Duvar lambaları bile yanıyordu. Nihayet sıra tatlıya geldi.

Anna şarap kadehine dokundu ama onu kaldırmadı. Ani hareketsizliği misafirlerine bulaştı, derken oda birden bir fotoğraf karesi kadar donuklaştı.

“Dikkat edebilmek,” dedi Anna. “Başka bir insana tam manasıyla dikkat edebilme becerisi oldukça nadir görülen bir şeydir. Evet, pek sık rastlanmaz buna... Karşındakinin, sana söylenmeden ne istediğini, neyin özlemini çektiğini bilmek geniş bir sezgi ve düşünce gücü gerektirir. Bazen kendimizin bile ne istediğinden emin olamayız... Aradığımız şey yalnızlık mıdır yoksa insanlarla birlikte olmak mı? Cevabı her zaman bilemeyiz.”

Anna sustu. Doğru kelimeleri bulmaya çalıştı, sonra kadehini kaldırıp şarabını yudumladı. “Bu şarap ekşi, yeteri kadar dinlenmemiş olabilir. Büfede açılmamış bir Madeira şişesi var mıdır acaba? Hayır, bırakın. Beni bölmeyin. Demek istediğim, başkalarını anlayıp, dinleyip onların hayat tarzına ayak uydurmak için çaba harcayan çok az insan var. Geçen gün benim adımı soyadımı tıpkı benim gibi yazmanız dikkatimi çekti Bayan Kling. Bu muhteşem bir şey. Gösterdiğiniz dikkatin tipik bir örneği. Sadece benim için gösterdiğiniz özen. Sıra dışı.”

“O kadar da sıra dışı sayılmaz,” dedi Katri. “Mats, kremayı uzatır mısın? Gözlemle alakalı. Bazı huyları ve davranış şekillerini gözlemleyip eksikleri tespit eder, sonra da onları tamamlarsınız. Deneyim meselesi. Her şeyin elden geldiği kadar iyi çalışmasını sağla, sonrasında bekle ve gör.”

“Neyi bekleyip görecekmışız?” diye sordu Anna. Rahatsız olmuştu.

“Neler olduğunu,” dedi Katri dosdoğru Anna’ya bakarak. Gözleri bir anlığına gerçekten de bal sarısıydı. Ağır ağır konuşmaya devam etti. “Bayan Aemelin, insanların birbirleri için ne yaptıkları bir şey ifade etmiyor, asıl önemli olan şey amaçları, nereye varmak istedikleri, ne istedikleri.”

Anna kadehini masaya bırakıp Mats'a döndü. Mats gülümsemi. Sohbeti dinlememişti bile.

“Bayan Kling,” dedi Anna. “Tuhaf endişeleriniz var. Eğer insanlar size yardım etmek ya da sizi sevindirmek için hoş şeylerle çıkageliyorlarsa gelsinler, bunun altında başka bir şey aranmaz... Şu Madeira'ya ne oldu? Ya da Porto şarabı, neyse işte. Ne olursa. Babamın en sevdiği kadehleri alın. Yukarıda, sağ tarafta. Ve lafımı kesmeyin. Söyleyeceklerim var.” Anna sabırsızca bekledi. Kadehler dolunca Anna birden, biraz asabice, evin üst katı boş olduğuna göre Katri'yle Mats'ın buraya taşınmalarının pratik olacağını söyledi. Kadehini kaldırmayı unuttu, ayağa kalktı ve onlara iyi geceler diledi. Sohbetin devamı ertesi gün gelecekti. Mats'dan ateş söndükten sonra sobanın sürgüsünü çekmesini rica etti.

Anna odasına girer girmez birden dehşete kapıldı. Kapının hemen önünde durmuş zangır zangır titriyordu. Bekledi, ama Katri gelmedi. Gelmeliydi. Anna sonunda yorganın altına girip bir daha asla yalnız olmama kararından saklanmaya çalıştı, dönüşü yoktu bunun. Çok sıcaktı. Sessizlik uzun sürdü. Anna yorganı üzerinden atıp yataktan kalktı. Oturma odası boştu. Holdeki varlığına henüz alışamadığı köpeğe ayağı takıldı. Ondan özür dilermiş gibi bir şeyler mırıldandı ve sonrasında dışarıya, kara adım attı.

Kapı rüzgârın gücüyle arkasından sertçe kapandı. Ormana doğru birkaç adımdan sonra soğuk rüzgâr hafif bir uyarı gibi üzerinden esince durakladı. Katri mutfak penceresinin önünde sessizce bekliyordu. Anna geri döndü, kapı arkasından sertçe kapandı. Uzun bir sessizlik oldu. Derken Anna birden öfkeyle, yüksek sesle bağırmaya başladı: “Bayan Kling! Köpeğiniz tüy döküyor. Her yer kıl tüy içinde. Köpeğinizi taramanız gerek!”

Katri Anna'nın adımlarının uzaklaşmasını bekledi, sonra derin bir nefes alıp sessizce bulaşık yıkamaya devam etti.

Taşınma Liljeberg'in aracıyla gerçekleşti: birkaç koli, iki valiz, küçük bir masa ve bir kitaplık.

"Sorun değil," dedi Liljeberg. "Kapıdan kapıya gidiyoruz zaten. Her köye nasip olmaz böyle bir nakliyecisi!" Onu kahkaha atarken görmek güzeldi. Katri marketin üst katındaki odayı içini acıtan bir öfkeyle temizlemişti, kadınların duygularını dışa vuramadıklarında yaptıkları gibi. Önce komşuların kıskançlık ve küçük hesaplarla dolu utanç verici dedikodularını temizledi, sonra gecelerin kara düşüncelerini temizledi, en çok da market sahibinin önünde dolanıp müthiş bir açgözlülükle şehveti için en ufağından bir dayanak arandığı kapı eşiğini temizledi. Oda dalgaların temizlediği bir mercan kayalığı gibi çırılçıplak ve tertemiz oldu.

Liljeberg valizleri indirdi. "Atla bakalım, küçük cadı," dedi. "Sindirella sarayına gidiyor!" Motor çalıştığında market sahibi arkalarından seslendi: "Bayan Aemelin'e saygılarımı iletin! Markete tavşan eti getireceğimi söyle. Taze. Yeni kesilmiş! Sadece onun için..." Köyün çocukları çığlıklar atarak, kar topları fırlatarak bir süre aracın arkasından koştular.

"Gayet güzel," dedi Liljeberg Katri'ye bakıp gülümseyerek. "İnsanlar sınıf atlarken tantana kopmalı dünyada."

*

Anna kasabada oturan çocukluk arkadaşı Sylvia'yı aradı. Son dakikada arayabileceği başka kimsesi yoktu.

"Uzun zaman oldu," dedi Sylvia ölçülü ses tonuyla. "Ormanın içinde hayat nasıl gidiyor?"

“İyi, gayet iyi...” Anna nefes nefeseydi. Her an gelebilirlerdi. Hızlı ve düzensiz bir şekilde dostuna olanları anlattı: “Katri, Mats ve köpek... Her şey çok farklı olacaktı, çok farklı...”

“Yoksa eve kiracı mı aldın?” diye sordu Sylvia. “Ama senin buna ihtiyacın yok ki, yani, durumun iyi, öyle değil mi? Bu arada yeni bir şeyler yazıyor musun? Yeni bir öykü falan.”

Sylvia’nın işlerine olan ilgisini hep önemsemişti Anna. Ama o anda değil. Anna, ukala bir tavırla Sylvia’ya kışın asla çalışmadığını söyledi ve bunu bilmesi gerekir diye düşündü. Sonra da teras penceresinden yolu gözlemeye çalışırken Katri’yle ilgili olayları anlatmaya girişti.

“Yüce Tanrım,” dedi Sylvia bir anlık sessizlik olunca. “Sesin çok tedirgin. Sen iyi misin?”

“Evet, evet, iyiyim...”

Anna’nın arkadaşı, evinde yaptığı bazı değişikliklerden ve yeni başlayan, Anna’nın da katılması gereken Çarşamba Kültür Derneği’nden bahsetti. Anna artık mutlaka Sylvia’yı ziyarete gitmeliydi. Arada bir çıkmak iyi gelirdi ona, onca yıldır dul olan Sylvia bunu gayet iyi biliyordu. “İnsan yalnız olmamalı, yoksa düşünür de düşünür...”

“Ama artık yalnız değilim,” dedi Anna. “Sana söylemeye çalıştığım da bu işte! Artık dört kişi olacağız, beni duymadın mı? Dört kişi, köpeği de sayarsak...” Liljeberg’in aracı geliyordu. “Geliyorlar,” diye fısıldadı telefona. “Gitmeliyim...”

“Tamam o zaman, sonra konuşuruz. Kendine iyi bak ve aceleyle adım atmadan son bir kez daha düşün. Kiracılar söz konuşuyken aşırı ihtiyat diye bir şey yoktur. Ben ne hikâyeler duydum. Ayrıca uygun bir zamanda seni benim küçük yuvama beklerim.”

“Evet, evet, elbette... Hoşça kal. Şimdilik hoşça kal, hoşça kal.”

“Hoşça kal, sevgili Anna.”

Artık tepeyi çıkıyorlardı. Anna pencereden onları takip etti. Kalbi ilkel bir kaçma isteğiyle gümbür gümbür çarpıyordu, yol onu nereye götürürse oraya kaçmak istedi. Ne aptalca. Neden böyle davranıyordu? Ayrıca Sylvia'ya da hiç nazik davranmamıştı. O çok sevdiği, saydığı arkadaşıyla konuşurken sesini yükseltmiş, sabırsızca davranmıştı. Halbuki Sylvia sadece onu merak etmiş, çalışmalarını hakkında sorular sormayı bile unutmamıştı. Onu aramakla hata etmişti. Ama güvenebileceği birinin onu dinlemesine, dinleyip sorular sormasına çok ihtiyacı vardı. Belki karşı taraf, “Ne güzel bir haber!” diyecekti ya da, “Sevgili Anna, ne yerinde bir karar, gerçekten ne istediğini biliyorsun. Sakın peşini bırakma... aynen devam.”

*

Mats ile Anna üst kata çıktı. “İnanır mısınız Bayan Aemelin, benim hiç kendime ait bir odam olmadı,” dedi Mats.

“Gerçekten mi? Ne kadar enteresan. Şimdi ben şöyle düşündüm, Katri pembe odayı alırsa sen de mavi odayı alabilirsin. Zamanında herkesin gözdesiydi.”

Birlikte kapının önünde durup odaya baktılar. Mats tek kelime etmedi.

“Beğenmedin mi?” diye sordu Anna sessizliği bölerek.

“İnanılmaz derecede güzel. Ama Bayan Aemelin, benim için fazla büyük.”

“Ne demek büyük?”

“Yani bir kişi için oldukça büyük. Bu kadar büyük bir odaya alışkın değilim.”

Anna birden endişeye kapıldı ve daha küçük bir oda olmadığını açıkladı.

“Emin misiniz, Bayan Aemelin? İnsanlar böyle büyük evleri inşa ederken küçük odalar da yaparlar. Hesaplamalarda yanlışlık çıkmış, çatının altında açıkta kalan alanlar olmuştur.”

Anna bir süre düşünüp, “Gerçi hizmetli odası var, evet. Ama içi eşya dolu ve orası hep buz gibidir.”

Birlikte hizmetli odasına gittiler. İçerisi gerçekten de buz gibiydi. Eşyalar, nesneler, bir zamanlar nesne denebilecek nitelikteki şeyler ve tüm ıvır zıvır eğik çatıya doğru rastgele yığılmış bir karışıklık duvarı halinde uzanıyor, uzun ve daracık odanın bir ucundan içeri sızan kış ışığıyla bölünüyordu.

“Burası gayet iyi,” dedi Mats. “Hatta mükemmel. Eşyalarımı nereye koyabilirim?”

“Bilmem ki... Burada kalmak istediğinden emin misin?”

“Kesinlikle. Ama eşyalarımı nereye koyabilirim?”

“Nereye istersen. İstedğin yere koy... Ben gidip biraz uzakacağım.” Oda Anna’yı ürkütmüştü, onu tehdit eden bir melankolisi vardı. Uzaklaştı ama sanki oda onu takip ediyordu. Çok eski fotoğraf kareleri geldi gözünün önüne, üst kattaki kasvetli odada yaşayan ve çocukluğu boyunca onlarla birlikte olan hizmetli Beda’nın görüntüleri. Giderek şişmanlayan ve hep uykulu gezen Beda bulduğu her boşlukta yorganı üstüne çeker ve öylece uyurdu. Ne korkunç, diye düşündü Anna. Hatırlıyorum da, Beda’ya ihtiyaçları olduğunda beni yukarı gönderirlerdi, yanına gittiğimde hep uyuyor olurdu. Ne olmuştu ona? Taşınmış mıydı? Hastalanmış mıydı? Hatırlamıyorum. Peki bu kadar mobilya daha önce neredeydi? Bilmiyorum ama o zamanlar bir yerlerde durmuş ve önemsenmiş olmalılardı...

Anna yatağında uzanıp gözlerini tavana dikti. Odada tavan lambasının etrafında alçıdan bir gül çemberi vardı, güller uzun bir şerit boyunca tavanı süslüyordu. Anna seslere kulak verdi. Üst katta ağır nesneler sürükleniyor, sonra gürültüyle yere bırakılıyordu. Ayak sesleri bir duyuluyor, bir kesiliyordu, duyma yetisini zorlayan sessizlikler oluyordu. Evet, işte yine, bir şey önce sürükleniyor, sonra bırakılıyordu, yukarıdaki her şey yer değiştiriyordu. Anna Aemelin’in kutsal sema kadar uzak, el

değmemiş yatak odasının tam üstünde yıllardır öylece duran geçmiş şiddetli bir dönüşüm içindeydi. Neyse, diye düşündü Anna, herkes her şeyin kendi istediği gibi olmasını ister ve ben şimdi uyuyacağım.

Sonra yastığı başına geçirdi, ancak bir türlü uyku tutmadı.

*

“Eşyalar nerede? Bu kadar şeye nasıl yer buldunuz?”

“Yer bulamadık,” dedi Katri. “Çoğunu dışarıya, buzun üzerine götürüp bıraktık, kalanları da Liljeberg çarşısındaki açık artırmaya götürdü. Satılırlarsa parayı size getirecek. Ama çok para etmezler.”

“Bayan Kling,” dedi Anna. “Fazla keyfi davranmadığınızdan emin misiniz?”

“Öyle davranmış olabilirim,” dedi Katri. “Ama bir düşünün, Bayan Aemelin. Bu hüznü eşyalarınızın her birini, her anlamsız şeyi, tüm bu kırık dökük mobilyaları size gösterseydik ne olacaktı? Karşılarna geçip neyin kalacağını, neyin atılacağını ya da satılacağını söyleyecektiniz. En azından şimdi her şey hakkında karar verildi ve konu kapandı. İyi yapmamış mıyız?”

Anna sustu. Sonra konuştu: “Muhtemelen. Ama yine de çok keyfi bir davranış bu.”

Dışarıda, buzun üzerinde buzun erimesini bekleyen bir eşya yığını vardı. Aemelin’in anneyle babasının sahip olduklarını asla atamamasının sonucunda oluşan bir anıt. Ne tuhaf, diye düşündü Anna. Buz eriyecek, her şey suya gömülecek. Öylece zemine çöküp kaybolacak. Küstahlıktı bu, müdanasız bir hareket. Bunu Sylvia’ya anlatacağım. Sonra eşyaların belki de sulara gömülmeyeceğini düşündü. En azından tamamının. Belki de başka bir kıyıya sürüklendiklerinde biri onları bulacak, nereden ve neden oraya geldiklerini merak edecekti. Ne olursa olsun Anna’nın hiç suçu yoktu.

Sessizlik yeniden geri gelmişti tavşan eve. Mats da aynı kız kardeşi gibi sessizce hareket ediyordu ve Anna onun evde olup olmadığını asla anlamıyordu. Bazen iki kapı arasında karşılaştıklarında Mats duraksar, kendine has kibar hareketleriyle hafifçe gülümseyip başını öne eğerek oradan ayrılırdı. Anna'da da aynı Katri'nin kardeşine karşı hissettiği gibi bir mahcubiyet hissi vardı. Karşılaşmalarında hiçbir şey söyleyemiyordu, ayrıca insanların tesadüf eseri merdivende karşılaştıklarında birbirlerine sarf ettikleri geleneksel selamlama sözcükleriyle çocuğu bunaltmak istemiyordu. Mats ile Anna sadece kitaplarında birlikteydi; diğer her şey ikisi için de tarafsız bölgeydi.

Anna bazen evin içinden çekiç sesleri duyuyor ama nereden geldiğini araştırmıyordu. Mats tıpkı kayıkhanedeki gibi hiç fark edilmeden, yaptığı işi göstermeden çalışıyordu. Sadece ortarlarda dolanıp tamirat gerektiren şeyleri tespit ediyor, onları düzeltiyordu. Tavşan evde eğilmiş bükülmüş, çürümüş ya da yıpranmış birçok eşya vardı ama çok da önemli değildi, bu ev, artık yorgun düşmeye başlamış eski bir evdi. Anna, kapıların gıcırdamadığını, pencerelerin de açılabilmesini fark etti, çok geçmeden unutulmuş bir ampul yeniden yanar hale geldi. Bunlar onu hem mutlu eden hem de şaşırtan ayrıntılardı. Sürprizler, diye düşündü Anna. Bana sürpriz yapılmasına bayılıyorum. Küçükken, evde bulmam için sağa sola paskalya yumurtası saklarlardı. Küçük ve gösterişlilerdi, üzerlerinde de sarı tüyler olurdu. İçeri girer, her yeri arar ve bir yerden gözünüze çarpan sarı tüylerle onu bulurdunuz...

Anna akşamları mutfakta çay içerken Mats'a teşekkür etmeye yeltendi, ancak bunun onu mahcup ettiğini fark edince vazgeçti. Onun yerine kitaplarını okudular, her şey olması gerektiği gibiydi.

Anna, bu dönemde kendi zamanını nasıl kullandığı ve neler yapmadığıyla ilgili iç karartıcı, yeni bir farkındalık geliştirdi. Her geçen gün kendi davranışlarını daha yakından irdeliyordu – önceden hiç üzerinde durmadan geçirdiği günler. Yalnız yaşarken uyuduğu sırada kaybettiği saatlerin hiç farkında olmazdı. Uykunun hafif bir sis ya da kar gibi yaklaşmasına izin vermek; aynı cümleyi, üst üste, anlamını yitirip sisin içinde kaybolana kadar okumak; sonra uyanmak, kaldığın sayfayı bulmak ve sadece birkaç saniye kaybedilmişçesine kitabına dönmek. Şimdi Anna uyuduğunun, hem de uzun süredir uyuduğunun farkına varıyordu. Kimsenin haberi yoktu, kimse onu rahatsız etmiyordu, ancak yine de biraz kestirmek için ortadan kaybolmaya duyduğu basit ve dayanılmaz istek onun için bir yasağa dönüşmüştü. İrkilip uyanıyor, gözlerini açıp eline kitabını alarak etrafa kulak veriyordu. Ortalık sessizdi, ama birileri odasının üst katının zemininde yürümüş oluyordu.

Anna akşamleyin erkenden, saati değil de karanlığı ve kendi dürtülerini takip ederek yatağa girmeyi bırakmıştı. Uyanık kalmaya çalışıyordu şimdi. Üst kattakiler uykuya daldığını düşünmesinler diye odasında gürültü yapıyordu. Nihayet uyumaya karar verdiğindeyse kolay kolay uykuya dalamıyor, etrafı dinliyordu. Evin yeni, gizli bir yaşamı vardı, evdeki hafif, belli belirsiz sesleri dinlemek önemli ancak inanılmaz uzak bir sohbeti dinlemek gibiydi... oradan buradan bir kelime yakalayıp bir türlü konuya vakıf olamadığınız bir sohbet.

Anna uykuya dalmakta zorlanıp huzursuzlandığı bir gece vakti üzerine sabahlığını geçirip terliklerini giyerek bir bardak meyve suyu ve sandviç için ayağını sürüye sürüye mutfığa indi.

Köpek mutfak kapısının yanına uzanmış, bal sarısı gözleriyle onu takip ediyordu. Koca hayvan heykel gibi kıpırdamadan duruyor, sadece gözlerini sağa sola kaydırıyordu. Anna, “Usludur!” diye fısıldayıp her zamanki gibi yanından geçti. Buzdolabına yeni bir düzen gelmişti. Tüm yiyecek ve içecekler içlerini göstermeyen naylonlara sarılıydı. Ne olduğunu görmek için paketi açmak gerekiyordu.

Mutfak bile bambaşka bir mutfağa dönüşmüştü. Anna neyin değiştiğini tam olarak anlayamasa da artık kendi mutfağında olmadığını hissediyordu. Eski günlerde, her şey normalken Anna gecenin bir yarısı acıkıp mutfağa indiğinde mutfak tezgâhında bir kutu bezelye açıp soğuk soğuk kaşıklar ve huzur içinde arka bahçedeki karanlığa daldardı. Sonra biraz reçel yiyip sakinleşir ve yatağına geri dönerdi. Ama şimdi her şey farklıydı.

Meyve suyu içme isteği gibi basit bir eylemde bile Anna, sanki yasak bir şey yapıyormuş gibi telaşla şişeyi dolaptan çıkardı. İçine dikkat etmeden bardağa dökünce kırmızı meyve suyu tezgâha aktı. Katri hemen yanı başında bitti haliyle, her zamanki gibi sessizce mutfağa girmiş, Anna’nın ne yaptığına bakıyordu.

“Sadece biraz meyve suyu alacaktım,” dedi Anna.

“Bir dakika,” dedi Katri. “Ben temizlerim.” Eline bir elbezi alıp meyve suyunu silerek lavabonun içine sıktı.

“Bırak,” diye çıkıştı Anna. “Ben sadece su alacağım, sadece su!” Ve musluğu öyle bir açtı ki su birden yerlere sıçradı.

“Geceleri baş ucunuzda bir tepsi bulundurmanız güzel olmaz mı?” diye sordu Katri.

“Hayır,” dedi Anna. “Güzel olmasını istemiyorum.”

“Ama o zaman mutfağa inmeniz gerekmez.”

“Bayan Kling,” dedi Anna. “Belki söylemişimdir ama babam asla gazetesini getirtmez, gidip kendi almak isterdi. Her gün markete gidip gazetesini alır, herkesten önce okurdu. Elbezini

öpe atın.” Anna masaya oturup tekrarladı: “Onu atın. Artık ihtiyacı duymadığımız her şeyi atıyorsunuz ya.”

“Bayan Aemelin, bizim üst katta olmamız sizi rahatsız ediyor mu?”

“Asla. Sizi duymuyorum bile. İzinizi belli etmeden dolaşıyorsunuz.”

Katri mutfak tezgâhında duruyordu. Cebinden sigara paketini çıkardı, sonra nerede olduğunu hatırlayıp paketi cebine geri koydu.

“Ah, lütfen,” dedi Anna aksi bir tavırla. “İçin sigaranızı. Babam puro içerdi.”

Katri sigarasını yaktıktan sonra kelimelerini seçerek yavaş yavaş konuşmaya başladı. “Bayan Aemelin, olaya şöyle bakalım, sizinle bir anlaşma yaptık. Mats’la ben bu anlaşma sayesinde çok şey elde ettik ama düşününce, siz de bir şeyler elde ettiniz. Bir tür takas gibi, karşılıklı bir alışveriş. Belli yararlar karşılığında belli hizmetler. Bazı zorlukları var ama bunlar zamanla azalacak. Bu konuda uzlaşmalı, karşılıklı rızayı tanımalıyız. Bunu sadece belli haklar içeren ve yükümlölükleri olan bir sözleşme gibi göremez miyiz?”

“Karşılıklı alışveriş,” diye tekrarladı Anna abartılı tavırlarla tavana bakarak.

“Bir sözleşme,” dedi Katri ciddiyetle. “Sözleşmeler sanıldığından daha da fevkalade şeyler aslında. Sadece insanları bağladıklarından değil. Bazıları için sözleşme şartlarına tabi yaşamak bir huzur kaynağıdır. İnsanları kararsızlıktan, kafa karışıklığından kurtarır; seçim yapmalarına gerek kalmaz. Taraflar sorumlulukları paylaşmayı ve üstlenmeyi kabul eder. Tarafların adil olmaya çalıştığı, üzerine düşünölmüş bir anlaşma. Ya da en azından böyle olmalı.”

“Eminim öyledir,” dedi Anna. “Siz adil olmaya çalışıyorsunuz.” Sırtını dinlendirmek için kollarını masaya dayadı. Uykusu gelmişti.

“Adalet,” diye devam etti Katri. “İkimiz de gerçek anlamda adil ve dürüst olup olamadığımızı bilemeyiz. Ama yine de her seferinde elden gelenin en iyisini yapmayı...”

“Bu yaptığınız öğüt vermek ama,” diye araya girdi Anna ayağa kalkıp. “Her şeyi çok biliyorsunuz Bayan Kling, ama şunu biliyor musunuz? Öyle ya da böyle bazı şeyleri düzenlesek de kuyruklarımız hep arkamızda olacak.”

Katri gülmeye başladı.

“Evet, annem bazen açıklama yapmaktan sıkıldığında böyle söylerdi,” dedi Anna. “Şimdi gidip uyumak istiyorum.” Tam kapıya gelmişti ki birden döndü. “Bayan Kling, ne zamandır size sormak istediğim bir şey var. Siz hiç sinirle, düşünmeden konuşmaz mısınız?”

“Elbette sinirlenirim,” dedi Katri. “Ama düşünmeden konuştuğumu hiç sanmıyorum.”

Anna Aemelin, evinin böyle belli belirsiz bir biçimde istilaya uğramasına alıştı. Hayatı boyunca birçok başka şeye alışmıştı, ilkin öyle görünmese de zamanla tehlikesiz görünmeye başlayan şeylere alışmıştı ve yine aynısını yapıyordu. Yavaş yavaş üst kattaki ayak seslerini dışarıdaki rüzgârın, yağmurun ve girişteki saatin sesi gibi nadiren duymaya başladı. Alışamadığı tek şey köpeğin varlığıydı. Hâlâ onun etrafından dolanıyor, yanından geçtikten sonra hareketsiz hayvana fısıltıyla veryansın ediyordu.

Anna köpeğe isim takmıştı, çünkü ona göre isimsiz şeyler büyüme eğilimi gösterirlerdi. Ona Teddy ismini vermiş, ürktücü havasını biraz hafifletmişti. Anna, Katri’nin köpeğinin eğitilmiş olduğunu ve rahatsız edilmemesi gerektiğini biliyordu.

Ona gizlice yemek artıkları vererek iyilik yapmadığını biliyordu. “Ye,” diye fısıldıyordu. “Hadi, çabuk ol, küçük Teddy. O gelmeden ye bitir...” Ama bazen her daim tetikteki bal sarısı bakışlarının hizasından geçerken tıslıyor, “Paspasın üzerinde bekle dur bakalım, seni korkunç canavar,” diyordu.

“Sylvia?” diye bağırdı Anna. “Orada mısınız? Sana kaç kere ulaşmaya çalıştım ama hep dışarıdasın... Kötü bir zamanda mı aradım? Misafirin mi var?”

“Sadece bizim hanımlar,” dedi Sylvia. “Bugün çarşamba ya.”

“Nasıl yani?”

“Kültür Derneği,” dedi Sylvia, tane tane konuşarak.

“Ah, tabii. Doğru... Sonra arayabilir miyim?”

“Ne zaman istersen ara. Sesini duymak her zaman güzel.”

“Sylvia, buraya gelemez misin? Ciddiyim. Buraya beni görmeye gelemez misin?”

“Elbette gelirim,” dedi Sylvia. “Bir türlü buluşamadık. Ama bir ara mutlaka eski günleri yad etmeliyiz. Bakalım. Arayalım birbirimizi. Olur mu?”

Anna bir süre telefonun yanında kımıldamadan durdu. Dışarıdaki kar yığınınına bakıyordu ama onu görmüyordu. İçini büyük bir hüznün kapladı. Hayranlık duysanız da nadiren görülebildiğiniz ve kendinize saklamanız gereken pek çok şeyinizi anlattığınız bir arkadaşına sahip olmak üzücü olabiliyordu. Anna, işleriyle ilgili bir tek Sylvia’yla konuşurdu; tereddüt etmeden, çekinmeden, böbürlenmeden ve hayal kırıklıklarına girmeden, hepsi hakkında. Ve işte her şey Sylvia’daydı, yıllar boyunca gözü pek bir güven duygusuyla içini hep ona dökmüştü.

Aramamalıyım, diye düşündü Anna. Ama beni tek bilen kişi de o.

Husholm'lü Emil'in buzdaki balık avlama delikleri kıyıdaki barınaklardan sadece birkaç yüz metre uzaktaydı, adam ağıları bazen eşiyile ve bazen de Mats'la boşaltırdı. Ağı her zaman kendi çekerdi, yanındaki de ona yardım ederdi. Ağlara çoğu zaman pek bir şey takılmazdı; evdekileri ancak doyuracak bir ya da iki morina balığı. Bir gün Mats'la dışarı çıktılar; sulu sepken yağıyordu, hava oldukça ılıktı. Deliğin etrafındaki geceden kalma buz kırı, Mats da suyun yüzeyi pürüzsüz olana kadar buzları temizledi.

“Hadi bakalım,” dedi Emil. “Sana bir sürprizim var. Bu seferlik ağıları sen çek, ben de ipleri salayım. Becerebilirsin sanıyorum.” Çocuğun anlamadığını fark edince devam etti: “Yani, ağı çekebilirsin herhalde. Bir kere olsun birilerinin sana güvenmesi hoşuna gider diye düşündüm.”

Bu aşağılanma Mats'ın içine ağır ağır, keskin bir şekilde işledi, ince ruhu fena bir yara almıştı. Husholm'lü Emil ağın diğer ucuna koşturdu, yağış onu neredeyse gizliyordu. Sonra gelip ipleri tutarak bekledi. Nihayet bağırdı: “Duracak mısın öyle? Bir ağı bile çekmekten aciz misin?”

O anda Mats'ın ancak Katri'nin görmüş olduğu öfkesi kabbardı, bir tek Katri bu öfkeyle daha önce tanışmıştı. Ağın ucundaki ipi yakalayıp tüm ağırlığını hissetti ve öfkesi giderek büyürken öylece bekledi.

“Evet?” diye bağırdı Emil. O da öfkelenmeye başlamıştı. “Çek hadi! Sen gerçekten de köyün aptalısın!”

Mats bıçağını çekip ipi ortadan ikiye böldü ve ağ buzun altına gömüldü. Arkasını dönüp kıyıya doğru yürüdü, barakaların

ve kayıkhanenin yanından geçip yola çıktı, oradan tepeleri aşır tavşan evin arkasındaki çam ormanına girdi. Karlar eriyordu ve attığı her adımda çizmelerine kadar sulu karın içine gömülüyordu. Derken bir ayağı kara saplandı ve çorabıyla kaldı. Söylenecek bıçağı bir ağaç gövdesine sapladı, bıçak orada öylece kalakaldı.

Mats evin girişinde Anna'nın yanından geçerken bir an duraksayıp her zamanki gibi saygıyla başını öne eğerek selam verdi. Anna da aynı şekilde karşılık verdi. Mats içeriye yürürken Anna kasabadan yeni kitapların geldiğini söyledi.

Kesilen ağ olayı çok ses getirdi. Husholm'lü Emil, "Zavallı çocuk delinin teki. Nazik ama deli, bu açık ve net. Ağ çekmesine izin vereyim dedim, çünkü balıkların gelmesi genelde çocukların çok hoşuna gider, fakat o orada öylece somurtup durdu. Bu da beni biraz sinirlendirdi, ona biraz bağıırıp çağırdım, o kadar," dedi.

"Ne cesaretle onu kayıkhaneye alıyorsunuz anlamıyorum," diye belirtti Bayan Sundblom. Market sahibi, o budalanın tekneleri parçalayabileceğini, bozuk kanın her yerde bozuk olduğunu, bundan kaçış olmadığını ekledi.

"Biraz sakın olun," dedi Edvard Liljeberg. "Mats elinde olsa tekneleri kadife titizliğiyle ele alır, onları o kadar sever. Ve ona ne iş verirsiniz verin, yavaş da olsa özenle yapar. Ufak tefek işlerde güvenebilirsiniz ona. Bira alabilir miyim?"

"Her neyse," dedi Bayan Sundblom konuşmaya devam ederek. "Dediğim gibi onların ikisinin de kanı bozuk. Yani bana konuşmak düşmez ama... bu nasıl bir cüret?"

"Ah, sanırım o cüret bana ait," dedi Liljeberg. "Ben bu çocuğa ve ablasına bir şans vermek istiyorum. Ablası her zaman kolay anlaşılabilen biri olmayabilir ama çocuğu o büyüüttü. En önemlisi de çok cesur ve dürüst biri. Neyin tartışmasını yapıyoruz ki biz?"

“Ah, elbette ne yaptığını gayet iyi biliyor ablası,” dedi Bayan Sundblom. “En azından artık sırtları yere gelmez. Bayan Aemelin oldukça zengin.”

“Kapat çeneni, pis cadı,” dedi birden Liljeberg. Tam o sırada kardeşi onu uyarmak için kolundan tuttu. Bayan Sundblom masadan öyle bir hışımla kalktı ki kahve fincanı devrildi.

“Bakın,” dedi Edvard Liljeberg. “Herkes öfkeyle kalkıp zararlarla oturabilir. Ama bu, kötü kalpli olmaktan yeğdir. Şimdi size şunu söylemek istiyorum, bunu mutlaka kulaktan kulağa yayın. Kling’ler dürüst insanlardır ve yaptıkları her neyse bunun için geçerli sebepleri vardır.”

Sonra marketten çıktı.

“Bayan Kling. Benim postalarımı açmanız çok düşünceli bir davranış, ancak çocuksu bulacağınız bir huyum var. Mektup açmaktan çok keyif alırım. Tıpkı yeni bir kitabın sayfalarını ayırmak ya da portakalın kabuğunu soymak gibi. Bunları başkası yapınca aynı olmuyor.”

Katri gözlerinin üzerinde neredeyse tek bir yay şeklini almış çatık kaşlarıyla Anna’ya baktı. “Anlıyorum,” dedi. “Ama onları sadece içlerinden atılacakları ayırmak için açıyorum.”

“Ama sevgili Bayan Kling,” dedi Anna.

“Sizi ilgilendirmeyen şeyler var; reklamlar, bağış talepleri, paranızın peşinde olup sizi kandırmaya çalışan insanlar.”

“Ama nasıl bilebilirsiniz?”

“Biliyorum. Hissediyorum. Üçkâğıt kokusunu uzaktan alıyorum, o kokuyu aldım mı da mektubu açmadan atıyorum.”

Anna ne diyeceğini bilemedi. Sonunda düşünceli olmak da bir yere kadar diyerek lafı bağladı. Maalesef olan olmuştu artık, ancak ilerde Katri atılacak mektupları onun daha sonra bakması için ayırmalıydı.

“Peki nereye koyayım onları?”

“Mesela çatı katında bir yere...”

“Tamam,” dedi Katri gülümseyerek. “Çatı katında bir yere. Alın size marketten gelen faturalar. Onları uzun uzun inceledim. Sizi sistematik bir şekilde dolandırıyor bu adam. Fazla değil, elli kuruş oradan, bir mark buradan... ama sonuçta sizi dolandırıyor.”

“Market mi? Bu imkânsız!” Anna yüzünde tatsız bir ifadeyle silik mavi mürekkeple yazılı faturalara bakıp onları önünden itti. “Evet, evet, hatırlıyorum. Adamın kötü niyetli olduğunu bana söylemişsiniz, hatta ciğerle ilgiliydi galiba... Elli kuruş oradan, elli kuruş buradan... Bu adam neden bana kötülük yapsın?”

“Bayan Aemelin, bu önemli. Sizi dolandırdığına eminim. Hem de bilerek. Ve muhtemelen ta en başından beridir de böyle. Zamanla büyük bir meblağ yapar.”

“Kötülük?” diye tekrarladı Anna. “Onca zamandır bana bu kadar insancıl, nazik...”

“İnsanlar gerçek yüzlerini saklarlar.”

“Peki neden sevmiyor beni?” diye sordu Anna, şaşkın bir masumiyetle. “Ben ki o kadar kolay sevilen biriyim...”

“Faturalardan konuşalım,” diye bastırdı Katri ciddiyetle. “İnanın bana, hiçbiri tutmuyor. Hesaplayabilirim. Bu konuyu derinlemesine incelemeliyiz.”

“Ama neden? Şart mı? Onu doğrudan cezalandırmak istemez misiniz?”

Katri, Anna’nın ne isterse yapabileceğini söyledi ters bir tavırla, fakat olup bitenleri bilmesi gerekiyordu.

“Evet, evet,” dedi Anna sakince. “Öyle ya da böyle... endişelenecek o kadar çok şey var ki, değil mi?” diye ekledi.

*

Anna Aemelin çalışma masasında oturmuş, çocuklardan gelen mektupları cevaplıyordu. Gelen mektupları üç gruba ayırmıştı. A grubu, hayranlıklarını daha çok tavşan resimleri çizerek ifade eden çok küçük çocuklardan gelen mektuplardı. Mektupta bir not varsa bunu muhtemelen anne yazıyordu. B grubundaki mektuplar genellikle doğum günlerine dair acil dilekler içeren mektuplardı. C grubu, Anna’nın tabiriyle Üzücü Vakalar

grubuydu. Bu mektuplar büyük özen ve dikkat gerektiren mektuplardı. Ama her üç grubun, A, B ve C'nin ortaklaşa merak ettiği bir konu vardı. O da tavşanların neden çiçek desenli tüyleri olduğuydu.

Anna'nın tavşanlarının çiçekli tüyleri için birçok açıklaması vardı. Mantıklı başlayıp çok fazla üzerinde düşünmezse uygun bir açıklama yazabilirdi. Ama bugün Anna Aemelin ilk kez şiirsel, mantıklı ve esprili bir açıklama bulamıyordu. Bir an tavşanların çiçekli olması ona aptalca geldi, hiçbir çekiciliği olmayan bir saçmalık. Sonunda her mektuba cevaben birer tavşan çizip hepsini çiçeklerle süsledi. Daha fazlası gelmiyordu elinden. Uzun süre bekledi. Kendinden iğrendi, sonunda öfkelenip her grubu lastik bantla kendi içlerinde ayırdı ve Katri'ye götürdü.

Pembe misafir odası her zamanki gibi, ancak bir tuhaftı; biraz daha büyük ve boş gelmişti gözüne. Pencere aralıktı, içrisi buz gibiydi. Sigara dumanı odadaki havaya ekşimsi bir koku katmıştı. Katri oturduğu yerde tığ işliyordu. Anna'yı görünce elindeki işi hemen bırakıp ayağa kalktı.

“Bu odayı sevdiniz mi?” diye sordu Anna.

“Evet. Çok sevdim.”

Anna pencereye doğru yürüdü, durdu ve olduğu yerde döndü. Elinde mektuplarıyla odanın tam ortasındaydı.

“Pencereyi kapatayım mı?” diye sordu Katri.

“Hayır. Bayan Kling, anlaşmalarla ilgili söylediğiniz şeyler... Her iki tarafın hak ve yükümlülükleriyle ilgili. Şunlara bakın,” dedi Anna mektuplarını masaya bırakıp. “Çocuklar bir sürü soru sormuşlar. Hepsini cevaplama mecburiyetim var mı? Benim ne gibi haklarım var?”

“Cevap vermemek hakkınız,” dedi Katri.

“Onu yapamam.”

“Ama onlarla bir anlaşmanız yok.”

“Anlaşma’ derken?”

“Yani bir söz vermemiş, vaatte bulunmamışsınız. Her çocuğa sadece bir mektup yazıyorsunuz, değil mi? Ve hiçbir söz vermiyorsunuz.”

“Yani, bazen...”

“Yoksa bazılarına birden fazla mektup mu yazdınız?”

“Ne yapabilirim ki? Bana sürekli yazıyorlar, beni arkadaşları sanıyorlar...”

“O zaman bu bir söz,” dedi Katri pencereyi kapatıp. “Titriyorsunuz. Bayan Aemelin, lütfen oturun. Size bir battaniye vereyim.”

“İstemiyorum. Ayrıca ben kimseye herhangi bir söz vermedim. Ne dediğinizi anlamıyorum.”

“Olaya şöyle bakın, bir şey üstlenmişsiniz. Bu da bir yükümlülüktür, öyle değil mi? Yani, elinizden geleni yapacağınız varsayılır.”

Anna hâlâ odanın ortasında duruyordu. Dişlerinin arasından, belli belirsiz, güçlkle duyulan ince bir tonda ıslık çalmaya başladı. Birden öfkeli bir sesle, “O nedir?” diye sordu.

“Tıgla yatak örtüsü işliyorum.”

“Ah, tabii. Herkes tığ işi yapıyor burada. Köyde kaç yatak var çok merak ediyorum...”

Katri konuya döndü: “Anlaşmalar herkesin adil bir...”

Anna birden araya girdi. “Bunu daha önce çok duydum. Her iki taraf katılır, her iki taraf kazanır. Peki bunun benim çocuklarımla ne ilgisi var? Benim elime ne geçecek?”

“Yeni baskılar. Popülarite.”

“Bayan Kling,” dedi Anna. “Ben zaten popülerim.”

“Ya da yeni dostluklar. Dostluklar size huzur veriyorsa ve gerçekten buna zamanınız varsa.”

Anna mektupları topladı. “Benim konuşmak istediğim şey kesinlikle bu değildi,” dedi.

“Mektupları bana bırakın,” dedi Katri. “Okuyayım onları, anlamaya çalışayım.”

*

O günün akşamında oturma odasında karşılıklı oturdular ve Katri açıklama yapmaya çalıştı. “Bu kadar zor olmamalı. Çocukların soracakları, anlatacakları var. Her birinin isteği aşağı yukarı aynı. Bir sistem kurabilirsiniz. Örneğin fotostat ile hazır bir yazı formatı oluşturabilirsiniz. Yazıyı değiştirmeniz gerektiğinde mektubun altına not düşebilirsiniz. Bir de tabii imzanız gerekli.”

“Siz benim için imzalayabilirsiniz,” diye ekledi Anna hemen.

“Evet, bu size zaman kazandırır. Ya da imzanızı damgayla basabilirsiniz.”

Anna oturduğu yerde sırtını dikleştirdi. “Fotostat, yazı formatı, bunlar hiç benim tarzım değil. Peki ya kardeşler ya da aynı sınıfta okuyanlar yazarsa? Ya mektuplarını karşılaştırırlarsa? Bana yazan herkesin adını adresini hatırlayamam ya!”

“Bir kartvizitlik bunu halleder. Ve tabii bir de sekreteriniz olmalı.”

“Sekreter mi?” dedi Anna. “Bir sekreter. Demek öyle düşünüyorsunuz, Bayan Kling! Peki bu sekreter Üzücü Vakalar grubuna ne yazabilir ki? İşte bu yüzden ayırdığım grupları karıştırmışsınız. Ben A, B ve C grubu diye üçe ayırmıştım. Şimdi hangisi hangi gruba ait bilmiyorum. Peki ya bir sekreter, ‘Bayan Aemelin, anne ve babam konusunda ne yapmalıyım?’ ya da ‘Neden benim dışımda herkes bir yerlere davet ediliyor?’ gibi sorulara nasıl cevap verecek? Soruları bizzat bana soruyorlar, başka kimseye değil. Her biri kendince mutsuz ve bence haklı da!”

“Bundan çok emin değilim,” dedi Katri soğuk bir tavırla. “Mektupların hepsini dikkatlice okudum Bayan Aemelin. Ve bence A, B ve C gruplarının hepsi tek bir başlıkta toplanabilir. Hepsi bir şey istiyor... örneğin teselli ve bunu hemen istiyorlar

Çünkü zamanları kısıtlı. Bu mektuplar ufak çaplı Şantaj girişimleri olarak da görülebilir. Hayır, lütfen lafımı kesmeyin. Mektuplar zensiz, imla hatalarıyla dolu. Size o kadar dokunaklı geliyorlar ki vicdanınızı sorguluyorsunuz. Ama öğrenecekler, ustalaşacaklar. Bydklerinde de size atmanıza yardımcı olduğum türde mektuplar yazacaklar.”

“Buza atılacak türde.”

“Hayır, unuttunuz mu? atı katında bir yere.”

Bir sürelik sessizlikten sonra Anna tehditkâr bir tavırla çocukların kandırılamayacağını belirtti ve sandalyesine oturup arkasına yaslanarak alçak sesle yine dişlerinin arasından ısılık çalmaya başladı. Katri ayağı kalkıp ışıkları yaktı. “Duygusal yaklaşıyorsunuz çünkü daha küçükler,” dedi. “Ancak formatın hiçbir önemi yok. Ben zamanla herkesin, büyükten kge herkesin bir Şeylerin peşinde olduğunu öğrendim. İnsanlar hep bir Şeyler ister. Bu oldukça doğıal. Elbette yaşla beraber ustalaşırlar ve o kadar dostane davranmazlar ancak amaçları değışmez. ocuklarınızın bunun nasıl yapılacağını öğrenecek vakti olmamış henüz. Zaten buna masumiyet diyoruz.”

“Peki Mats’ın istediğı nedir?” diye sordu Anna bir hışımla. “Bunu söyleyebilir misin?” Katri’nin cevabını beklemeden devam etti: “Konuşmak istediğim konu kesinlikle bu değıldi. Söylesenize, tavşanların tüyleri neden iekli olmuş olabilir?”

“Bunun sır olduğunu ve bilmeleri gerekmediğini söyleyin.”

“Harika,” dedi Anna. “Doğıru söylüyorsunuz. Bu gece söylediğiniz en güzel Şey bu olsa gerek. Bilmek zorunda değıller, ben de bilmek istemiyorum. İşte bu kadar!”

Anna Aemelin'in kasabadaki kitapçıyla sürekli devam eden bir kitap alışverişi vardı. Kitapçı arada bir Liljeberg'le ona kitap gönderirdi. Bunlar çoğu zaman macera kitaplarıydı; dünyanın okyanusları, balta girmemiş ormanları ve haritada bilinmeyen beyaz bölgelerin olduğu zamanlarda yaşayan meraklı ve korkusuz adamların keşif gezileri ile ilgili kitaplar. Kitapçı bazen klasiklerden ve erkek çocuklarına hitap eden kitaplardan da gönderiyordu, ancak Bayan Aemelin'in beğendiği tür asla değişmiyordu ve bu kitaplar Mats ile Anna'nın dostluğunun yıkılmaz temellerini oluşturunuyordu.

Kitaplar kesekâğıdına sarılı geliyordu, üzerlerinde de sarı renkle adres yazıyordu. Katri onları hiç açmıyor, doğrudan mutfağın masasının üzerine bırakıyordu. Anna ve Mats akşam olunca açıyorlardı paketleri. İlk seçim Mats'a aitti. O her zaman içinde deniz olan kitapları seçerdi. O okuduktan sonra Anna okurdu, ardından kitap üzerine sohbet ederlerdi. Bu bir ritüele dönüşmüştü artık. Kendileri hakkında, gün içinde olup bitenlerle ilgili çok az konuşurlardı. Konuştukları daha çok kitapların içindeki kahramanlara dairdi, kahramanlığın ve sonsuz adaletin olduğu bir dünyanın kahramanlarına. Mats kendi teknesinden bahsetmez, ama başka teknelerden konuşurdu.

*

Anna çatı katında bir yerlere atılan mektupları zamanla unutmuştu, ancak bir gece hepsi rüyasında gözünün önünde uçmaya başladı. Okunmayan mektupları evden uzağa, buzun üzerine götürüyordu bu rüyada. Bir zamanlar el üstünde tuttuğu ancak şimdi karanlığa terk edilip atılan eşya yığınının olduğu

yere. İşte buraya bırakıyordu mektupları. Hiç tanımadığı insanlardan gelen talepleri, onların güvenlerini, onların zekice önerilerini öylece fırlatıyordu. Mektuplar fırtına varmış gibi havada uçuşuyor; uçsuz bucaksız bir posta kasırgası bir serzenişle gökyüzüne yükseliyordu. Anna feci duygularla kan ter içinde uyandı ve yatağında doğruldu.

Evinin en sıcak mekânı olan mutfağa gitti. Kitaplar hâlâ el değmemiş vaziyette masada duruyordu. Her biri kendi macesinin cezbedici tonlarında parlıyor, güzel kokuyorlardı. Anna hepsini tek tek yanağına götürüp okunmamış kitabın o uçucu kokusunu içine çekti. Bu koku hiçbir şeye benzemiyordu. Henüz el değmemiş gıcır gıcır sayfaları açıp fırtınalı cesaret tasvirlerini, imkânsız olayların sanatçının gözünden betimlenmesini inceledi. Anna bu sanatçının gerçek anlamda bir fırtına görmüş ya da gerçekten bir ormanda yolunu kaybetmiş olabileceğine inanmadı. İşte bu yüzden, diye düşündü. Bu duyguları bilmediği için kitap daha da çekilmez hale geliyor, Jules Verne'in bile seyahat ettiğinden şüpheliyim... Ben ne görüyorsam onu çiziyorum, bir şeye özlem duymak zorunda değilim. Anna, tek tek her sayfayı çevirip resimleri inceledi. Endişesi yavaş yavaş duruldu.

Kitapçının faturası hâlâ masadaydı. Anna faturayı birkaç kez katlayıp yumruğunun içinde buruşturdu. Katri'nin faturayı görmemesi gerektiğini düşündü. Yoksa bir şekilde kitapçının da beni dolandırdığını öğrenirim, diye geçirdi içinden.

*

Husholm'lü Emil ile yaşadığı ağ olayından sonra Mats köyde ufak tefek işlere yardım etmeyi bıraktı, ancak Liljeberg'lerin kayıkhanesine gitmeye devam etti. Orada bir konu konuşulduğunda sadece tekneler hakkında oluyordu ve günün sonunda eve geldiğinde tekne tasarımlarıyla uğraşıyordu. Odasının duvarları bir zamanlar evin geri kalanı gibi maviydi; şimdiyse eski bir deri kemerin ya da bir bitki korunağındaki çan çiçeklerinin

renkleri gibi solgun bir tondaydı. Rutubet, yamuk tavanlı daracık odayı lekelemiş, ağartmıştı. Mats, duvarları ve tavanı, üzerinden fırtına bulutları geçen gökyüzüne benzetiyordu.

Çok mutluydu. Odasında gereksiz hiçbir şey yoktu. Penceresi ufaktı, ormana bakıyordu. Kocaman, yaşlı çam ağaçları, karşısında karanlık, karlı bir duvar manzarası oluşturuyordu. Kayıkhanede tek başına olmak gibiydi. Katri tığla işlediği yatak örtülerinden birini Mats'ın yatağına sermişti. O da maviydi, ama parlak mavi, bir sinyal ışığı gibi. Mats her zamanki gibi hiç rüya görmeden, deliksiz uyudu.

Katri evde kardeşini pek görmüyordu, çoğunlukla yemeklerde beraberlerdi. Aralarındaki sessiz bağ zaman ve yer tanıımıyordu. Katri bazı akşamlar mutfakta ufak tefek işler hallederdi. Mats'la Anna mutfak masasında karşılıklı oturup kitaplarını okurlardı. Katri yanlarındayken okumayı bırakıyorlardı, ama artık ona bir fincan çay isteyip istemediğini sormuyorlardı.

Anna'nın sinirleri bozuktur. Gün boyunca her çocuğa uyacak, onların taleplerine cevap verecek, onlara bilgi verecek, onları teselli edebilecek kusursuz bir mektup formatı oluşturmaya çalıştı. Ancak onca denemeye rağmen bir türlü istediğini tutturamıyordu.

“Bakın,” dedi. “Lütfen bir bakın Bayan Kling! Şimdi ne kadar haklı olduğumu anladınız mı?”

Katri Anna'nın yazdığı cevap mektubunu okuyunca net olmadığını, yazışmanın gelecekte sürdürülemeyeceğine dair nazik bir ima içermediğini söyledi.

“Ama anlamıyor musunuz? Bu imkânsız. Her çocuğa özel bir mektup yazılmalı.”

“Anlıyorum. O zaman bildiğiniz gibi yapmalısınız.”

Anna gözlüklerini taktı, sonra onları çıkarıp uzun bir süre camlarını temizledi. Sonra da, “Neyim var bilmiyorum ama artık mektup yazamıyorum. Bunu doğru bulmuyorum,” dedi.

“Yıllardır mektup yazmıyor musunuz? Sonuçta siz bir yazarınız.”

“Size göre!” dedi Anna. “Metni yayınevi toparlıyor. Ben sadece çizimleri yapıyorum, biliyorsunuz işte, sadece çizimleri! Sahi, hiç gördünüz mü?”

“Hayır,” dedi Katri ve bekledi ama Anna bir şey demedi. “Bayan Aemelin, size bir önerim var. Bana cevaplamam için birkaç mektup verir misiniz? Bir deneyeyim.”

“Siz yazamazsınız,” dedi Anna hemen. Sonra omuzlarını silkip masadan kalktı ve odadan çıktı.

Katri Kling'in imza taklit yeteneği kadar insanların seslerini, kelime seçimlerini ve konuşma tarzlarını taklit gibi bir yeteneği de vardı. Ancak bu yeteneği pek rağbet görmemişti. Ara sıra Mats'a komşuların taklidini yapardı ama Mats bundan hoşlanmazdı.

"Çok gerçekçi oluyor," demişti.

"Nasıl yani?"

"Ne kadar korkunç olduklarını görüyorum."

Katri hiç eğlenceli olmayan bu oyunu oynamayı bırakmıştı. Ancak Anna'nın yazdığı mektuplarda bu yeteneğini konuştu-rabiliyordu. Boş sohbetlerin içine Anna'nın muğlak dilini, çekimser iyi niyetini kolayca yedirebiliyordu; iyi niyetin ardında benmerkezcilik kıvılcımları vardı, hayır diyememenin ürkekliğindense artık eser yoktu. Bir çocukla mektup arkadaşlığına kadar gidecek yarım yamalak vaatler verilmiyordu. Katri öyle samimi bir veda notu yazıyordu ki ancak aptal ya da körü körüne saf çocuklar yanlış anlardı. Anna, Katri'nin yazdıklarını okuyunca gözlerine inanamadı. Onun dilinden yazılmıştı ama yazan o değildi; okuduğu her mektupla çarpık bir resim ona daha da yaklaşıyordu, sonunda her şeyi bir kenara koyup sessizce oturdu.

Katri'nin sessizlikten rahatsız olmamak gibi tuhaf bir huyu vardı. Sadece bekledi. Anna mektupları yeniden eline alıp üzerlerinden geçti, sonra gözlerini Katri'ye dikip, "Bu doğru değil!" dedi. "Burada ben olamamışsınız! Eğer bir çocuk ebeveynlerine kızmışsa, ebeveynlerinin de bir sorunları olabileceğini yazmak teselli olamaz. Bu yanlış bir tesellidir! Ben asla böyle bir şey söylemem. Ebeveynler güçlü ve kusursuz olmalı, aksi takdirde çocuğun onlara inancı kalmaz. Bunu düzeltmelisiniz."

Katri birden şiddetli bir tepki verdi: "Peki güvenilirmez olana ne zamana kadar güvenebilirler? Bu çocukları inanmamaları

gereken bir şeye kaç sene daha inanmaları için kandırabiliriz? Erkenden öğrenmeleri lazım, yoksa başlarının çaresine bakamazlar.”

“Ben başımın çaresine bakabildim,” dedi Anna sert bir dille. “Hiç sorun olmadı. Bir de şuna bakın, diyorsunuz ki, her çocuk er ya da geç ebeveynlerine kızar ve bu çok doğaldır. Sizce ben böyle bir şey yazar mıydım?”

“Hayır, yazmazdınız. Hata olmuş. Orada siz olmamışım.”

“Evet, hiç olmamış. Eğer tüm çocuklar öfkelenirse o zaman özellikle o çocuğun önemi azalır. Diğer çocuklardan farkı kalmaz.”

“Evet, belki de, ama çocuklar sürüler halinde hareket eder,” dedi Katri. “Yani birbirlerine benzemek için ellerinden geleni yaparlar. Diğerlerinin de kendileri gibi olması onları teselli eder.”

“Ama içlerinden bazıları bireycidir!”

“Doğru. Onlar da sürünün içinde gizlenme gereği duyarlar gerçi. Zira farklı olurlarsa dışlanacaklarını bilirler.”

“Peki ya bu?” dedi Anna bir başka mektuba geçip. “Yorumunuz nerede? Çocuk tavşan çizmeye çalışmış, belli ki yeteneği yok, buraya, ‘Resmini çalışma masamın üstüne astım,’ gibi bir şeyler yazabilirdiniz... Buradaki de buz pateni yapmayı öğreniyor. Kedisinin adı Topsy’ymiş. Eğer büyük yazarsanız buz pateni ve kedisiyle ilgili koca bir sayfa doldurabilirsiniz. Elinizdeki malzemeyi değerlendirmiyorsunuz.”

“Bayan Aemelin,” dedi Katri. “Siz aslında alaycı birisiniz. Bunu gizlemeyi nasıl başardınız?”

Anna onu dinlemiyordu. Elini mektup yığınının üzerine koydu. “Biraz ilgi alaka! Daha büyük yazın! Biraz benim kedimden bahsedin, onu tarif edin, anlatın...”

“Ama sizin kediniz yok ki.”

“Olsun. Amaç güzel bir şeyler yazmak... Bunun nasıl yapıldığını öğrenmeniz lazım, ama gerçekten yapabilir misiniz bilmiyorum. Bu çocukları sevmediğinizi düşüneceğim neredeyse.”

Katri omuzlarını silkip sinsice gülümsedi. “Siz de sevmiyorsunuz ki,” dedi.

Anna’nın yanakları öfkeyle kızardı ve nihayet noktayı koydu. “Benim ne düşündüğümün önemi yok. Ama bana inanmaları gerek, onları asla kandırmayacağımı bilmeliler. Şimdi çok yorgunum.”

*

Ah, Anna Aemelin, umursadığın tek şey kendi vicdanın. Bir tek onu düşünüyorsun. Sen tatlı, küçük bir yalancısın. Bir çocuk sana, “Seni çok seviyorum, seninle ve tavşanlarınla birlikte yaşamak için para biriktiriyorum,” diyor, sen de ona “Ne güzel. Her zaman beklerim,” yazıyorsun. Bu bir yalan. Sızlayan bir vicdanla verilmiş bu sözler hiçbir sorunu çözmez. Saklanamazsın. Hayır demeye cesaret edemeyerek kendine de iyilik etmemiş oluyorsun uzun vadede, nihayetinde herkesin iyi olduğu ve onları para ya da vaatlerle belli bir mesafede tutabileceğin düşüncesiyle kandıramazsın kendini... Dürüst oynamaya dair hiçbir şey bilmiyorsun! Zor bir rakipsin. Adil oyun nedir, bu konuda hiçbir şey bilmiyorsun. Gerçekler demir çivilerle çakılmalı, evet, ama şilteye çivi çakılmaz ki.

*

Çocuklara mektup yazmak zorunda olmamanın verdiği rahatlık Anna’nın düzenli hayatında doldurulması zor ve beklenmedik bir boşluk açtı. Katri’nin önüne koyduğu her mektubun altına tavşan çizip güzel imzasını atmaya devam ediyordu yine de. Bir gün Anna yorulduğunda Katri bir hata yaptı. Bu sefer tavşanları o çizmeye kalkıştı, imzayı da kendisi attı. Tavşanları çimenlere oturmuş, sırtları okuyucuya dönük olarak çizmişti. Böyle çizmek daha kolaydı. Yine de Katri’nin tavşanları oldukça

özensizdi. Anna onları görünce bir şey demedi ama bakışları dışarıdaki kar fırtınası kadar soğuktu. Katri bu olaydan sonra bir daha tavşan çizmedi.

*

Anna birkaç kez Sylvia'yı aradı ama cevap veren olmadı.

İnsanlar sorunları olduğunda hâlâ Katri'ye gelip ondan tavsiye alıyorlardı fakat bu artık oldukça nadir bir durum halini almıştı. Kendi işleri için tavşan eve gitmeyi sevmiyorlardı. Bu, özel yaşamlarını fazlaca görünür kılıyordu bir şekilde. Kapıyı çaldıklarında Katri açıyordu ama Bayan Aemelin onun arkasında ürkek bir kuş gibi beliriveriyor, Katri'nin omzunun üzerinden bakıp meselenin ne olduğunu sorarak gelenlere kahve ya da çay ikram ediyordu. Her şey sanki tersine dönmüştü. Sonunda Katri'nin odasına gitmek üzere merdivenleri çıktıklarında bir utanç duygusu sarıyordu gelenleri; bir falcıdan medet umuyormuş gibi hissediyorlardı. Çocuklar Katri'yi yolda gördüklerinde arkasından “cadı” diye seslenmeye başlamışlardı bu sıra, artık bu fikre her nereden kapıldılarsa. Çocuklar da tıpkı köpekler gibi havadaki kokuyu alabiliyorlardı. Katri yoldan geçerken sessizce bekliyor, sonra hep birlikte tek ses olup arkasından haykırıyorlardı.

Katri markete girdi. Köpeği dışarıda onu bekliyordu ve çocuklar sessizdi.

Market sahibi tavşan evde işlerin yolunda olup olmadığını sordu.

“Her şey yolunda, teşekkürler,” dedi Katri.

“Bayan Aemelin de iyi mi? Yaşlı hanımım vasiyetini yazdı mı?”

Markette baş başalardı. Katri rafları taradı, adama yumuşak Wasa ekmeğinin gelip gelmediğini sordu.

“Yok, gelmedi. Yoksa hanım artık çiğneyemiyor mu? Akli mi gitti?”

“Sözlerinize dikkat edin. Sizi uyarıyorum,” dedi Katri.

Ama adam bir türlü susmak bilmiyordu. “Bu aralar başkaları onu çiğniyor, öyle değil mi?” dedi adam, Katri’nin üzerine doğru gelerek.

Katri arkasını döndü. Bal sarısı gözlerini fal taşı gibi açtı. “Dikkat edin!” dedi. “Köpeğe her an emir verebilirim. Asıl o ısıtır, çiğner.”

Parayı ödeyip eve gitmek üzere köpeğiyle uzaklaştı. Arkasından çocukların nefret dolu haykırıışları yükseliyordu. Mats köy yolundan gelirken çocukların “cadı” diye haykırdıklarını duydu. Yüzü birden bembeyaz oldu.

“Boş ver,” dedi Katri. “Zararı yok.”

Kardeşi onları yakalamak için ellerini açarak yavaşça üzerlerine yürüdü. Çocuklar çıt çıkarmadan çil yavrusu gibi dağıldılar.

“Boş ver,” dedi Katri yeniden. “Sinirlerine hâkim olman gerekiyor, biliyorsun. Bu yaptığın çok gereksiz. Ben artık hiçbir şeyin sinirlerimi bozmasına izin vermiyorum.”

*

Aynı gece Liljeberg, market sahibiyle arasındaki sürtüşmeyi konuşmak üzere tavşan eve geldi. Birlikte Katri’inin üst kattaki odasına çıktılar.

“Posta arabasıyla alakalı,” dedi Liljeberg. “Benzinimi o ödüyor, marketten bir şeyler aldığımda da indirim yapıyor, fakat ben maaşıma zam istiyorum. Kasabadaki diğer şoförlerle konuştum, hepsi benden daha fazla alıyormuş. Şimdi kalkmış bana maaş zammı konusunda ısrar edersem bu işi başka birine vereceğini söylüyor.”

“Peki köyde bu işi yapabilecek başka biri var mı?”

“Evet, bir iki kişi var. Sadece zevkine bile daha az paraya yaparlar.”

“Alışverişlerinde sana ne kadar indirim yapıyor peki, maaşın ne kadar?”

Liljeberg cebinden bir kâğıt parçasını çıkarıp Katri’ye uzattı. “İşte, aldığım bu kadar, istediğim de bu. Ama bir türlü kabul etmiyor.”

“Belki bilmiyorsundur. Benzin parası onun cebinden çıkmıyor. Gaz tüplerinin iskeleden deniz fenerine kadar uzanan bölgede taşıma masraflarını devlet ödüyor, ancak bunun sadece bir iki dakikalık bir yol olduğunu bilmiyorlar. Ayrıca market sahibinin aracıyla posta taşıdığı için postaneden ödenek aldığını da bilmiyorlar. Market sahibi onlara yanlış bilgi vermiş, isteseler lisansını elinden alabilirler,” dedi Katri.

Liljeberg bir süre konuşmadı. Sonra Katri’ye bunlardan nasıl bu kadar emin olduğunu sordu.

“Marketteki hesapları bir süre ben tutmuştum.”

“Yok daha neler!” dedi Liljeberg, sonra yeniden sessizleşti. Ardından bunun şantaj niteliğinde olacağına kanaat getirdi. Yaptıkları çok çirkindi ama bu, gidip yetkililere söylenmezdi. Bu işler böyle yürümezdi.

“Nasıl istersen öyle yap. Sadece neler çevirdiğini bildiğini o bilsin yeter. O zaman maaşına zam yapar.”

“Peki, tamam o zaman. Pek benim tarzım değil ama yine de teşekkürler.”

Liljeberg çıkınca Katri tığ işine geri döndü. Evde çıt çıkmıyordu. Katri ellerini meşgul eden işine bakmadan hızlıca tığını işledi. Tığ işiyle düşüncelerini kafasından atardı çoğu zaman. Oysa şimdi zihni giderek kalabalıklaşıyordu. Birden bir türlü yatıştırılamadığı bir sezgiyle dehşete kapıldı. Liljeberg’le yeniden, hemen, tam da o anda konuşması gerekiyordu. Hemen aşağıya koşturdu. Ceketini giydi. Köpeğine ona eşlik etmesi için işaret etti. Hava çoktan kararmıştı. Telaştan cep fenerini unuttu, ama geri dönüp zaman kaybetmek istemedi.

Liljeberg'lere giden kestirmedeki karlar ezilmemişti. Yürürken ağaçlara çarpa çarpa ilerledi. Yer yer durup kollarını önüne doğru uzatarak yürüdü. Ağaçların arasından evin penceresini seçmeden Liljeberg'lerin tavşan çiftliğinin kokusu burnuna geldi. Dikdörtgen pencereden loş bir ışık yayılıyordu. Akşam yemeklerini yiyorlardı muhtemelen. Aslında gelmek için sabahı beklemeliydi, bu hiç hoş bir davranış değildi, fakat kendine engel olamıyordu, çok da önemli değildi. Katri çizmelerini girişte bıraktı. Kapıyı Edvard açtı. Kardeşleri sofradaydı.

“Söylemek istediğim bir şey var,” dedi Katri. “Fazla uzun sürmez. Yemeğin bitmesini beklerim.”

“Dert değil,” dedi Liljeberg. “Benim yemeğim bekleyebilir. Gel, içerideki odaya gidelim.”

Oda çok soğuktu, kardeşlerin hepsi büyük odada yatıyordu. Katri oturmak istemedi. Telaşla derdini anlatmaya başladı: “Yanılmışım. Senin maaşın normal, ayrıca market sahibinin yaptığı da büyük bir indirim neredeyse. Başkalarını dolandırmış olabilir ama seni dolandırmamış. Bu yüzden söylediklerimi geri alıyorum. Haksızlık etmişim.”

Edvard Liljeberg mahcup hissetti. Katri'ye kahve ikram etti ama Katri istemedi. Ayrılmadan önce şunu söyledi: “Şunu sakın unutma. Bir şeye razı olmak, bunu kabullendiğin anlamına gelmez. Bir gözün onda olsun. Ne olursa olsun kazanan zaten sensin, çünkü o arabayı kullanmayı seviyorsun ve onun bundan haberi yok.”

Katri bahçeye çıktığında dışarıdaki yoğun tavşan kokusuyla sarsıldı. İş bitmişti. Belki Liljeberg ona artık güvenmezdi, işte bu çok kötü olurdu. Mats'ın teknesini Liljeberg'lerden sipariş edeceklerdi, yaza yetişebilmesi için en kısa zamanda ısmarlamaları gerekiyordu. Hiç kimse Liljeberg'i henüz var olmayan bir paraya ya da kendi çizdiği doğru yoldan saparak dürüstlüğüne gölge düşüren birinin sözüne inandıramazdı.

Kış artık yeni bir evreye geçmişti. Kıyı boyunca sessizlik hâkimdi. Rüzgâr, uzun buz tabakalarında cam gibi yüzeyler oluşturmuştu. Çoğu kişi buzda balık avlıyordu. Husholm'lü Emil'in kırmızı kar motosikleti kimi zaman uzaktan seçiliyordu ve karısı da peşi sıra kızakla gidiyordu. Kar yığınları giderek alçalmış, kırılğan hale gelmişti. Ama buz halen sertti, boğazda ve burnun çevresinde bile. Hava her geçen gün daha da berraklaşıyordu.

Bir sabah Anna balık iskelesine indi. Katri'nin suya gömülme üzere terk ettiği eşya yığına bakınmak niyetiyle buza bir göz attı, ancak gökyüzünün parlaklığı gözlerini kör edince bir şey göremedi. Kayıkhaneden çekiç sesleri geliyordu; düzenli ritimle çekiç vuran iki adamın ara sıra birlikte durup sonradan başlayan sesleri. Anna bir balık leğeninin içine oturup yüzünü güneşe dönerek gözlerini kapadı.

"Hava çok güzel," dedi Katri arkasından. "Güneş gözlüklerinizi unutmuşsunuz."

Anna teşekkür edip gözlüklerini cebine soktu.

"Yine posta geldi. Plastik firmasından bir mektup daha."

Anna sırtını dikleştirip gözlerini daha da sıkı yumdu. Sonunda güneşin içini ısıttığını söyleyip kendi kendine ıslık çalmaya başladı. Katri bir süre olduğu yerde kaldı ve sonra tavşan eve geri döndü.

*

Anna diğer birçok şey gibi plastik firmasını da unutmuştu. Kahverengi zarflar diye tabir ettiği daktiloyla yazılmış, üzerinde

hiçbir çiçek deseni bulunmayan bu zarflar ta ne zamandır hayatına gölge düşürüyordu. Anna genellikle ilgilerine teşekkür edip tavşanlarının işe yaradığını görmekten mutluluk duyduğunu söylüyor ve evet, diyordu, şartlar uygun, hürmetler. Ancak bazen gerçekten onu zorluyorlardı; bilgi almak istiyorlardı bazen, Anna'nın ne zihninde ne de çekmecelerinde bulunan bilgiler. Anna, ürkek bir çaresizlikle bu can sıkıcı mektupları Daha Sonra Gözden Geçirilecekler çekmecesine koyuyor, sonra da her nasılsa unutuyordu.

Elbette plastik firması da aynı şeyi yapmalıydı. Birkaç hafta önce Anna'ya tavşanlarla ilgili imzaladığı tüm sözleşmelerin bir kopyasını istediklerini yazmışlardı. Katri bahçede halıları dövdüğü sırada Anna da dolaba doğru yürüdü. Elinde mektupla birden durdu, sonra geri dönüp onu birkaç kez okudu, içinde yanlış anlaşılabilir hiçbir şey yazmıyordu. Sonunda, büyük dolabındaki bazı çekmecelerini rastgele açtı. Çekmecelerin her biri ağzına kadar mektupla, ne olduğu belirsiz kağıtlarla doluydu. O sırada yapılacak en doğal şey, onları tekrar kapatıp bir kitabın içine gömülmek gibi göründü.

Ancak ertesi sabah yeni bir vicdan azabıyla sarsıldı, plastik firmasının “en kısa zamanda” yazısı cayır cayır harfleriyle adeta yanıyordu. Anna fikrini değiştirmeden aceleyle çekmecelerin içini yatağına döküp mektupları gözden geçirmeye başladı. Onları gruplara ayırması gerektiğini fark etti. Yatağı yeteri kadar büyük değildi, oluşturduğu yığınlar çok yüksekti ve kısa bir süre sonra mektuplar yere saçılıp karıştı. İşine halının üzerinde devam etmek zorunda kaldı. Hangi yığının hangi gruba ait olduğunu hatırlamak imkânsızdı, mektupları sürekli yanlış grupluyordu. Sırtı ağrıdı. Öğlen olduğunda Katri'nin yanına gitti.

“Baksana başıma ne açtılar,” dedi “Yaptığım tüm sözleşmeleri görmek istiyorlar! Nereden bulayım ben şimdi onları? Ayrıca annemle babamın mektupları benimkilerin arasına

karışmış. On sekizinci yüzyıldan beri saklanan Noel tebrik kartları, faturalar!”

“Başka mektup var mı?”

“Dolap onlarla dolu. İhtiyacım olmadığını düşündüklerim daha üst kısımda. Ya da belki ortalarda...”

“Acil miymiş peki?”

“Evet.”

“Bekleyecekler,” dedi Katri. “Bu biraz zaman alır. Ama ben düzenleme işlerinde iyiyimdir.”

Mats her şeyi Katri’nin odasına taşıdı ve dolap boşaldı. Anna için bu büyük bir yenilgiydi fakat duyduğu huzur ondan daha büyüktü.

*

Katri, giderek artan bir şaşkınlıkla böyle dikkatsiz, beceriksiz bir insanın belli bir süre içinde yaratma yetisine sahip olduğu kargaşa tufanını düzenlemeye koyuldu. Mektupları gelişigüzel okuyor ve yavaş yavaş kendini daha kötüsüne hazırlıyordu, yine de şimdi asıl önemli olan sözleşmeleri bulmaktı. Onları bulduğunda kimseye gösterilmemeleri gerektiğini anladı. Akli başında olan hiç kimse, Anna’nın dolandırılmaya böyle göz yumduğunu gördükten sonra ona daha iyi şartlar sunmazdı. Katri bunu Anna’ya açıkladı.

“Ama bekliyorlar,” diye karşı çıktı Anna. Çok kaygılıydı.

“Beklesinler. Onlara yazıp en kısa zamanda tekliflerini alacağımızı söyleriz.”

“Peki sözleşmelerle ilgili ne diyeceğiz? Kaybettiğimizi mi söylesek?”

“Sözleşmeler kaybedilmez. Neden yalan söyleyelim ki? Hiçbir şey söylemeyiz.”

*

Kahverengi dosyalar eve işte o zaman girdi. Katri onları kasabadan getirtti. Tığ işini bırakmıştı. Her akşam itinayla Anna'nın iş mektuplarını okumaya başladı. Üzerlerinde tarih yoktu, sayfalar numaralı değildi, hatta çoğunlukla farklı çekmecelerde yer alıyorlardı. Katri sabırla, bir avcı köpeği iç güdüsüyle birçoğunu topladı. Oldu olası netliğe, düzene meraklıydı, Anna Aemelin'in mektuplarıyla uğraşmak da onu bir anlamda tatmin ediyordu. Zaman geçtikçe Katri, yıllardır devam eden işlere dair net bir izlenim elde ederek hesap yapmaya başladı. Anna Aemelin'in müthiş saflığından ya da tamamen ilgisiz ve tembel oluşundan dolayı kaybettiği tüm parayı topladı. Bazıları zamanında hayır denmediği ya da oluruna bırakıldığından telafi kabul edemezdi ama bunlar beklenene kadar çok değildi. Anna umursamamıştı, o kadar. Katri kayıp tutarları siyah bir deftere not aldı.

“Nasıl gidiyor?” diye sordu Anna kapıdan. “Sevgili Bayan Kling, korkarım ki biraz savruk davranmışım...”

“Evet, maalesef öyle. İhtiyatsız sözleşmeler yapmışsınız. Kurtarabileceğimiz fazla bir şey yok.” Katri yüzdeler ve garanti bedelleri hakkında konuşmaya devam ederken Anna, sırtlarında içinde Katri'nin güzel yazısıyla ne olduğunu yazan kare etiketler bulunan kahverengi dosyaların önünde sessizce durdu. Katri'yi dinlemedi. Dosyalar içini karartıyordu. Sanki tamamladığı, yarım bıraktığı her şey bir anda tek tek listelenip acımasızca sıralanmış, insanların yorumlarına, kötü bakışlarına maruz bırakılmıştı.

Katri birden anlatmayı kesip, “Islık çalmayın,” dedi.

“Islık mı çalıyordum?”

“Evet, Bayan Aemelin. Hep ıslık çalıyorsunuz. Lütfen çalmayın. Dediğim gibi, şimdi bu dosyalarla işiniz daha rahat olacak. İstediginizi açacak, durumunuzu kolayca görebileceksiniz.”

Anna, Katri'ye uzun uzun baktı, “durumumu...” dedi.

“Yani ticari durumunuzu,” dedi Katri yavaşça ve samimiyetle. “Sözleşmelerinizi. Sizin ne dediğiniz, onların ne dedikleri. Bir önceki yüzdeyi bileceksiniz ki ne isteyeceğinize karar verin. Öyle değil mi?”

“Peki şu yerdeki nedir?” diye sordu Anna birden.

“Onlar birbirine dikilip yatak örtüsü olacaklar. Renklerin uyumlu olmasını sağlıyorum.”

“Ah, evet. Renklerin uyumu tabii.” Anna yerde duran tığ örgüsü kare kumaşlardan birini eline alıp yakından inceledi. Sonra Katri’ye dönüp yazışmaları toparladığı ve artık aradıklarını hemen bulacakları için ne kadar minnettar olduğunu belirtti, ancak yine de buna gerek olmayacağını umuyordu çünkü sonuçta hepsi gelmiş geçmiş şeylerdi.

“Doğru,” dedi Katri sert bir tavırla. “Hepsi gelmiş geçmiş. Ama kimse onlarla ilgilenmezse karşımıza çıkmaya devam edecekler.” Biraz duraksadıktan sonra, “Bayan Aemelin, bana güveniyor musunuz?” diye sordu.

“Pek güvenmiyorum,” dedi Anna tatlı bir tavırla.

Katri kahkaha attı.

“Biliyor musunuz, Bayan Kling,” dedi Anna ona dönüp. “Nedense kahkahanızı gülümsemenizden daha çok seviyorum. Yatak örtüsü harika olmuş, ama şu yeşil parça sanki yanlış yerde. Yeşil çok zor bir renktir. Ben biraz yürüyüşe çıksam iyi olacak. Teddy’ye de biraz hava aldırmaya ne dersiniz?”

Katri yeniden surat astı. “Hayır,” dedi. “Siz köpeğe iyi gelmiyorsunuz. O ancak benimle ya da Mats’la dışarı çıkar.”

Anna omuzlarını silkip kaygılı bir tavırla Katri’nin paraya olan ilgisinin abartılı olduğunu söyledi birden. Onun ailesinde para, hakkında ulu orta konuşulan bir konu değildi.

“Gerçekten mi?” dedi Katri. Bir anda çıkmıştı kelimeler ağzından. “Öyle mi diyorsunuz? Hiç konuşulmaz mıydı?” Yüzü bembeyaz oluvermişti. Anna’ya doğru bir adım attı, bocalayarak.

“Neyiniz var?” diye sordu Anna geri çekilip. “Kötü mü hissediyorsunuz?”

“Evet, kendimi iyi hissetmiyorum. Sizi paranızı boşa harcarken görmek gerçekten beni kötü hissettiriyor. Çünkü gözden çıkardığınız, nefretle andığınız o şeyler aslında kendi olanaklarıdır. Anlamıyor musunuz? Parayı düşünmenize gerek kalmayacak ölçüde güvende hissetme fırsatı, eli açık olma fırsatı, para olmadan gelişemeyecek yeni fikirler için potansiyel. Para olmadan insanın görüşleri daralır, büzüşür! Sizi böyle kandırmalarına izin veremezsiniz!” Katri, çok sessiz, ürkütücü bir tonda konuşmuştu. Birden sustu. Aralarındaki sessizlik büyüdü, onları rahatsız eden bir hal aldı.

“Anlamıyorum,” dedi Anna.

“Evet. Anlamıyorsunuz.”

“Yüzünüz bembeyaz. Yapabileceğim bir şey var mı?”

“Evet, bir şey var,” dedi Katri. “İşleri benim idare etmeme izin verebilirsiniz. Ben bu işleri biliyorum. Gerçekten. Gelirinizi ikiye katlayabilirim.” Aralarındaki sessizlik yine büyüyünce ekledi: “Özür diliyorum. Fazla konuştum.”

“Evet, aynen öyle,” dedi Anna. “Ama galiba kendinizi daha iyi hissediyorsunuz.” Anna annesinin çoktan tarihe karışmış, sıcak kanlı, gururlu sesiyle konuşuyordu. “Sevgili Katri, dilediğinizi yapabilirsiniz. Ancak güvenlik ya da cömertlik hususunda eksiklik çektiğim fikrine sakın kapılmayın. Ve fikirlerim, sizi temin ederim ki gelirimden bağımsız.” Anna, Katri’ye bakıp hafif bir boyun hareketi yaparak başını salladı ve odadan çıktı. Merdivenden yukarı tırmanırken birden yorulduğunu hissetti, bir an duraksadı. Bu, sonra hemen geçti.

“Böyle paldır küldür?” diye fısıldadı Anna öfke içinde. “Paldır küldür? Katri? Asla düşünmeden konuşmayan Katri. Ne demek istedi? Ben nerede hata yaptım?”

Köpek alt katta yere uzanmış, bal sarısı gözleriyle onu takip ediyordu. Dokunmaması ve beslememesi gereken bu olağanüstü tehlikeli köpek. Anna ilk kez koca hayvanın yanına gidip başını okşadı. Bu, hiç de dostane olmayan, sert bir okşamaydı.

*

“Sayın Yetkili, Bayan Aemelin talebinize daha önce cevap verme fırsatı bulamadığı için özür dileriz...” Katri talebin ne zaman geldiğine baktı. İki yıl olmuştu, belki de o kadar geç kalınmamıştı. Teklif çok avantajlıydı. Katri kalemini bırakıp boş boş pencereden dışarı baktı. Masada yanında *Ticari Yazışmalar El Kitabı* ve İngilizce bir sözlük vardı. İngilizce mektup yazmak zordu, ama altından kalkabilirdi. Katri dişlerini sıktı ve çiçekli tavşanları çeşitli nedenlerden ötürü kâr kaynağı olarak gören insanlara yarım yamalak bir İngilizceyle fazlasıyla sarih mektuplar yazdı.

Mektupların kaçınılmaz ölçüde basit dili nerdeyse kaba addedilecek bir kesinlik hissi uyandırıyor. Katri fiyat şişirdiğinde ya da tek seferlik ödeme yerine telif kopardığında başarılarını siyah deftere yazıyordu. Deftere aynı zamanda yardım işlerine, amatör heveslere, inatçı fakat yol yordam bilmeyen insanlardan gelen yardım çağrılarına verilen hayır cevaplarıyla cepte kalan paraları da not aldı. Deftere her şeyi not aldı, her bir kuruşu onurlu bir şekilde kaydetti. Katri bu paraların süngü düşürmeden, el etek öpmeden Mats için biriktirilen paralar olduğunu hayal etti. Mektuplara gelen cevaplar soğuk ancak saygılıydı. Nadir de olsa bazen taleplerini düşürmek zorundaydı. İki taraf da mektupları havadan sudan bahsederek nazikçe bitirme gereği duymuyordu.

Katri siyah defterin kapağına üzerinde “Mats İçin” yazan bir etiket yapıştırmıştı. Bu zorlu, ancak geri kazanımı büyük, ciddi oyun Katri’nin düşüncelerini sürekli meşgul eden çıkarıcı bir tehlike oyunu haline gelmişti. Katri, tahsildarlara özgü tuhaf bir çılgınlığa yakalanmıştı. Defterine kurtarılan meblağı her not ettiğinde sonunda ender rastlanan kıymetli bir örneğe sahip olmuş bir koleksiyoncu misali tatmin duyuyordu. Katri ince eleyip sık dokuyarak bu bedelin ne kadarının Anna’ya, ne kadarının Mats’a ait olması gerektiğini adilce hesapladı. Anna’nın hesabına kadının kendine ait sayacağı bir miktar koydu; kurtarabildiği ya da onarabildiğinin üçte ikisini. Karşılığında hiçbir şey teklif etmeyen insanlardan gelen taleplerden doğan kâr doğrudan Mats’a gidecekti. Anna’nın esnekliğinin uzun vadede ek satış anlamına gelebileceği arada kalmış vakalar da oluyordu, Katri bunları eşit bölüştürdü.

*

“Plastik firmasının işi bitti,” dedi Katri. “Tahminimden daha kolay oldu. Opsiyonları ‘Birleşik Kauçuk’ ile çatışmayacak.”

“Çok iyi,” dedi Anna.

“Yayınevinden yeni bir mektup var.”

Anna okuduktan sonra mektubun her zamanki gibi dostane olmadığını söyledi.

“Elbette değil. Artık sizi kandıramayacaklarını biliyorlar çünkü. Bir dahaki sefere sabit ücret yerine telif ücreti isteyeceğiz. Umarım gelecekteki kitaplar hususunda onlara öncelik tanımamışsınızdır.”

“Belki tanımışsımdır. Tam hatırlamıyorum...”

“Evraklarınızda bununla ilgili bir şey yazmıyor. Bu nedenle size daha iyi şartlar sağlamazlarsa yayınevi değiştirmeyi düşünebilirsiniz.”

Anna doğruldu, ancak konuşmasına fırsat vermeden Katri hemen atıldı: “Burada çiçekli tavşanları kullanmak isteyen

amatör bir tiyatro var. Çiçekleri kendileri boyuyorlar. Paraları yok ama biletler ücretli. Onlardan çok ufak bir yüzde istedim.”

“Hayır,” dedi Anna. “Hiç istemeyin.”

“Yüzde ikiye anlaştık. Duruşumuzu değiştiremeyiz. Burada da bir giyim firması var, yüzde üç dediler. Ben yüzde beşe çıkarttım. Muhtemelen yüzde üç buçukta bağlanır. Ya da en fazla yüzde dörtte. Hayır, bir şey söylemeyin. Yükseltmezsek bize olan saygılarını yitiririz. ‘Birleşik Kauçuk’ tavşanlara hoparlör takabilmek için telif ücretini düşürmek istiyor. Pahalı olacak ama fiyatı yükseltecekler. Ne diyelim?”

“Ne verdiler?”

“Yüzde üç.”

“Hayır, tavşanlar için.”

“Mektupta yazmıyor.”

“Tavşanlar ses çıkarmaz. Ama korktuklarında çığlık atarlar sanırım. Ya da ölürken.”

“Anna, lütfen. Bu yapmamız gereken bir iş, bir görev.”

“İş, iş, iş” diye çıkıştı Anna. “Çığlık atan bir tavşan istemiyorum ben. Çok saçma.”

“Ama onu görmek zorunda değilsiniz, tavşan Orta Avrupa’da bir yerlerde çığlık atacak. Ve orada sizi tanıyan kimse yok, siz de onları tanımıyorsunuz.”

“Ne önermişlerdi?”

“Yüzde üç.”

“İki!” diye bağırdı Anna masaya doğru eğilip. Boynu birden kıpkırmızı kesildi. “Yüzde iki! Yüzde bir bana, bir de size.”

Katri sustu. Suskunluğu devam edince Anna, önemli bir şeye değindiğini anladı ve söylediğini tekrarladı. “Bir bana, bir de size. Paylaşırız. Orta Avrupa’yı paylaşırız.” Kulağa hoş geliyordu. Anna bir kez daha tekrar etti. Katri derin bir nefes alıp soğuk bir tavırla bunun mümkün olmayacağını söyledi,

ancak eğer Anna onaylarsa Birleşik Kauçuk'tan gelecek yüzdeyi Mats'ın hesabına yazabilirlerdi.

“Tamam, yazın,” dedi Anna. “Olur. Ama bir daha asla Birleşik Kauçuk'la ilgili tek bir söz duymak istemiyorum, asla.”

Katri siyah defteri açıp fırça gibi sürünen eliyle, “Mats %1,” yazdı.

“Konuşmamız gereken başka bir konu var mı?”

“Yok,” dedi Katri. “En önemlisini hallettik.”

Alacakaranlığın bastırmasıyla kayıkhanede günlük işlerin bittiği sıralarda Katri balık iskelesine indi. Rüzgâr yine sert esiyordu. Liljeberg kardeşler evlerine yürürken Katri'yle karşılaştılar. Katri, Edvard Liljeberg'in karşısında durdu. Diğerleri yoluna devam etti.

“Rüzgâr sert esiyor,” dedi Katri. “Rüzgârın esmediği bir yere gidelim mi?”

“Bilmem ki,” dedi Liljeberg. “Ne konuşacağız?” Son konuşmalarını çok net hatırlıyor, bu yüzden de ondan biraz çekiniyordu.

“Tekne. Bir tekne yaptırmak istiyorum.”

Liljeberg onu sadece izledi. Derken Katri sert esen rüzgâra karşı bağırdı: “Bir tekne! Mats için bir tekne inşa etmeni istiyorum!”

Liljeberg cevap vermedi, kayıkhaneye dönüp kapının kilidini açtı. Katri hiç içeri girmemişti. Rüzgâr çatıya sertçe vuruyordu, ancak bu geniş alan sakin ve huzurluydu. Loş ışığın altında bir teknenin gövdesi görünüyordu, devasa kaburgalarıyla pencerelere karşı bir siluet. Yakında teknelere çakılacak olan ahşap plakalar yığın halinde tavandan sarkıyordu, ortalığa taş, zift ve terebentin kokusu sinmişti. Katri kardeşinin hep geri dönmek istediği yerin burası olduğunu biliyordu; her şeyin gerçek ve saf olduğu korunaklı bir dünya. Liljeberg'e kamaralı büyük bir tekne yapmak için zamanı olup olmadığını sordu.

“Ne kadar büyük?”

“Dokuz buçuk metre. Armuz kaplama.”

“Olabilir. Ama pahalıya patlar. Peki ya motoru?”

“Dört silindirli parafin motor,” dedi Katri. “Kırk ya da elli beygir gücünde bir Volvo Penta. Mats birtakım tekne tasarımları yaptı. Bence başarılı. Gerçi teknelerden anlamam ya, olsun.”

“Ama sanki biraz anlıyorsun gibi,” dedi Liljeberg.

“Notlarını inceledim.”

“Eh, tabii Mats bilgi sahibi olmuştur artık. Ben de bir bakayım o tasarımlara.”

“Ama ufak bir ricam var,” dedi Katri. “Ben emin olana değin Mats’ın bilmesini istemiyorum.”

“Yani ödeyebileceğinden emin olana değin mi?”

Katri başıyla onayladı.

“Peki ödeyebilecek misin?”

“Evet. Ama şimdi değil. Daha sonra, ilkbaharda.”

“Şunu söylemeliyim ki,” dedi Liljeberg, “Her şeyi göz önünde bulunduracak olursak bu oldukça garip bir sipariş. Peki diğerlerine ne diyeceğim? Mutlaka bir müşteri olmalı. Yoksa Bayan Aemelin mi satın alacak?”

“Hayır. Hayır, o değil.”

“Ve bu işte adının geçmesini istemiyorsun, öyle mi?”

“İstemiyorum. Henüz değil.”

“Peki,” dedi Liljeberg doğrudan gözlerinin içine bakarak. “Benden ne yapmamı istiyorsun?”

“Sen beceremediğin için senin adına hikâyeler mi uydurayım?”

Katri cevap vermedi. Aletlerin asılı olduğu duvara gitti; her biri kendi askısında, mükemmel bir düzende parlıyordu. Hepsine dikkatlice, tek tek dokundu. Tıpkı kardeşi gibi, diye düşündü Liljeberg. Eşyayı aynı şekilde kavıyorlar. Onu ele veremem. Böyle şaibeli bir siparişle herkesi yine karşısına alır bu küçük cadı.

Ödemeyi yapamasa bile tekneyi başka birine satabilirim nasılsa. Sonra cesurca, “Hadi o zaman. İşimize bakalım, dedi.

*

Akşamın ilerleyen saatlerinde Liljeberg tavşan eve gelip Mats’ı sordu. Ona tekne planları olduğunu duyduğunu ve çizimlerini görmek istediğini söyledi. Birlikte çizimlerin üzerinden geçtiler.

“Bu oldukça güzel,” dedi Liljeberg. “Ama daha iyi olabilir. Yarın geldiğinde bunları yanında getir. Ama kimseye bir şey söyleme.”

Liljeberg, eve varınca, adını vermek istemeyen birinden dokuz buçuk metrelik armuz kaplama bir tekne siparişi aldıklarını söyledi.

“Siparişi ne zaman aldın?”

“Bir süre önce,” diye cevap verdi Liljeberg. Yalanı çok kolay çıkmıştı ağzından, tıpkı değer verilen birine sunulan bir hediyeye gibi.

Anna epey sessizleşmiş, aksileşmişti. Berbat bir şüphe sarmıştı içini; nazik ve iyi niyetli bir insan olduğu için herkes tarafından kandırıldığını düşünüyordu. Hayatında ilk kez kimseye güvenmez olmuştu ve ne kendisi ne de çevresi bu durumdan hoşnuttu. Etrafta dolaşp kara kara düşünüyordu; komşuları, yayıncıları, küçük masum çocukları, herkesi... Herkes ama herkes onu kandırmıştı.

Geriye dönüp anne ve babasının hayatta olduğu günlere uzandı. Ve tabii ki Sylvia'nın yanında olduğu zamanlara. Tavşan evin dışındaki her şey küçük hesaplarla, gizli saklı saçmalıklara dolu belirsiz bir dünyaya aitti. Katri, saf insanlara kimse saygı duymaz demişti. Ve şimdi Katri elinde kağıtları ve sabırlı, ısrarcı sesiyle Anna'ya sesleniyor, kendi çıkarlarına karşı hareket etmesini engellemek için ona basitçe hayır demesini söylüyordu. Bu sefer söz konusu tutar büyüktü; böyle bir meblağ ile ne yapılabileceğini, karşı tarafla düzenlenecek adil bir anlaşma çerçevesinde nasıl artırılabilceğini düşünmek gerekiyordu.

“Katri,” dedi Anna. “Şimdi sana söyleyeceklerimi iyi dinle. Diyorum ki, insanlara güvenmeden ortalıkta dolanmaktansa kandırılmayı tercih ederim.”

Katri bir hata yaptı ve “Bunun için artık çok geç değil mi?” dedi. “Böyle bir seçim hakkınız yok çünkü artık onlara güvenmiyorsunuz, değil mi?”

Anna masadan kalktı. Bahçeye açılan sokak kapısını itip Katri'nin köpeğine doğru yürüdü. “Dışarı!” diye fısıldadı ona. Koca hayvanın tüylerinin altındaki kasları hissetti ama korkmadı. Köpeği ittirerek karın üzerine çıkardı. Sonra da eline bir

sopa alıp olabildiğince uzağa fırlattı. “Git getir, hadi!” diye bağırdı. Köpek kılını kıpırdatmaksızın ona baktı. Anna sopayı yine attı ve tekrarladı: “Git getir, hadi! Oyna! Dediğimi yap!” Öfke-den ağlamaya başlamıştı. Hava çok soğuktu. Eve geri döndüğünde kapıyı açık bırakıp içeri girdi.

*

Anna ısrarcıydı. Ev boş olduğunda köpeği hep dışarı atıyordu. Günbegün, inatla dişlerini sıkarak sopaları ormana fırlattı. Sonunda köpek yavaş da olsa gidip bir tanesini geri getirdi, sonra kulaklarını geriye yatırarak karın altında durup Anna’ya baktı.

“Ne yapıyorsun?” diye sordu Mats. Tepeyi henüz çıkmış, evin köşesinde duruyordu.

“Teddy oyun oynuyor,” dedi Anna ürkmüş bir halde. “Bütün köpekler gidip bir şeyler getirmeyi sever...”

“Bu sevmez,” dedi Mats. “Bu köpek Katri’den başka kimse-den emir alamaz. İçeri gel.” Mats daha önce Anna’yla hiç böyle sert bir dille konuşmamıştı. Kapıyı tuttu ve Anna hızlıca yanından geçip içeri girdi.

Yeni kitaplar gelmişti. “İsteddiğini al,” dedi Anna. “Ben bu gece okumak istemiyorum.”

Mats kitapları birer birer eline alıp inceledikten sonra masaya geri koydu. Ardından endişeli bir tavırla eğitilmiş köpeklerin farklı olduğunu, kafalarının karışmaması gerektiğini belirtti. Onlara dikkatli davranmak gerekirdi. Katri köpeğe asla getir oyunu oynatmazdı.

“Ama bu köpek mutsuz.”

“Onu bilemem,” dedi Mats. “Öyle ya da böyle güzel bir hayatı var. Huyunu değiştirmek için çok geç artık.”

“Peki, hangi kitabı istiyorsun?” diye sordu Anna sabırsızlıkla. “Bakalım neler göndermişler... *Küçük Erik’in Deniz Yolculuğu*. Çok acayip. Sanki elden çıkartmak istedikleri gereksiz

kitapları gönderiyorlar. Bilmeliydim... Joseph Conrad okudun mu sen? *Tayfun*'u?"

"Hayır."

Anna gidip kitabı getirdi. "Al bakalım. Bir kere olsun hayata sadık bir şeyler oku. Tayfun fırtınaya yakalanan bir gemiyi anlatan harika bir kitap. İçinde maceradan, fırtınadan daha fazlası var. İnan bana, edebiyat meraklısı ablan bile Joseph Conrad okumuş olabilir." Bir süre sonra ekledi: "Tabii anlayabildiyse ne âlâ."

Mats gözlerini Anna'dan kaçırdı. Kitabı açtı ve dokunduğu her şeye gösterdiği aynı büyük özenle sayfalarını çevirerek Katri'nin birçok şeyi anlayabildiğini, onun çok zeki olduğunu söyledi. "Bizden çok daha akıllıdır o," dedi.

"Doğru," dedi Anna. "Ama kendi adına konuş. Bildiğim tek şey genç arkadaşım, Katri'nin özel bir yeteneği olmadığı. Yetenek bambaşka bir olaydır."

Anna gittiğinde Mats kendine bir fincan çay koyup mutfak masasına oturdu ve kitabı okumaya başladı. Ev fırtınanın içinde sessizdi.

*

Anna okuma tutkusunu yitirmişti. Denizin, ormanın ve yaban hayatın kahramanları birden cansız birer imge haline gelmişti. Yalnızca çöllerden ibaret, dostlukların ebedi, bedellerin haklı olduğu bir dünyaya sokmayı başaramıyordu artık bunlar onu. Anna nasıl olduğuna bir türlü akıl erdirememişti, ama kendini bir anda her şeye kapamıştı sanki.

Bir gün Anna, bundan sonra ticaretle ilgisini kestiğini açıkladı; ticaret hakkında ne konuşmak ne de bir şey bilmek istiyordu. Yüzdelerle ilgili her şeye hâkim olan Katri gerekli ayarlamaları dilediği gibi yapabiliirdi.

“Ama Anna, bunu yapamam. Senin önemli mektupların için böyle bir sorumluluk alamam. Bu ciddi bir iş. Burada oyun oynamıyoruz.”

“Evet, zaten oynayamazsınız,” dedi Anna biraz kırıcı bir tonda. “Nasıl oynanacağını bilmiyorsunuz, asıl sorun da bu.”

*

Katri’nin Mats Oyunu adını verdiği yüzdeler oyununu icadı bu döneme denk geliyordu. Oyun çok basitti. Kartondan kareler vardı ve her birinin üzerinde belirgin bir şekilde %5 ya da %4,5, %7, %10 vs. vs. gibi yüzdeler yazıyordu. Bunları kart oyunu mantığıyla dağıtıyordu. Oyun fazla kural olmadan çok çabuk oynanıyordu.

“Bu insanlar yüzde dört teklif etti. Biz ne diyoruz?” diye sordu Katri.

Anna, masaya bir kart fırlatarak, “Yüzde beş. Bizi kandırmalarına izin verme!” dedi.

“Mats için ne kadar?”

“İki buçuk.”

“Hayır,” dedi Katri. “Ben size dört, Mats’a iki koyuyorum. Ama siz beşe çıkartarak yüzde bir aldınız. Onu ortaya koyuyoruz.”

“Ortaya koyunca ne yapıyoruz?”

“Ona siz karar verin.”

Anna, kahkahayla, “Teddy için bir yatak örtüsü,” dedi. “Tamam. Bir sonraki teklif?”

“Yedi buçuk teklif ediyorlar.”

Anna, “On! Ama sadece dördü Mats’a.”

“Anna, hile yapıyorsun. Elinde on yok.”

“Peki sekiz o zaman. Ama dediğim gibi sadece dördü Mats’a. Hayır beşi. Yüzde beşi.”

Katri bunu bir kenara yazdı.

Rakibi sandalyesinde arkasına yaslanıp, “Evet, bir son-raki?” dedi.

“Bu sefer başka bir şey kalmadı. Dolapta bulduğum her şey yanıtlandı.”

“Ama yanıtlamamış gibi yapabiliriz,” dedi Anna. “Ben oyuna devam etmek istiyorum.”

Kurgusal rakamlarla oynamaya devam ettiler. Genellikle de karanlık çökünce oynuyorlardı. Sobayı yakıp masaya iki mum koyduktan sonra kalem ve kâğıtlarını çıkarıp teklifler veriyor, her biri milyonlara yükselebilen büyük tutarları temsil eden kartlarını oynuyorlardı. Skoru Katri tutuyordu. Bu oyunu oynayarak Anna’nın moralini düzeltiyor, genelde de onun kazanmasına izin veriyordu, ancak sahte oyun ona işkence gibi geliyordu. Gerçek rakamların değerini saptırıyormuş gibi hissediyordu. Oyunlar Anna’nın ticari işleriyle ilgili olduğu ya da daha çok Anna’nın ticari işlerinden bahsetme biçimiyle ilgili olduğu dönemde Katri ona rakamlara gereken denge ve önemi atfetmekte güçlük çektiren bir gerçek dışılık duygusuna kapılmıştı. Yine de Mats’a yazdığı oyunda kazanılan tutarları alıyor, bir önceki oyununkiyle topluyordu. Sonra büyük bir özenle Anna’nın yüzdelerini bir kenara not ediyordu.

Gelgelelim hayali bir para için oyun oynamak hoşuna gitmemişti. Anna’nın sıfırları ele alış şekli çok kafa karıştırıcıydı, Katri hayatında ilk kez hesabı tutamaz hale geliyor, uzun süre odasında kalıp elleriyle gözlerini örterek gerçeği oyundan ayırt etmeye çalışıyordu. Rakamlar yakasını bırakmıyor, ama artık onunla iş birliği yapmıyorlardı. Katri, Anna’nın oyununun bir tür ceza olduğu kanısına vardı. Uzun zamandır kenara itilmiş mektuplar cevaplandırılmıştı ve nadiren yeni mektup geliyordu. Anna hayal kırıklığına uğramış gibiydi. “Dolandırabileceğimiz biri yok mu bugün? O zaman gel milyon oyununu oynayalım.” Oyun, rakibinin gözünü yüzdelerle korkutabildiğin

bir oyundu ve ondan daha az ya da daha yüksek teklif vermenin hiç önemi yoktu.

Açık artırma piketine geçmeyi düşündüler ama hataydı bu. Anna kaybetmeyi sevmiyordu; kaybetmek onu sinirlendiriyor, keyfini kaçırıyordu. Bu yüzden milyonlar oyununa geri döndüler.

*

Yalnız olduğu günlerde Anna, köpeği arka bahçeye çıkarıp ona sopa fırlatma oyununu oynatıyordu. Köpek huy değiştirmişti. Biri yanından geçerken dikiliyor, dişlerini gösteriyordu.

“Otur,” dedi Katri. Ve köpek yere yayıldı.

Anna'nın yatak odasının penceresinin altında beyaz ferforje bir çiçeklik vardı. Uzun süredir boş duruyordu. Katri buraya Anna'nın özel mektuplarının ve anneyle babasının arasındaki yazışmaların bulunduğu dosyaları yerleştirmek istedi. Bu sefer dosyalar mobilyalara uysun diye beyaz kapaklıydı.

"Ah, evet," dedi Anna. "Annemle babamın mektupları. Onların çoktan kaldırıldığını sanıyordum. Onları da okudunuz mu?"

Katri gerildi. Birden Anna'nın yüzünün ne kadar değiştiğini fark etti. Küçülmüştü sanki, sevimsiz bir kurnazlık yerleşmişti çehresine. "Hayır, okumadım," dedi.

"Bir düşünün," dedi Anna. "Her birinin sırtlığında senesi yazılı. İstedigime dilediğim zaman bakabilirim, birinin 1908 yılında babama yazdığı bir mektuba örneğin."

Katri bir süre Anna'nın yüzüne baktıktan sonra hiçbir şey söylemeden yoluna devam etti.

*

Anna odada dolaşıp eşyaların yerlerini değiştiriyor, sonra onları tekrar eski yerine koyuyordu. Bu kötü ruh hali, teselli ihtiyacı kendini iyice hissettirene değin peşini bırakmadı. Sonunda içinde Sylvia'nın mektuplarının olduğu dosyayı alıp yatağın kenarına oturdu.

Mektuplar kronolojik olarak düzenlenmişti. Anna, okul yıllarını, Sylvia'nın evliliğini ve Sylvia'nın İtalya seyahatinden gönderdiği kartpostallar bölümünü geçti. Anna, anne ve babasının öldüğü zamandan kalma taziye mektuplarının olduğu bölüme geldi. Arka arkaya vefat etmişlerdi. Anna sabırsızca arayışına

devam etti. İlk suluboya eserleri burada olmalıydı. İşte, burada. “Sevgili Anna, seni meşgul edecek bir uğraşının olması ne kadar güzel, küçük bir hobi işleri her zaman kolaylaştırır.”

Hayır, henüz değildi. Sylvia onları görene kadar önem kazanmamışlardı. Ya da belki de ilk kitabı çıktığında, tam olarak hatırlamıyordu... Anna’nın çalışmaları hakkında ilk kez konuştuklarında Sylvia bir şeyler söylemişti... Anna’ya yardım etmiş, hayatına devam etmesine gerçekten çok yardımcı olmuştu. Belki buradaydı: ‘Hayat kısa ama sanat uzun, mücadeleye devam Anna’cığım.’ Hayır. Hayır hayır. Bir de bu vardı: ‘Bu kadar ciddiye alma, ilham elbette ki gelecektir.’ Ya da, ‘tavşanların çok ciciler, onlar adına hiç endişelenme.’

Son mektuplarından birinde: ‘İnsanları kandırmadan manzarayı korumak istediğini söylerken ne kast ediyorsun? Gönderdiğim küçük yılbaşı hediyesini aldın mı?’

Sonra mektuplar daha uzun aralıklarla gelmeye başlıyor ve zamanla Noel tebrik kartlarına dönüşüyorlardı. Anna geriye gidip Sylvia’nın çalışmaları hakkında yazdığı en önemli mektubu bulmaya çalıştı ama bir türlü bulamadı. Sylvia anlamamıştı ve hiç umursamamıştı. Sylvia umutsuzca duygusal davranmıştı.

Anna boş dosyayı yerine koyup mektupları naylon bir poşete doldurdu ve bodruma indi. Kırık dökük saksı parçalarını da poşete doldurup poşetin ağzını sıkıca bağladı. Evde köpek dışında hiç kimse yoktu. Anna üzerine onu sıcak tutacak giysiler giyip sahile yürüdü. Buz çok kaygandı ve eşya yığınının giden yol tahmininden daha uzundu. Saçma bir dağınıklıktı karşısında duran, adeta bir anıt gibi. Eşyaları ayırt edip onları hatırlamaya çalıştı ama beceremedi. Elindeki poşeti de onların arasına gömüp eve dönmek üzere oradan ayrıldı. Kimse Sylvia’ya vedasını görmedi. Kapıda köpeğe, “Peki ya buna ne dersin şimdi?” dedi. Muzaffer bir tavırla konuşmamıştı. Gözlemdi sadece.

Mats günlerini hep kayıkhanede geçiriyordu. Akşamları yemekten sonra yukarıya odasına çıkıyordu. Katri ona hiçbir şey sormuyordu.

Oturup tasarımlar yapıyor, daha iyi tasarımlar çıkartmak için ayrıntılar üzerine çalışıyor olmalı. Artık kitap okumuyor, varsa yoksa tekneler. Yakında Liljeberg'e fiyatın üçte biri olan kaporayı ödemeliyim. İkinci ödemeyi yanları çakılırken, son ödemeyi de tekne hazır olduğunda yapacağım. Kaporayı verdikten sonra Mats'a kendi teknesini inşa ettiğini söyleyebilirim. Ama henüz erken. Anna'yla bu konu hakkında konuşmaya cesaretim yok. Sağı solu belli olmuyor. Hile yapabilir, Mats'ın yüzdesini kesebilir, bunun sadece bir oyun olduğunu söyleyebilir.

Beklemeli, onun hal ve tavırlarına dikkat etmeliyim. Sadece beklemek, kendimi bildim bileli hayatımda beklemekten başka bir şey yapmadım, son hamleye kadar beklemek, bütün sezgilerim, öngörülerim ve cüretkârlığım üzerine bahisler oynatarak beklemek, her şeyi yoluna koyacak o büyük ve belirleyici değişimi beklemek. Tekne çok önemli ama bu sadece başlangıç. Varlıklarını... değerlendirmedeği ölü paraları ikiye, üçe katlayabilirim. Onları yatırımlarla çoğaltıp bu sefer gerçek milyonlar oyununda ona geri verebilirim, bana layık bir oyunda. Çok geç kalmış olamayız! Çok geç olamaz!

Katri'nin köpekle gezmeye çıktığı bir gün Anna, iş çekmecesini açtı. Dolaptaki tek düzenli çekmeceydi. Kış boyunca hiç açılmamıştı. Anna, baharın ilk sisi denizden yükseldiğinde her yıl tekrarladığı bir ritüeli gerçekleştiriyordu. Tik ağacından yapılma, yüzeyi yağlı, yıpranmış kutuyu çıkarıp boyalarının üzerinden geçti. Hiçbir eksik yoktu. Fırçalarının yumuşak uçlarını kontrol etti. Sansar kılıydı bunlar, alınabilecek en kaliteli fırçalar. Özenle tüm malzemelerini inceledi, her şey yerli yerindeydi. Her şeyi tekrar geriye, yerine koydu. Evin arkasındaki ormanlık alana çıkıp karda bir oyuk açtı. Zeminde bitki örtüsü görünüyordu. Eliyle donmuş toprağın üzerine bastırıp avcunun altındaki buzun eriyişini hissetti. Ama o an henüz gelmemişti, daha zamanı vardı.

Katri buruna doğru yürüdü. Ormanın çevresinden ilk kayın tavuklarının ötüşlerini, gürültülerini duyuyordu. Buz, asfalt kadar griydi, üzerinde koyu mavi, gölgemsi bulutlar uzun şeritler halinde ilerliyordu. Köpek huzursuzdu, bir türlü Katri'ye ayak uyduramıyordu. Deniz fenerine yaklaşmak üzereyken hızla yanından ayrıldı. Katri köpeğin geri gelmesi için bildiği ve itaat edeceği alçak ses tonuyla seslendi. Köpek bir kurt gibi yan yan yürüdü ama Katri'nin yanına gelmedi. Katri sigarasını çıkardı. Bir kez daha, bu sefer daha da alçak sesle emir verdi, ama hayvan kımıldamadı.

Katri arkasını döndü. Işık güçlü ve geçirgendi, manzara beklenti doluydu sanki. Kıyıdaki buzlar çoktan kırılmıştı; sular buz parçalarının üzerindeki yarıklardan girip çıkıyor, yükselerek üzerlerinden akıp yeniden denize dökülüyordu. Katri bir sigara yaktı, boş paketi avcunun içinde buruşturdu ve bunun üzerine attı. Derken köpek birden koşarak kıyıya gelip paketi ağzıyla yakaladı ve onu Katri'ye geri getirdi. Tüyleri dimdik olmuştu, kafasını yana yatırıp Katri'nin gözlerinin içine baktı. Katri hayvanın bir düşmana dönüştüğünü anladı. Eve gidince Anna'ya, "Köpeğimin huyunu bozdunuz," dedi. "Bunu benden habersiz yaptınız. Artık ona güvenemem."

"Güvenmek, güvenmek," dedi Anna. "Ne demek istediğini anlamıyorum... Köpekler oyun oynamak isterler, öyle değil mi?"

Katri pencereye doğru yürüdü ve sırtını Anna'ya verip konuşmaya devam etti: "Ne yaptığınızı çok iyi biliyorsunuz. Köpeğim artık ondan ne beklendiğini bilemez hale gelmiş. Bunu anlamak çok mu zor?"

“Anlamıyorum!” diye bağırdı Anna. “Bazen onunla oynamam, bazen de onu rahat bırakmam gerek...”

“Siz köpekle eğlence olsun diye oyun oynamadığınızı gayet iyi biliyorsunuz.”

“Peki ya siz, Katri Kling? Parayla ilgili oyununuz hiç de eğlenceli değil. Ayrıca köpeğinizin mutlu olduğunu sanmayın, o sadece itaat ediyor...”

Katri döndü. “İtaat mi ediyor?” dedi. “Siz daha o kelimenin ne anlama geldiğini bile bilmiyorsunuz. İtaat etmek, birine güvenip istikrarlı bir şekilde emirleri yerine getirmektir, sorumluluktan muaf olmak. Bir tür basitleştirme. Yapmanız gerekeni bilirsiniz. Sadece tek bir şeye güven duymak size kendinizi güvende, emniyette hissettirir.”

“Tek bir şeye!” diye haykırdı Anna. “Ne konuşmaydı ama. Peki ben neden sana itaat edeyim?”

Katri soğuk bir tavırla cevapladı: “Ben köpek hakkında konuştuğumuzu sanıyordum.”

Anna bir sabah markete gideceğini, kendi postasını kendi teslim almak istediğini söyledi.

“Tamam,” dedi Katri. “Ama yollar çok kaygan, ayağınıza kar botlarınızı giyin, keçeli çizmelerinizi değil. Güneş gözlüklerinizi de unutmayın.”

Anna keçeli çizmelerini giydi. Tepe oldukça zorluydu, yola çıktığında kayıp karın üzerine yere oturdu. Geri dönüp arkasına baktı. Pencereler boş görünüyordu.

“Evet, bakalım,” dedi marketin sahibi. “Sizi burada görmek çok tuhaf, Bayan Aemelin. Neredeyse endişelenmeye başlamıştık. Çünkü... bugünlerde evinizde neler olup bittiğini bilmiyoruz... Size nasıl yardımcı olabilirim?”

“Canım şekerleme çekti, ama isimlerini hatırlayamadım... Çok uzun zaman oldu. Üzerlerinde kedicikler vardı. Kedicik resimleri olan dikdörtgen bir paket.”

“KissKiss,” dedi market sahibi sevecen bir tavırla. “Eski bir marka. Artık üzerlerinde köpek resimleri olan yeni bir markamız da var.”

“Yok, teşekkür ederim, ben kedicikli olandan alayım.”

“Anlaşıldı. Evde kocaman bir köpekle yaşamak zor olmalı. Vahşi bir köpek olduğu söyleniyor.”

“Çok iyi huylu,” dedi Anna, sakıngan bir tavırla. Market sahibinin onu dolandırdığını anımsadı birden. Adamın gülümsemesi hiç samimi değildi, kibar bile değildi. Anna adama sırtını dönüp konserve yiyeceklerin olduğu bölüme gitti, ama her zamanki gibi ne alacağına karar veremedi. O sırada Bayan

Sundblom içeri girdi, abartılı bir şaşkınlıkla onu selamlayıp kahve ve makarna alarak cam kenarındaki masaya geçti ve bir limonata söyleyerek konuşulanları dinlemeye koyuldu.

“Bayan Kling harika bir kahya olmuş. Eh, her zaman söyleyim, o işini iyi bilir. Kardeşi de tahminimizden daha akıllı çıktı. Şimdi de onun tasarladığı bir tekne yaptırıyorlarmış, değil mi?”

“Bu nedir?” diye sordu Anna.

“Maya. Ekmek yaparken kullanılıyor.”

Bayan Sundblom oturduğu yerde kıkırdıyordu. Bir bardak daha limonata aldı.

“Tekneler,” dedi market sahibi. “Tekneler gerçekten harika şeyler. Hep sevmişimdir. Tekne sizin siparişiniz, değil mi Bayan Aemelin?”

“Hayır,” dedi Anna. “Benim maalesef teknelerle alakam yok. Ben sadece onlarla ilgili kitaplar okurum. Siparişlerim bu kadar. Lütfen hesabıma yazın...”

Birden markette buz gibi bir hava esti. Anna oradan ayrılırken Bayan Sundblom arkasından seslendi. “Bayan Kling’e selam söyleyin. Lütfen ona en içten sevgilerimi iletin.”

Anna eve kadar yürüdü. Postasını almayı unutmuştu. Neler söylemişlerdi? Sıradan market dedikoduları işte... Hayır. Ah, hayır, artık onu kandıramazlardı. Biliyordu. Kötü niyetliydi bu insanlar. Onu, Anna Aemelin’i küçümsüyorlardı, Katri’yle Mats’ı küçümsüyorlardı... Bir daha oraya gitmeyecekti. Ormandan başka bir yere çıkmayacaktı. Çalışması gerekiyordu, hem de en kısa zamanda, hemen...

KissKiss kırk yıl önceki lezzeti vermedi. Hiç hoşuna gitmeyen bir şekilde dişlerinin arasına yapışıp duruyordu. Anna adımlarını hızlandırdı. Başını öne eğmiş yürüyordu. Yanından pek çok komşusu geçti ama hiçbirinin selamını görmedi. Sadece eve, korkunç Katri’nin yanına gitmek istiyordu, gidecek ağırlaşırsa da hiçbir şeyin haince ya da gizli olmadığı kendi

yeni dünyasına dönmek. Köy yolunun sonuna gelmişti ki Bayan Nygård yanına yaklaştı. Tam yolun ortasında durup, “Bu ne acele, Bayan Aemelin?” dedi. “Yoksa baharın gelip gelmediğini kontrol etmek için dışarı mı çıktınız? Toprağı göreceğimiz günler yakın.”

Bayan Nygård’un sakin, samimi ses tonu Anna’yı durdurdu. Eriyen karın üzerinde durup başını kaldırdı. Bahar güneşi gözlerini kamaştırıyordu.

“Tavşan evde her şey yolunda mı?”

“Ah, demek evimden köyde böyle bahsediyorsunuz,” dedi Anna hemen.

“Evet, aynen öyle. Bilmiyor muydunuz?”

“Hayır, hayır, bilmiyordum.”

Bayan Nygård ciddiyetle Anna’ya bakıp, “Bu sadece takma bir isim. Kimsenin kötü niyeti yok,” dedi.

“Özür dilerim. Biraz acelem var da,” dedi Anna. “Kusura bakmayın ama zamanım kısıtlı...”

Deniz kenarına inen yol daha da kaygandı. Bastonu kayıyordu. Bacaklarını aralayıp ayaklarını sürüyerek yürümek işe yaramıyor, komik görünüyordu. Anna yol kenarındaki karlı tepeye tırmanıp nefesini topladı, sonra yoluna devam etti. Fazla yolu kalmamıştı, ama endişesi giderek arttı. En kısa zamanda karın tertemiz olduğu, üzerinde hiçbir insanın ayak izi bulunmayan, çam duvarlarıyla örülü kendi arazisine girmeliydi. Tepenin eteklerinde köy çocukları ritmik bir tonda çığlık çığlığa bir şeyler söylüyorlardı. Ne dediklerini tam olarak duyamadı.

“Bağırmayın!” diye seslendi Anna. “İşte buradayım. Ne istiyorsunuz?”

Çocuklar bir anda susup kaçıştılar.

“Korkmayın,” dedi Anna. “Geldiğinize çok sevindim... Ama şu anda size ayıracak vaktim yok, çok acelem var...” Çantasındaki

şekerlemeleri bulmaya çalıştı. Çocuklar artık onunla ilgilenmiyordu. Yine eve doğru dönmüş, bağırp çağırıyorlardı. Kulağına, “Cadı, cadı, cadı,” gibi sözler geldi. Anna yanlarından geçip tepeye doğru yürüdü. Elleri şeker poşetinden yapış yapış olmuştu. Sonunda poşeti yırtıp karın üzerine fırlattı. “Bunlar sizin için,” diye bağırdı çocuklara bastonunu sallayarak ve kaygan tepe yolundan yukarı tırmanmaya devam etti.

Evin arkasındaki ağaçların arasından bir türlü sakinleşmeyen bir kara rüzgârı esiyordu. Çam ağaçlarının dallarındaki ağırlaşmış kar kütleleri bir sağa, bir sola düşüyor, ormanı sanki fısıltılara, ayak seslerine boğuyordu. Güneşin vurduğu topraklarda ağaç köklerinin arasından nemli koyu renk toprakla birlikte yaban mersinleri görünmeye başlamıştı. Anna sanki bir şey bekliyormuşçasına ara sıra duraklayıp sonra yoluna devam etti.

“Bu sene erken çıktı dışarı,” dedi Liljeberg penceresinden dışarı bakıp. “Belki takvimi yanlış yorumlamıştır. Artık bacakları da eskisi gibi tutmuyor.”

“Hiç şaşırmadım. Evde bir cadı olduktan sonra,” dedi kardeşi. “Er ya da geç insanı bozar.”

Edvard Liljeberg odaya geri dönüp, “Diline hâkim ol,” dedi. “Senin tepeden baktığın o cadı senden on kat daha akıllı. Sen de ondan daha matah değilsin.”

Anna ormanın kıyısında ağaçtan ağaca, her yıl aynı heyecanla yürüdüğü rotada koca bir kış boyunca büyüyen aynı beklentiyle yürüdü. Ormanın topraklarını tanıyordu, ama bu zamansız günde kara toprakta hiçbir umut yeşermiyordu. Görünen, öbek öbek ıslak topraktan başka bir şey değildi, hiçbir ipucu vermiyor, gelecek mucizelerin sunacağı ilhamla ilgili hiçbir vaatte bulunmuyordu.

Anna eve gitti.

Anna hep toprak ressamı olduğunu düşünmüştü. Bunu birkaç kez dile getirmiş ve karşısındakilerin bir alçak gönüllülük göstergesi olarak değerlendirdiğini fark etmişti. Oysa bilakis, bu kişisel tanımın altında kendisinin orman zeminini doğru şekilde tasvir edebilen tek kişi olduğuyla ilgili bir inanç yatıyordu. Ve sonsuz bir yaşam barındıran, devamlı büyüyen orman ona asla ihanet edemezdi. Gelgelelim ormana yaptığı bu ilk ziyaretin sonrasında içini bir endişe sardı. Hiçbir şey ve hiç kimse korkularını bastıramıyordu. Kendini kuvvetten düşmüş gibi, dayanaksız hissediyordu.

Günler geçiyordu ve endişesi giderek büyüyordu. Anna, anesiyle babasının yaşamları boyunca aldıkları mektupları neden ortaya çıkardığını bilmiyordu ama işiyle ilgisi, işiyle bir bağlantısı olması gerekiyordu. Bu kalabalık dosyaların içinde bir yerde, küçük kız çocuğu Anna'nın bugüne değin onu hiçbir zaman aldatmayan ormanın toprağına neden böyle tutkuyla bağlı olduğunun bir açıklaması olmalıydı muhakkak. Bu çok önemliydi. Birileri, bir zamanlar bunu mutlaka dile getirmiş olmalıydı. Çok fazla sayıda mektup vardı, haddinden fazla. Ancak Julius ve Elise Aemelin'e mektup yazanlar kızlarından hiç bahsetmiyordu. Anna mektuplara çabucak göz gezdirip hızla okumaya devam etti. Akşam yemeğı yemek istemedi, karanlık çöktüğünde de lambasını yakıp okumayı sürdürdü ve uzun zaman önce ölmüş insanlar için bir zamanlar önem taşıyan kelimelerin, mesajların, yorumların içine gömüldü. İnceleyip kenara koyduğu her dosyayla Anna aslında daha da yaşlanıyordu ama mektuplarda kimse ondan bahsetmiyordu. En fazla, "Kızınıza

da selamlar,” ya da, “Üçünüze de Mutlu Noeller,” yazıyordu. Anna yaşamıyordu sanki.

Babasının resmi yazışmaları, dernek ve kulüplerin üyelik makbuzları, annesinin ev işi kitapları, yurt dışına yapılan seyahatlerden kalma tren biletleri, Akdeniz’e gidip birden hiç hatırlamadıkları arkadaşlarını hatırlayan birilerinden gelen kartpostallar ve “Sevgili Elise, kızının mezuniyetini tebrik ederim.” Sonrasında, “Başınız sağ olsun Elise Aemelin.” Sonra bitiyorlardı.

“Tabii ya,” dedi Anna. “Belki o zaman başlamış olabilirim toprağın resmini çizmeye.”

Ertesi sabah Anna yataktan kalkmak istemedi. “Git buradan,” dedi.

“Hasta mısın?” diye sordu Katri.

“Yok bir şey. Sadece keyfim yok.”

Katri çay tepsisini komodine bıraktı. “O yanlış kitap,” dedi Anna. “Onu okudum. Her neyse, o kadar saçmaydı ki sonunu merak edip bitirmedim bile. Bu tip kitapların hepsi birbirine benzer. Aynı şeyleri tekrar edip dururlar.” Sonra yastığı kafasına geçirip Katri’den bir itiraz duymayı bekledi. Ama Katri odadan çıktı. Arka kapıda, dışarı çıkmak üzere olan Mats’ı durdurdu. “Gidip Anna’yla biraz konuşamaz mısın? Yataktan kalkmak istemiyor. Hasta değil. Sadece sızlanıyor.”

“Neden?” diye sordu Mats.

“Bilmiyorum.”

“İyi de ne diyeceğim?”

“Akşamları ne konuşuyorsunuz?”

“Pek bir şey konuşmuyoruz,” dedi Mats. “Kitap konuşuyoruz.”

“Artık kitap da okumuyor.”

“Biliyorum. Çok kötü.”

“Kötü olan ne?”

Mats cevap vermeden sadece ablasına baktı. Anna’nın yanına gittiğinde teknelerin yakında suya ineceklerini, buzun tamamen erimesine çok az kaldığını söyledi.

“Dinle Mats,” dedi Anna. “Sanırım Katri seni, beni teselli etmen için buraya gönderdi.”

“Doğru.”

“Teknelerin ne zaman suya ineceği beni hiç mi hiç ilgilendirmiyor.”

“Yanıyorsunuz Bayan Aemelin,” dedi Mats ciddiyetle. “Sizi ilgilendiriyor. Size şunu söylemeliyim ki şu sıralar çok güzel bir tekne inşa ediyoruz.”

“Öyle mi?”

“Ve onu ben tasarladım.” Mats kapının orada duraksadı ama söyleyecek başka bir şey gelmiyordu aklına. Sonunda onun için yapabileceği bir şey olup olmadığını sordu.

“Evet, bir ricam var,” dedi Anna. “Bunları buza çıkarır mısın? Ev o kadar dolmaya başladı ki nefes almakta güçlük çekiyorum!”

“Ama yazık olur,” diye karşı çıktı Mats. “O dosyalar çok pahalıydı. Katri mobilyalara uydurmak için özellikle beyaz olanları satın almıştı.”

“Onları dışarı çıkar. Buzdaki eşya yığınının üzerine bırak. Çok uyumlu olacaklar. Sonra hepsi birden sulara gömülsün. Buzun çatlamak üzere olduğunu söyledin. Hepsinin birden batışını izlemeyi çok isterim.”

Anna akşam yemeğine gelmedi, ama geç saatlerde ev karanlığa gömüldüğünde buzdolabından ona iyi gelecek bir şeyler almak üzere mutfığa gitti. Tam Katri’nin plastiklerini kurcalıyordu ki mutfak kapısında Mats belirdi.

“Selam,” dedi Mats.

“Yine mi sen?” dedi Anna. “Bak ablan yiyecekleri nasıl da düzenlemiş. Plastiğini sıyırmadan içindekinin ne olduğunu anlamak imkânsız... Dosyaları buza götürdün mü?”

“Evet, götürdüm. Götürmemi istediğim başka şeyler varsa elini çabuk tutmalısın. Buz her an çatlayabilir.”

“Peynir arıyorum. Peynirin neden sarılı olması gerektiğini anlamıyorum. Sence batarlar mı?”

“Birçoğu batar, evet. Ama bazı eşyalar batmadan bir süre yüzeyde asılı kalır.”

“Biliyor musun, Mats, bazen hiçbir sebep yokken kendimi çok yorgun hissediyorum. Tekne tasarımlarınla ilgili ne söylemiştin bana?”

“Sadece bana ait tasarımlar olduğunu.”

“Onları görmek istiyorum.”

“Ama en güzelleri kayıkhanede. Elimdekiler sadece taslak.”

“Getir onları buraya.”

“Ama pek iyi görünmüyorlar. Kabataslak çizimler.”

“Mats,” dedi Anna. “Git getir onları. Bu, belki de hayatında ilk kez gerçekten ‘taslak’ kavramını anlayan birine taslaklarını gösterme şansı elde ettiğin bir an.”

Anna oturduğu yerde uzun süre çizimleri inceledi. Sonunda, “Bu çizgi iyiymiş,” dedi.

“Ona güverte kavisini denir,” dedi Mats.

Anna başını salladı. “İyiymiş. Hiç şöyle bir durup teknik terimlerin ne kadar güzel, anlamlı ve bir o kadar da sıradan olduğunu düşündün mü? Bilirsin işte, eşyaların isimleri, aletlerin isimleri, renklerin isimleri.”

Mats Anna’ya bakıp gülümsedi. Baktığı çizimlerden sonra Anna inatla, sabırla kavisine giden yolu bulmaya çalışan çizgiyi gördü. Derken birden ilk kez terastaki kar yığınına fark etti. Aynı kavisti bu. “Bence teknen çok güzel olacak,” dedi.

Mats açıklama yapmaya başladı. Kelimelerin akışıyla Anna’ya teknelerin denize dayanıklılığı ve kaldırma kuvvetiyle ilgili bilgiler vermeye çalıştı. Anna’nın daha önce hiç duymadığı teknik terimler kullanmaktan kaçınmadı, fakat Anna, sessizliğini sorularla bölmedi. Sonunda, Mats sandalyesine yaslanıp

kollarını başının üzerine doğru uzatarak kahkahalarla gülmeye başladı. “Yirmi beygir!” dedi. “Uzaklara! Tam gaz!”

“Evet,” dedi Anna. “Tam gaz. Şimdi eski deniz hikâyelerini neden okumak istemediğini daha iyi anlıyorum. Şu anda kendi tekneni inşa ederken bunları okumak istemiyorsun.”

“O benim değil ki,” dedi Mats.

“Senin teknen değil mi?”

“Değil, sadece çizimler benim, tekne satılacak.”

“Alıcısı kim?”

“Liljeberg’ler hâlâ bilmiyor sanırım. Onlar sadece inşa ediyorlar.” Mats ayağa kalkıp kağıtlarını topladı.

“Bekle bir dakika,” dedi Anna. “Kendine ait bir tekne ol-
saydı ne yapardın?”

“Elbette ki onunla denize açılıp günlerce ortalıktan yok olur-
dum.”

“Yalnız mı?”

“Kesinlikle.”

“Ben uzun süre tekne özlemiyle yaşadım. İstedğim zaman, istediğim yere gidebileceğim, her zaman kıyıda beni hazır bekleyecek bir tekne özlemiyle. Hiç kimsenin haberi olmadan... Beyaz bir kayık düşünmüştüm. Motor çalıştırabilir misin?”

“Öğreniyorum,” dedi Mats.

Bahçe kapısı birden açılıp kapandı. Bir an beklediler. Katri’nin içeri girdiğini duydular.

“Öğrenmesi zor mu?”

“Eğer gerçekten isterseniz zor değil. Tekne suya indirilip demir attığında son kez bir kontrolden geçirilir. Daha sonra motor kutusu, yakıt deposu ve oturma yerlerini düşünmek zorundasınız. Ve elbette kabini. Bütün bunlar sonradan gelen şeyler. Aslolan, kayıkhanede bir sonraki işe yer açmak için teknenin bir an evvel bulunduğu noktadan kaldırılmasıdır.”

Anna, Mats'ın dediklerine pek kulak vermiyordu. “Bir zamanlar kürek çekerdim,” dedi. “Küçük bir sandal kiralar, kendim kürek çekerdim, fakat adalar çok uzaktaydı ve her akşam yemeğe yetişme gibi bir zorunluluğum vardı... Çizdiğin tekneyi satın alırsam, sakın benim sürekli onunla seyretme gibi bir takıntım olacağını düşünme. Muhtemelen çok nadir kullanırım. Orada olduğunu bileyim yeter... Düşüncesi bile yeter ya işte. Onun sana ait olduğunu asla unutmamalısın.”

“Anlamadım,” dedi Mats.

“Neyi anlamadın?”

Mats başını iki yana sallayıp Anna'ya neredeyse sert bir bakış attı.

“Laf olsun diye konuştuğumu düşünüyorsun,” dedi Anna sabırsızca. “Sen bilmiyorsun ama, istediğim bir şey olduğunda onu elde etmek için sonuna kadar giderim, hiçbir şey bana engel olamaz. Ne yazık ki bugünlerde çok az şey istiyorum... Yine de bu tekneyi sana vermek istiyorum. Hayır, bundan daha fazla bahsetmeyeceğiz, şimdi değil. Ve aramızda sır olarak kalacak. Şimdi yatmaya gidiyorum. Bu gece güzel ve uzun bir uyku çekeceğim.”

“Bir dakikan var mı?” diye sordu Mats. Liljeberg işinden başını kaldırdığında Mats’ın özel bir görüşme istediğini anladı. Kayıkhaneden biraz uzağa yürüdüler.

“Ne konuşmak istiyorsun?”

“Tekneyi kimseye söz vermedin değil mi?”

“Bakalım, göreceğiz.”

“Çünkü o benim,” diye fısıldadı Mats. “Anladın mı, o benim tekne. Onun sahibi ben olacağım.”

“Yok artık. Peki nasıl ödemeyi düşünüyorsun? Her şey ayarlandı mı?”

“Her şey ayarlandı.”

“Demek sonunda işler yoluna girdi,” dedi Liljeberg dostane bir tavırla. “Merak etme, tekneyi yanlış kişiye vermeyeceğiz kesinlikle. Önemli olan diğerlerine ne diyeceğimi biliyor olmam. Adını vermek istemeyen biri... kulağa hoş geliyor. Her şeyi güvenceye aldıktan sonra sıkıntı yok.”

Günün ilerleyen saatlerinde Liljeberg kayıkhanenin önünde sigarasını içerken Katri yoldan geçti. “Merhaba küçük cadı,” dedi Liljeberg. “İşler yoluna giriyor galiba.”

Katri köpekle birlikte durdu. Liljeberg’i severdi.

“Her şey yoluna girmişe benziyor,” dedi. “Kaporayla ilgili de acele etme. Neyse artık ortalarda dolanıp numara yapmaya gerek kalmadı. Artık herkes tekneyi Mats’ın teknesi biliyor.”

Katri donakaldı. “Bunu kim söyledi?”

“Tabii ki Mats kendisi söyledi. Bana her şeyin ayarlandığını söyledi. Bir sorun mu var?”

“Hayır.”

“Yorgun görünüyorsun,” dedi Liljeberg. “Hayatı bu kadar ciddiye almamalısın. Su akar yolunu bulur, sen bekle yeter.”

“Olmaz. Beklemekle hiçbir iş yoluna girmez. Bazen fazlasıyla uzun süre beklersin.” Katri yoluna devam etti, köpek de geriden geliyordu. Liljeberg olduğu yerden onları izledi, belli ki yolunda gitmeyen bir şeyler vardı.

Katri buruna doğru yürüdü. Köpeğe sakın bir ses tonuyla emirler veriyordu. Köpek saldırıya geçecekmiş gibi dimdik tüyler, dikilmiş kulaklarla yan yan koştu. Katri birden sükunetini bozup ona bağırmaya başladı. Yolun ortasında durmuş köpeğe, bütün dünyaya, gücü olmayan her şeye bağırıyordu; hayal kırıklığı ve bitkinlikle kelimeler ağzından kendiliğinden dökülüyordu. Köpek de havlamaya başladı. O güne kadar köyde hiç kimse Katri’nin köpeğinin havladığını duymamıştı. Sokak köpeklerinin ulumalarına alışkınlardı ama bu büyük bir çoban köpeğinin havlamasıydı, her yerden duyulduğu için merak uyardırmıştı. Köpek havlamaya devam etti. Katri eve giderken onu usulca takip etti. Katri eve varınca köpeği bahçeye bağladı ancak havlama devam etti.

“Köpeğinin nesi var?” diye sordu Anna. “Neden havlıyor?”

“O artık benim köpeğim değil,” dedi Katri. “Onu benden aldın. Peki ya Mats’a ne yaptın? Geceleri kitaplarının üzerinden ona bir şeyler fısıldayıp planlar yaptın, işler çevirdin...”

“Sen neden bahsediyorsun? Neden bahsettiğini anlamıyorum...”

“Şu tekne! Teknesi! Tekneyi ona vermişsin.” Katri ona yaklaştı. Sessizce ağlıyordu, yüzünde hiçbir ifade yoktu. “Tekneyi ona vermişsin,” dedi. “Onu ona ben verecektim. Bunu biliyor olmalısın.”

“Hayır,” diye çıkıştı Anna. “Hayır, bilmiyordum!”

“Mats Oyunu! Ben o oyunu ciddiye almıştım.”

“Bilmiyordum,” diye tekrar etti Anna. “Böyle yapma. Beni korkutuyorsun...”

“Biliyorum,” dedi Katri. “Sana bakmakla yükümlüyüz. Sen fazlasıyla hassas birisin. Paradan nefret ediyorsun. Para senin için hiçbir şey ifade etmiyor. Üzerinde oturuyor, parayla oyun oynuyorsun. Ama ne yaparsan yap sana bakmamız lazım, Anna. Hediye vermek çok keyifli, değil mi? Hem de iyi kalpli, şaşkın, minnettar birine. Hayatım boyunca onunla yaşadım, onu mutlu edebileceğim zamanı bekledim. Her şey kayıtlı. Her şey senin kendi onayladığın apaçık, dürüst rakamlarla bir yerlerde yazılı. Yalan mı? Benim bir fikrim vardı...”

Anna çok korkmuştu, idrak etmekte güçlük çektiğinden bağırmaya başladı: “Fikirler hakkında en ufak bir şey bilmiyorsun! Mats biliyor, ben de biliyorum. Biz onları şekillendiriyoruz. Sen sadece matematikten anlıyorsun... Git buradan.”

Katri sustu.

“Benim bir fikrim vardı,” dedi Anna. “Gerçekten vardı. Ama artık yok. Şu köpeğini susturamaz mısın?”

*

Ah, Anna, bırak köpek havlasın. Bırak köpek benim kaprislerime, kendimi kandırmalarım, o yumuşak, bilinçsiz zalimliğime, dar görüşlülüğüme ve kaçışa meyletmeme, ahmaklığıma ağıtlar yaksın. Hele de ahmaklığıma. Dermanı olmayan, benzersiz ahmaklığıma. Haykır göklere! Zira benim ne yapmaya çalıştığımı hiçbir zaman bilemeyecek, anlayamayacaksınız.

*

Katri sahile doğru yürüdü. Mats da ona doğru geliyordu. “Köpek neden havlıyor?”

Katri cevap vermedi.

“Bir derdi var herhalde. Ne yapacaksın?”

“Hiç.”

“Hiç mi? Ne diyorsun sen? Biliyorsun, senden başka kim-sesi yok!”

“Mats, lütfen,” dedi Katri. “Sakın bana kızma. Şu anda değil.”

“Ama onu umursamıyor gibisin.”

Katri başını iki yana salladı. İkisi de konuşmadı. Sonra Katri devam etti:

“Şuradaki kayalara bak, çiçeklere benzemiyorlar mı?” İlk-baharın gelişiyle geri çekilen buzların üzerinden kömür karası renginde sivrilen kıyıdaki kayalara baktılar. Her birinin etrafında eriyen buz, bir çiçeğin yaprakları gibi yarılmıştı. Katri haklıydı; kayalar gerçekten de çiçeklere benziyorlardı, kıyıda uzaklara uzanan ve buzun üzerinde uzun gölgeler bırakan koyu renk çiçekler gibiydiler. Batmak üzere olan güneş parıldayan bir altın şerit seriyordu ayaklarının altına...

“Katri,” dedi Mats. “Gel, sana bir şey göstereceğim. Ama acele et, sadece birkaç dakikamız var.”

Akşam güneşi tüm gücüyle kayıkhaneye vuruyor, her bir cilalı yüzeyi, her bir aleti parlatıyor, böylece tüm mekân altın gibi ışıldıyordu. Katri tekneye baktı. Henüz yapım aşamasındaydı, halen sadece bir iskelet halinde, çit örgü içinde; oradaki her şeyden daha çok parlıyordu. Derken güneş ufuk çizgisinde kayboldu ve renkler birden söndü.

“Teşekkürler,” dedi Katri. “Bir süre kalabilir miyim? Denize bakan taraftan çıkılıyor sanırım.”

“Evet, en iyisi o,” dedi Mats. “Kapı mandalını indirmeyi unutma.”

Köpek bütün gece havladı. Ara sıra uludu. Sabaha karşı Katri dışarı çıkıp tasmaşını çözdü. Köpek ormana koştu. Kısa zaman sonra havlaması artık uzaklardan duyuluyordu.

Ertesi sabah köpek bir tavşanı öldürdü... Aslında önemsiz bir olaydı. Planlandığı üzere birkaç gün sonra boğularak öldürülmektense bir köpek tarafından ısırılarak öldürülen bir tavşandı bu, Liljeberg'in tavşanlarından biri. Akşam yemeğine oturmuşlardı. Köpek ana kapıyı patisiyle çiziyordu. Mats onu içeri aldı. Koşarak Anna'nın yanına gelen hayvan ölü tavşanı Anna'nın ayaklarının dibine bıraktı. Anna kaşığını çorbasının içine düşürdü. Yüzü bembeyaz olmuştu.

“Dışarı çıkar onu,” dedi Katri. “Mats, hemen.”

Anna kımıldamadan oturdu. Gözlerini yere dikmişti. Pek kan yoktu, sadece birkaç damla. Katri ayağa kalkıp peçetesiyle kan izlerini kapattı, sonra Anna'nın yanına gidip, “Yok bir şey. Endişelenecek bir şey yok,” dedi.

“Belki,” dedi Anna bir an durduktan sonra çorbasına devam edip. “Git otur yerine.” Sonra ekledi: “Katri, çok naziksin.”

Ölü tavşan buzun üzerine atıldı.

Köpek geceleyin havlamaya devam etti. Bazen uzaklardan, bazen evin çok yakınından. Sabaha karşı uluyordu. Bazen saatlerce sessizlik oluyordu. Kimileri yatakta bir sonraki ulumayı bekliyor, birbirlerine, “Duydun mu? Sanki ormanda bir kurt varmış gibi. Mutsuz kadının mutsuz köpeği. Aslında vurulmalı,” diyorlardı.

Katri köpek hakkında hiç konuşmuyordu, ama bahçeye suyunu ve mamasını bırakıyordu. Bazı geceler Mats, ışıklar sönük ve kapı aralıkken mutfak penceresinde bekliyordu. Gün ağarırken köpeği sadece bir kez görmüş, yavaşça basamaklara çıkıp içeri gelmesi için ona işaret etmişti, ama köpek ormana kaçmıştı. Mats bir daha onu beklememe kararı almıştı.

Bir pazar günü Bayan Nygård ziyarete geldi. Taze ekmek yapıp getirmişti. Ekmek hâlâ sıcaktı, bir havluya sarılıydı. “Bayan Aemelin,” dedi. “Sizinle baş başa konuşmak istiyorum, eğer Katri açısından bir sorun olmazsa. Anladığım kadarıyla sofraya hep birlikte oturma alışkanlığınız var.” Sonra hemen asıl konuya geldi. “Bayan Aemelin, ben sizin büyüğünüzüm, bu yüzden de belki başkalarının söyleyemeyeceği şeyleri ben söylerim. Köyde söylentiler var. Ben de bu yüzden gelip tavşan evde olup bitenleri bizzat kendim öğrenmek istedim.”

“Ne konuşuyorlar?” diye sordu Anna hemen. “Benim hakkımda ne söylüyorlar? Marketin sahibiyle mi alakalı?”

“Canım, rica ederim, durduk yere kurmayın kendinizi.”

“Biliyorum, konuşuyorlar,” dedi Anna. “Onun başının altından çıkıyor. O çok kötü kalpli, güvenilmez bir adam.” Anna’nın yanakları birden al al oldu. Misafirine eğilirken gözleri bıçak

kadar keskindi. “Doğru değil mi? İtiraf edin, onu konuşuyorlar, değil mi? Ya da Liljeberg’dir. Dolandırıyorlar. Mats’ı dolandırıyorlar. Mats düşük ücretle çalıştırılıyor, bunu bilmeyen yok. Her şey şu tekneden dolayı, değil mi?”

Bayan Nygård uzun bir süre sessizce oturdu. Sonra tüm ciddiyetiyle konuşmaya başladı: “Bu evde bir şeylerin yolunda gitmediği sezmiştim. Haklıymışım. Şimdi beni dinle sevgili arkadaşım. Biz sadece iyi olup olmadığınızı merak ettik. Bu köpek neden havlıyor?”

Anna kahve fincanını eliyle itti. “Özür dilerim,” dedi. “Ben kahve sevmem. Eskiden severdim. Yani sevdiğimi sanırdım... Bilmiyorum. Neden havladığını bilmiyorum. Bunu konuşmak istemiyorum.”

“Bayan Aemelin, tekne sizin hediyeniz mi?”

“Hayır, Katri’nin hediyesi.”

“Demek Katri’nin. Bunu onca zamandır saklamayı başardı.”

“Sakladıysa ne olacak?” diye sordu Anna, küstahça. “Katri uzun süredir para biriktiriyor, her şeyi bir deftere not alıyor!”

Bayan Nygård, yavaşça başıyla onayladı. “Çok güzel,” dedi. “Bu devirde kafasını kullanan güzel insanlar pek kalmadı.”

“Katri dürüst biri!” diye devam etti Anna aynı hararetle. “Güvendiğim tek kişi o!”

“Tamam da neden bu kadar heyecanlanıyorsun? Hepimiz Katri Kling’in ne kadar çalışkan ve dürüst genç bir kadın olduğunu biliyoruz. Canım...”

Anna onu yine böldü. “Bana, öyle ‘canım’ falan demeyin. Bir dakika, bir dakika, yok bir şey...” Bir süre sonra, bunun yaştan olduğunu söyledi, gözleri hemen doluyordu. “Bir de şu bahar güneşi. Biraz daha kahve alır mısın?”

“Hayır, teşekkür ederim. Daha fazla içmeyeyim.”

Bayan Nygård ellerini karnının üzerinde kavuşturmuş, sessizce oturuyordu. Sonunda Anna bir süredir kafasını kurcalayan bir konuyu açtı ve insanlar hakkında ileri geri konuşmaya başladı. “Ben yapmazdım bunu eskiden,” dedi. “İnan bana, asla yapmazdım. Bir keresinde biri anneme gelip, ‘Kızınız çok farklı, kimse hakkında kötü söz söylemiyor,’ demişti. Bunu hatırlıyorum. Hem de çok net hatırlıyorum. Peki neden? Herkese güveniyor muydum? Yoksa onları hoş mu görüyordum?”

“Neyse,” dedi Bayan Nygård. “Köprünün altından çok sular aktı.”

“Ama siz insanlara güveniyorsunuz, değil mi?”

“Evet, sanırım güveniyorum. Neden güvenmeyeyim ki? Herkes pek çok şey yapıp ediyor, görüyoruz, duyuyoruz, ama yapanlar düşünsün. Biri bir şey söylediğinde samimi olmadığını varsayarak işleri yokuşa sürmek istemem.”

“Hava kararmaya başladı,” dedi Anna. “Vaktinizi almayayım.”

“Acelem yok,” dedi Bayan Nygård. “O günler geride kaldı. Ama ben yine de yavaş yavaş kalkayım. Eteki tüm taşları dökmenin gereği yok bir seferde.”

O gece köpek ulumayı kesti.

Bahar giderek yaklaştı. Gün içinde ağaçların altındaki toprak güneşin sıcaklığıyla ısınıyordu; geceler buz gibiydi, koyu mavi. Müthiş güzel bir zamandı. Tekne neredeyse suya inmeye hazırды ama tavşan evde kimse bu konuyu konuşmuyordu. Ördekler gelmişti. Bir gece gölden sert bir rüzgâr esmeye başladı. Katri durup kulak verdi, su kenarına inip buzun erimesini beklediği bahar gecelerini anımsadı. O zamanlar çok gençti. Martıların ilk geleceği zaman da dışarı çıkıp onları beklerdi. Neredeyse her yıl aynı gece gelirlerdi.

Evet, hep geceleri gelirlerdi. Dışarıda durur, soğuktan donarak seslerini dinlerdim. Manzara ve geceyle tamamen tek başımaydım, o zamanlar da şimdiki gibi sabırlıydım. O zaman da şimdiki gibi büyük düşüncelerim vardı. Planlar ve koca dünyada fethetmem gereken yerler. Ancak bir tutunma noktası ya da belirgin bir hedef olmayan düşüncelerdi bunlar, salt güçten ibaretlerdi. Şimdiyse ne istediğimi biliyorum.

Katri uyuyamıyordu. Gün ağarınca yataktan kalkıp giyindi, dışarı çıktı. Hava soğuk değildi, rüzgâr sert ve sabitti. Güneş doğmaya hazırlanıyordu, hem sahilde hem buzda hem de gökyüzünde aynı nazik, aynı şeffaf, renksiz ışık vardı. Katri balık iskelesinin kenarında durmuş kıyıya vuran dalgaların üzerinde kıvrılan ve bükülen buz parçalarını izliyordu; uzun, ağır ağır yükselip alçalan bir kabartı.

Kırılacak ama henüz değil. Buz sağlamdır. Uzaklarda açık sular olmalı. Yakında suya tekneleri indirecekler. Mats neden tekne hakkında bir şey söylemiyor?

Katri deniz fenerinin olduğu buruna doğru yürümeye devam etti. Yarı yolda köpeğe rastladı. Ormanlık alanda zaman zaman ağaçların arasına gizlenerek Katri'yi takip ediyordu. Katri deniz fenerine ulaştığında gözden kayboldu. Katri deniz fenerinin basamaklarını çıkıp kilitli olan kapısına geldi. Güneş doğru-
dan gözlerine vuruyordu. Kıyı boyunca buzlar erimişti. İnce buz tabakaları kayalara çarpıyor, bir araya gelip parçalarına ayrılır-
ken gıcırıyor, hışırıyordu. Su kapkaranlıktı.

Saldırı çok sessiz gerçekleşti. Katri köpeğin vahşetini ve ölümcül niyetini hissetmiş olacaktı ki kendini birden deniz fenerinin duvarına yapıştırıp elleriyle yüzünü kapadı. Köpeğin sıçrayışı büyüktü, şimdiye kadar gücünü hiç kullanmamış devasa bir hayvanınki kadar. Bir an için onun nefesini boynunda hissetti. Bedeni arkaya doğru düşerken pençeleri beton duvarı çizdi. Öylece birbirlerine bakakaldılar. Her ikisinin de gözleri bal sarısıydı. Sonunda köpek kulaklarını geriye atıp kuyruğunu düşürdü. Sonra birden yön değiştirip doğuya doğru koşmaya başladı, köyden uzaklara.

*

Katri eve geldiğinde Mats arka bahçede odun kırıyordu. Katri'yi görür görmez, “Ne oldu?” diye sordu.

“Hiçbir şey olmadı.”

“Ceketini kim yırttı?”

“Köpek. Ama ıskaladı. Hiçbir şey olmadı.”

Mats yanına geldi. “Sürekli ‘hiçbir şey olmadı’ deyip duruyorsun. Köpeğe ne oldu?”

“Kaçtı.”

“Bu çok kötü. Şimdi bir daha geri gelmez herhalde. Vahşileşecek. Hayatta kalamaz. Sen de kalkmış, ‘Hiçbir şey olmadı,’ diyorsun.”

“Boş versene!” dedi Katri. “Ne yapmamı istiyorsun?”

“Onu umursamanı!” diye bağırdı Mats. “Onu umursamalı-sın. O senin köpeğin. Onu korkutuyorsun.”

“Mats,” dedi Katri. “Aynı şeyleri tekrar ediyorsun. Anna’yla çok fazla zaman geçirdin. Dikkat et, sana hiç iyi gelmiyor şu sı-ralar.” Katri birden kendine hâkim olamadı. Çok sevdiği kar-deşine bağırmaya başladı. “Sen ne sanıyorsun? Gerçekten, ne sanıyorsun? Sence umursamayı denemedim mi? Dürüst bir an-laşmaydı bu, onu korumaya çalıştım. Hiçbir talimatın, güven-liğin olmadığı yerde ona güvenlik sağladım. Koruma sağladım. Ne sanıyorsun? Onunla köyde yürüyüşümü hiç görmedin mi? Yan yana kocaman bir yaratık gibiydik biz. Köpeğin kendine güveni, gururu vardı, bir kral gibi! O geçerken tüm sokak kö-pekleri sessizce hazırda geçiyordu. Birbirimize güveniyorduk... birbirimizi asla yarı yolda bırakmadık. Biz bir bütündük, tektik ve ben umuyordum ki...”

“Ne umuyordun?”

“Bilmiyorum,” dedi Katri. “Belki bana inanmanızı, bana gü-venmenizi... Odunları kesmeyi bitirince üstlerini kapatmayı unutma. Barakanın arkasındaki metal plakayı kullanabilirsin.”

Katri ceketini yuvarlayıp Aemelin’lerin kışlık çizmelerini koyduğu girişteki küçük odanın arkasına bıraktı.

Geceler çoktan aydınlanmaya başlamıştı. Her geçen günle geceler daha da kısalıyordu. Katri hiç uyuyamıyordu. Sonunda pencereye bir battaniye asmıştı ama o da fayda etmedi çünkü dışarıda bir bahar gecesi olduğunu biliyordu. Uyku ve karanlık birbiriyle uyum içinde olan şeylerdi. Aydınlik geceler uyanık geçen huzursuz gecelerdi.

Mats neden bu kadar öfkeleni bana? Anlamıyor mu? Benim her zaman yaptığım her şeyi, her hareketi, seçtiğim her kelimeyi sıkı bir sınavdan geçirmeye çalıştığımı anlamalı. Eğer bir şey uğruna var gücünüzle uğraşıyorsanız, o zaman en önemlisi niyetiniz değil midir? Sonuçtan ziyade niyet değil midir asıl hesaba katılması gereken? Sorumluluk almak için, koruma sağlamak için elinizden gelen her şeyi yapıp kişisel konforunuza aldırmiyorsanız... Bağımlı insanlar onlar adına kararlar alan, onlara bir şeyler öğreten, onlara yol gösterip onlara güvenlik sağlayan kişiye tamamen güvenmeleri, inanmaları için kendi hallerine bırakılmalı... Bunu herkes anlamalı... Köpek nerede, bu gece nereye kaçtı? Artık kimseye inanmıyor, bu yüzden de bir kurt kadar tehlikeli hale geldi. Ama kurtların işleri daha kolay. Onlar sürüler halinde hareket eder. Sadece bir başlarına gezen hayvanlar kovalanır ya da katledilir...

Katri bahçeye çıktı. Köpek gelmemişti, maması olduğu gibi duruyordu. Mutfaktan bir ışık geliyordu. Anna pencereyi açıp, “Katri? Sen misin? Kalan köfteleri nereye kaldırdın?” diye seslendi.

“Alta koydum, sağ tarafa. Kare bir kabın içindeler.”

“Sen de mi uyuyamıyorsun?” dedi Anna.

“Evet, bu aydınlığa alışmak lazım.”

“Eskiden bu ışığı çok severdim,” dedi Anna. “Sevdiğim birçok şey vardı.” Sesi buz gibiydi.

“Gençken mi?”

“O zaman değil,” dedi Anna. “O kadar uzun zaman önce değil. Bu arada canım yemek yemek istemiyor. Köpeğin mama kabını içeri alabilirsin, o artık geri gelmez. Senden kaçmak istiyor.” Anna mutfak lambasını söndürdü. Girişte denize bakan pencerelerden her birinde gecenin parlaklığı çok güçlüydü.

Arkasında duran Katri, “Anna? Bekle bir dakika. Henüz gitme. Lütfen sana ne olduğunu bana anlatır mısın?” dedi. Anna cevap vermeyince Katri devam etti. “Neden bahsettiğimi bilmiyor musun?”

“Ah, evet. Elbette biliyorum,” dedi Anna. Ses tonu bir anda değişmişti. Tutkulu bir sestti. “Neden bahsettiğini biliyorum. Artık zemini göremiyorum, olan bu,” dedi ve odasına gidip kendini içeri kapadı.

Sakin, güzel bir bahar sabahı Mats içeri girip, “Şimdi gelip bakabilirsiniz. Kayıkhaneyi toparladık, bugün çalışmıyoruz,” dedi. Çok mutluydu. Sahil kenarına inerken Mats, Katri’yle Anna’ya, Liljeberg’lerin bir işi tamamlamadan asla kimseye göstermediklerini söyledi. Siparişi veren bile tekne suya inmeden teknesini göremezdi. “Elbette çizimler ayrı. Onlar aranızda birçok kez gelip gider ama sonrasında teknenin inşasına izin vermelisiniz. Bu da zanaatkâr ile müşteri arasındaki farktır.”

Kayıkhaneye girdiklerinde Liljeberg kardeşler onları nazikçe karşılayıp Mats’ın sunumunu yapmasına izin verdi. Mats genç ve azimliydı, henüz gururlu ustalara özgü sessizliği keşfetmemişti. Yerler temizlenmişti, tüm aletler yerlerine asılıydı. Kayıkhanenin tam ortasında duruyordu tekne, Wästerby’nün fiyakalı W harfiyle işaretliydi. Mats’ın açıklamaları aceleci ve sakindi. Bütün teknik özelliklerin üzerinden geçtikten sonra Anna’yla Katri’yi teknenin yanına götürüp incelikle hesaplanmış ayrıntılara dikkatlerini çekti. Kadınlar çok az konuşuyor, daha çok merakla dinliyorlardı. Zaman zaman harika bir işçilik görüyorlarmış gibi başlarını sallıyorlardı. Sonunda Mats konuşmasını bitirdi. Hepsi birlikte sessizce bodoslamanın orada beklediler.

“Evet,” dedi Edvard Liljeberg yanlarına gidip. “Artık tekneyi gördüğünüze göre biz hazırız. Yakında onu suya indireceğiz ama önemli bir meselemiz var, o da isminin ne olacağı. Sahi, ismi ne olacak?”

Kimse bir şey demedi. Sonunda Anna elini bodoslamanın üzerine götürüp, “Ona Katri adını verebiliriz. Bir tekne için güzel bir isim. Ayrıca bu tekne Katri’nin Mats’a hediyesi,” dedi.

“Tamam,” dedi Edvard. “Öyleyse zamanı gelince şerefine kadeh kaldırırız.” Kardeşleri gelip el sıkıştılar ve ismi teknenin gövdesine mi, pruvasına mı yoksa kabinin hemen yanına mı yazacaklar, pirinç harfler mi yoksa ahşaba oyma mı kullanacaklar gibi ayrıntıları konuştular. Birden Anna, “Katri nereye gitti?” diye sordu.

“Belki çıkmıştır,” dedi Liljeberg kardeşlerden biri, en azından bir “hoşça kal” diyebileceğini düşünerek. İnsanın adının bir tekneye verilmesi nadiren olan bir şeydi.

“Burada bırakıp günün geri kalan kısmında paydos edelim. Herkes memnunsa bana uyar,” dedi Edvard.

Anna’yla Mats eve yürüdüler. Eve doğru çıkan tepe çamurlu dereciklerle doluydu.

“Dur sana tutunayım,” dedi Anna. “Şu tepe her yıl giderek daha kötü oluyor.”

“Anlamadığım bir şey var,” dedi Mats çekimser bir şekilde. “Sizinle tekneler hakkında konuştuğumuz o gece, Bayan Aemelin, demiştiniz ki...”

Anna birden sözünü kesti, “Evet, evet. Ben çok şey söylerim. Yanılmışım. Ablan uzun bir süredir bu tekneyi sana almak için para biriktiriyor. Ayrıca ben Bayan Aemelin değil Anna’yım. Şimdi kafandaki gereksiz endişelerden kurtul. Sen sadece teknenin ayrıntılarına, motor kutusunun nerede olacağına ya da ondan sonra gelecek şeylere kafanı yor.”

*

Katri odasına girer girmez teknenin maketini gördü. Mats onu gökyüzüne bakar halde pencerenin önüne koymuştu. Katri kapisını kapatıp maketin yanına gitti. Kayıkhane de gördüğü teknenin en ince ayrıntısına kadar tıpatıp aynısıydı. Mats üzerinde

çok çalışmış olmalıydı. Odacıklar vardı, motor kutusu vardı, pruva halatı vardı, kısacası her şey vardı. Mekanizma pirinç kaplamaydı. İsim pruvanın ahşabına, klasik kaligrafik düzende işlenmişti. Adı Katri'ydi.

*

Eve geldiler. Anna odasına gitti, Mats da merdivenlerden yukarı çıktı. Katri onun geldiğini duyunca hemen yanına uğramak istedi ama utandı, hareket edemiyor, ne diyeceğini bilmiyordu. Mats odasının kapısını kapatmadan Katri cesaretlenip dışarı çıktı ve bir an için onu kollarının arasına aldı. İkisi de konuşmadı. Katri ilk kez ona sarılma cesaretini göstermişti.

*

Akşamüstüne doğru rüzgâr kaybolmuş, yerini bir durgunluk almıştı. Sadece köydeki köpek havlamaları duyuluyordu zaman zaman. Anna'nın odasındansa gün boyu tek bir ses bile gelmemişti.

Biliyorum, yine yatmaya gitti. Artık zemini göremediğinden yorganın altına giriyor, bütün zamanını odasında geçiriyor. Artık hiçbir şey yapmak istemiyor. Beni toprağın içine çekiyor. Orada bir ağırlık gibi duruyor, o, Anna Aemelin. Küçük bir kızken yaşadığımız evin köpeği geldi aklıma, şu tavukları öldüren köpek. Boynuna ölü bir horoz bağlayıp utanç içinde hareketsiz yatana kadar gün boyunca taşıtmışlardı hayvana. Gaddarcaydı. Vicdan sızlatmak kadar kolay şey yoktur... Peki böyle mi devam edecek? Muhtemelen. Yorganın altına saklanmışken tek yorgun düşenin kendisi olduğunu mu sanıyor, dünya hayal ettiği gibi bir yer değil diye pes eden bir tek o mu? Bütün bunlar benim hatam mı? Bir insan ne kadar süre gözünde perdeyle yaşayabilir, beklentisi ne bu Anna Aemelin'in... Benden ne istiyor? Gerçekten görüldüğü gibi biri olsaydı hepsi hata olurdu, onun görebilmesi için yaptığım, söylediğim her şey korkunç olurdu. Ama masumiyeti onu çok uzun zaman önce terk etmişti, bunu hiç fark etmedi. Sadece ot yiyor ama bir etoburun kalbine sahip.

Ve bunu bilmiyor çünkü kimse ona söylememiş. Belki kendisine bir şans tanımasını isteyecek kadar umursamıyorlar onu. Ne yapmalıyım? Kaç değişik gerçek vardır? Onları meşrulaştıran nedir? İnsanın inandıkları mı? İnsanın elde ettiği başarılar mı? Kendini kandırma mı? Sadece sonuçlar mı önemli? Artık hiçbir şey bilmiyorum.

Anna bastonunu kızgın kızgın tavana vurup duruyordu. Katri alt kata yanına indiğinde kadını yorgana sımsıkı sarılı halde yatağında buldu. “Yukarıda ne yapıyorsun?” diye sordu. “Saatlerdir tepiniyorsun. Uyumaya çalışıyorum.”

“Biliyorum,” dedi Katri. “Tek yaptığın bu. Uyumak, uyunmak. Dünyada hiçbir şey senin hayalindeki gibi değil diye günlerini uyuyarak geçirdiğini bilmek kolay mı sanıyorsun benim için?”

“Ne demek istiyorsun?” dedi Anna. “Yine öğüt verecek ne buldun? Bu evde hiç huzur yok. Tekneye sevinmedin mi?”

“Evet, Anna. Tekneye çok sevindim. Çok asil bir davranıştı. Ya da daha ziyade adil bir davranıştı.”

“Ne dersen de,” dedi Anna huysuz bir tavrıyla. “Uyumak istememin nesi varmış? Ama şimdi beni tamamen uyandırdın, bak. Otur ve kendine gel. Sorun ne?”

“Sana söylemem gereken önemli bir şey var.”

“Eğer Birleşik Kauçuk’sa yine...” diye söze girdi Anna.

“Hayır. Çok önemli. Dinle beni. İyi dinle. Sana karşı dürüst olmadım. Şunu bilmelisin, ben sana başından beri yalan söylüyorum. Sana başkalarıyla ilgili doğru olmayan şeyler söyledim. Yanlış yaptım, bunu şimdi belirtmek istiyorum. Artık olan oldu ama söylenmeliydi,” dedi Katri çabucak. Kapıda durup önce Anna’ya sonra duvara baktı.

“Harika,” dedi Anna. “Gerçekten harika.” Ayağa kalkıp elbiselerini düzelterip yorganı yerine koydu. “İnanılmaz birisin. Bazen senin dünyanın en ciddi insanı olduğunu düşünüyorum. Diğer

insanlar konuşuyor ama sen beyanda bulunuyorsun. Tek eğlenceli yanın birden senden beklenmeyen bir şey söylemen. Şimdi de eğlenceli olmaya mı çalışıyorsun?”

“Hayır,” dedi Katri gülümsemeden.

“Söylediklerini tekrar eder misin?”

“Hayır.”

“Bana hikâyeler anlattığını söyledin.”

“Evet.”

“Bu ne demek oluyor?”

“Şöyle ki...” dedi Katri güçlükle. “O insanlar seni dolandırmadı. O insanlar derken, ticaret yaptığın insanlar. Çevrendekiler, sana yazan insanlar. Onlar seni dolandırmadı. Onlara yeniden güvenebilirsin.”

“Bir sigara al ve otur,” dedi Anna. “Orada öylece dikilip bakma bana. Küllük orada. Market sahibinden ve Liljeberg’den de mi bahsediyorsun?”

“Evet.”

“Ya da bizim felâket Bayan Sundblom’umuzdan mı?” dedi Anna kahkaha atarak.

“Anna, bu ciddi bir mesele. Çok önemli.”

Ama Anna beklenmedik bir heyecanla devam etti:

“Önemli mi? Önemli ile neyi kast ediyorsun? Yoksa anlamlı mı demek istedin? Plastik firmasından mı bahsediyorsun? Yani beni dolandırmamışlar mı? Yayıncılarım kadar iyi insanlar mıymış onlar da? O masum ve ahlaksız çocuklar gibi sadece benden bir şeyler mi koparmak istemişler? Bunları mı söylemek istiyorsun?”

“Anna, lütfen.”

“Hiçbiri beni dolandırmıyor muymuş yani? Hiçbiri mi?”

“Hiçbiri.”

“Sen çok tuhaf birisin,” dedi Anna. “Bana hesaplarınla, kanıtlarınla geldin. Sonra insanların içindeki kötülüğü gördüğünü söyleyip sana inanmamı sağladın. Ve şimdi de hangi cesaretle

karşımdaysan artık, söylediklerinin doğru olmadığını bildiriyorsun. Neyin peşindesin?”

Duvara dayalı masada karşılıklı oturuyorlardı. Anna Katri'ye bakıyordu. Bir an hayatı boyunca Katri Kling'den daha üzgün bir insan görmediğini düşündü. “Şimdi bana iyi davranmaya mı çalışıyorsun?” diye sordu.

“İşte şimdi şüpheli olmaya başladın,” dedi Katri. “Ama inanabileceğin bir şey var. İyi muamele gibi bir derdim olamaz benim. Sen bana inanana kadar dediklerimi tekrar edebilirim.”

“Ama o zaman sana bir daha asla inanmam.”

“Evet, inanamazsın.”

Anna masanın üzerine eğilip, “Katri, sende bir şey var, fazlasıyla...” doğru kelimeyi bulmaya çalışıyordu. “Sende fazlasıyla saf olan bir şey var. Ve bununla hiçbir yere varamıyorsun. Gidip biraz uzansan iyi olmaz mı?” diye sordu elini Katri'nin eline götürüp. “Git, bir iki saat uyu. Sonra bütün bunları belki daha iyi çözümleriz.”

“Fazla saf mı?” dedi Katri. “Ve hiçbir yere varamıyorum, öyle mi?” dedi sigarasını söndürüp. “Saf olan biri varsa o da sensin. Ve bununla da gerçekten istediğin yere varıyorsun. Bunu biliyorum. Sana bir mektup yazacağım.”

“Daha fazla mektup istemiyorum artık...”

“Sadece bu... bu mektubu dolabına koymak yasak. Sana yanlışım olduğunu ispat edeceğim. Bunu kendin söyledin. Hesaplarım ve kanıtlarım. Yanlışım olduğuna dair en ince ayrıntısına kadar ikna olacaksın.”

“Katri,” dedi Anna. “Hadi git biraz kestir. Uzun bir gündü.”

“Evet,” dedi Katri. “Uzun bir gündü. Ben gideyim.”

Katri odasına döndüğünde yatağının altındaki valizini çıkardı. Onu açtı ve yatağının kenarına oturup etrafı dinledi. Akşam bütün sessizliğiyle bastırmıştı, ama bu huzur verici sessizlik ona ne yapması gerektiği konusunda hiç yardımcı olmuyordu. Kelimeler, resimler... Hiç söylenmemiş ya da ağızdan hızla çıkmış kelimeler, görülmemiş ya da abartılı bir şekilde göze sokulmuş resimler... Hepsi aklından uçup gitti. Aklından çıkmayan tek kare köpeğin görüntüsüydü; kurt derisinin uğursuz alameti altında dur durak bilmeden koşan köpek.

Uzun uzadıya düşünen Anna, o sabah çalışmak için evden erkenden çıktı. Gideceği yeri bir gün önceden belirlemişti. Hem oturacak denli alçak hem de boya kutusuna ve matarasına kolay erişebileceği mesafede duracak bir de tabure almıştı yanına. Ressam sehпасı kullanmıyordu. Ressam sehпасı ona çok iddialı, çok abartılı bir eşya gibi geliyordu. Mümkün olduğu ölçüde dikkat çekmeden çalışmayı seviyordu. Kâğıt, elinin altında, kucğındaki plakanın üzerindeydi. En güzel ışık sabah saatlerinde oluyordu, ya da renklerin derinleştiğı akşam saatlerinde. Göl-geler solup ortadan yok olmadan elini çabuk tutması gerekti.

Anna oturdu ve sabah sisinin ormana iyice yayılmasını bekledi. İhtiyacı olan sessizlik oradaydı. Onu rahatsız eden tüm pürüzler silindikten sonra ormanın zemini göründü; toprak nemli ve karanlıktı, bir an evvel yetişmek isteyen, patlamak üzere olan bitkilerle dolu. Bu zemini çiçekli tavşanlarla doldurmak düşünülemezdi bile.

